

Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών
Π.Μ.Σ Διεθνών Σχέσεων

Ειδίκευση **Στρατηγικές Σπουδές και Διπλωματία**

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
<<Κατάρ , από μικρό κράτος σε περιφερειακή δύναμη;>>

Φοιτητής : Τομπάζης Αλέξιος (mad 17023)

Επιβλέποντες καθηγητές:

Δρ. Ηλίας Κουσκουβέλης

Δρ. Σπυρίδων Λίτσας

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2019

Ευχαριστίες

Στα πλαίσια της διεκπεραίωσης της παρούσης διπλωματικής εργασίας θα ήθελα να ευχαριστήσω από καρδιάς τους καθηγητές μου κ.κ Κουσκουβέλη και Λίτσα για την υπομονή και κατανόηση που επέδειξαν κατά την συγγραφή της παρούσης εργασίας. Επιπλέον θα ήθελα να ευχαριστήσω συνολικά τους καθηγητές μου στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας για τις γνώσεις που μου πρόσφεραν και χωρίς τις οποίες θα ήταν αδύνατη η συγγραφή της εργασίας μου. Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου για την αγάπη και την υποστήριξη που μου επέδειξαν καθ' όλη τη διάρκεια της συγγραφής καθώς και για την δύναμη που μου έδιναν.

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	4
Εισαγωγή	4
Κεφάλαιο 1ο Εισαγωγικά στοιχεία.....	6
1.1 Το κράτος του Κατάρ	6
1.2 Διεθνείς Σχέσεις.....	7
1.3 Οι διεθνείς σχέσεις των μικρών κρατών	8
Κεφάλαιο 2ο Η θέση του Κατάρ στην διεθνή σκηνή.....	10
2.1 Η εξωτερική πολιτική του Κατάρ.....	10
2.2 Κατάρ και Αραβική Άνοιξη	11
2.3 Κατάρ και η εξωτερική πολιτική στον Αραβικό κόσμο	13
2.4 Η δράση του Κατάρ διαμορφωτής της κατάστασης στη Μέση Ανατολή	14
2.5 Ακτιβιστική Εξωτερική Πολιτική	15
2.6 Στρατιωτική εμπλοκή του Κατάρ.....	16
2.7 Το Κατάρ ως διαμεσολαβητική δύναμη	18
2.8 Η ήπια ισχύς του Κατάρ	20
2.8.1 Ο πολιτισμός.....	21
2.8.2 Πολιτικές αξίες.....	22
2.8.3 Εξωτερικές πολιτικές	25
Κεφάλαιο 3ο Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με επιμέρους κράτη.....	27
3.1 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με τις ΗΠΑ.....	27
3.2 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Ευρωπαϊκή Ένωση	30
3.3 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Κίνα.....	34
3.4 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με το Ισραήλ	37
3.5 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με τη Ρωσία	41
3.6 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με το Ιράν.....	42
3.7 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Ελλάδα.....	47
3.8 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Τουρκία	49
3.9 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Σαουδική Αραβία.....	58
3.10 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Ινδία.....	66
3.11 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με το Ηνωμένο Βασίλειο	68
3.12 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Γαλλία.....	72
3.13 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Γερμανία.....	75
3.14 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Ιαπωνία.....	77
Συμπεράσματα	79
Βιβλιογραφία.....	85

Περίληψη

Οι αραβικές εξεγέρσεις έχουν αλλάξει την περιφερειακή τάξη του αραβικού κόσμου. Καθώς οι παραδοσιακά ηγετικές δυνάμεις όπως το Ιράκ, η Συρία και η Αίγυπτος έχουν χάσει την επιρροή τους στη Μέση Ανατολή λόγω των προβλημάτων εσωτερικής ασφάλειας και των οικονομικών δυσκολιών, μερικά κράτη μπόρεσαν να επωφεληθούν από την πρόσφατη περιφερειακή αναταραχή. Φαινομενικά, το μίνι κράτος του Κατάρ κατάφερε να επωφεληθεί από τις εξεγέρσεις περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο αραβικό κράτος. Πολλοί συγγραφείς διεθνών σχέσεων εξηγούν αυτό το φαινόμενο με την έννοια της ήπιας ισχύος. Αυτό το έγγραφο εξετάζει συστηματικά την εγκυρότητα του επιχειρήματος soft power εξετάζοντας τους τρεις "πόρους ήπιας εξουσίας" όπως ορίζονται από τον Joseph Nye: πολιτισμός, πολιτικές αξίες και εξωτερικές πολιτικές. Υποστηρίζεται ότι η έννοια της ήπιας ισχύος αποτυγχάνει και στις τρεις πλευρές να αντιληφθεί τη φύση της περιφερειακής και διεθνούς επιρροής του Κατάρ. Αντ' αυτού, προτείνεται να εξεταστεί το δυναμικό της «σκληρής ισχύος» του Κατάρ που καθορίζει με μεγαλύτερη ακρίβεια την πραγματική διεθνή επιρροή του κράτους του Κόλπου.

Εισαγωγή

Φαινομενικά, το Κατάρ είναι μία από τις ανερχόμενες δυνάμεις στη Μέση Ανατολή και πέρα από αυτό, ένα αστέρι της παγκόσμιας πολιτικής του 21ου αιώνα. Λαμβάνοντας υπόψιν τον μικρό πληθυσμό των 250.000 κατοίκων και τις περιορισμένες στρατιωτικές ικανότητές του, το Κατάρ φαίνεται να είναι ένας παγκόσμιος παίκτης νέου είδους. Ο Εμίρης του Κατάρ εφαρμόζει έντονα δραστήρια διπλωματία σε περιφερειακές συγκρούσεις, επενδύει στρατηγικά σε μετοχές διεθνών εταιρειών, ελέγχει το πιο ισχυρό αραβικό κανάλι ειδήσεων - Al-Jazeera - και πέτυχε να του χορηγηθούν δικαιώματα φιλοξενίας για το Παγκόσμιο Κύπελλο της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (FIFA) 2022.

Σύμφωνα με τον ειδικό του Κατάρ Mehran Kamrava, η χώρα "έχει μετατραπεί σε παγκόσμιο κόμβο και κεντρικό άξονα της παγκοσμιοποίησης" (KAMPABA, 2013, σ. 1). Το Κατάρ, το οποίο, πριν από μόλις πέντε δεκαετίες, ήταν μια αγροτική χώρα με κάποιες μικρές αλιευτικές πόλεις, εισήλθε τώρα στο σύλλογο των περιφερειακών «μεγάλων δυνάμεων». Όσο οι παραδοσιακές δυνάμεις, όπως η Αίγυπτος, η Συρία, το Ιράν, το Ιράκ και η Τουρκία, έχουν λίγο ή πολύ μειωμένη σημασία τόσο για οικονομικούς όσο και για πολιτικούς λόγους, το Κατάρ εκμεταλλεύτηκε την ευνοϊκή οικονομική και ασφαλή κατάστασή του για να βελτιώσει την περιφερειακή επιρροή του.

Η εξέλιξη αυτή έγινε πιο εμφανής μετά τις αραβικές εξεγέρσεις του 2011. Το φαινόμενο του Κατάρ οδήγησε στο αυξανόμενο ακαδημαϊκό ενδιαφέρον στο πλαίσιο των διεθνών σχέσεων. Ωστόσο, παρά τον αυξανόμενο αριθμό δημοσιεύσεων, η βιβλιογραφία για το Κατάρ εξακολουθεί να μην είναι σημαντική.

Πιο πρόσφατα, η λογική της ήπιας ισχύος υπέστη ορισμένες εμπειρικές αποτυχίες καθώς η στρατηγική εξωτερικής πολιτικής του Κατάρ συχνά δεν οδηγεί στα προβλεπόμενα αποτελέσματα. Αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές από τις αραβικές εξεγέρσεις όταν η μουσουλμανική αδελφότητα που χρηματοδοτήθηκε από το Κατάρ απέτυχε να έρθει στην εξουσία στη Λιβύη και τη Συρία ή, στην περίπτωση της Αιγύπτου, έχασε τη δύναμή της λόγω στρατιωτικού πραξικοπήματος. Αυτή η δυναμική οδήγησε σε αυξανόμενες αμφιβολίες για την πραγματική επιρροή του Κατάρ στη Μέση Ανατολή (KHATIB, 2013, DICKINSON, 2014, NEUBAUER, 2014). Επιπλέον, η αυξανόμενη διεθνής κριτική των προτύπων για τα ανθρώπινα δικαιώματα του Κατάρ στο πλαίσιο των προετοιμασιών του Παγκοσμίου Κυπέλλου της FIFA έχει αρνητικό αντίκτυπο στην εικόνα του Κατάρ.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι Windecker και Sendrowicz (2014) προτείνουν να θεωρηθούν η εξωτερική πολιτική του Κατάρ ως «έξυπνη εξουσία» - μια άλλη ιδέα δανεισμένη από τον Joseph Nye που αναφέρεται στην ικανότητα μιας χώρας να συνδυάζει σκληρή και ήπια ισχύ (NYE JÚNIOR, 2004, σ.147). Η Lina Khatib's (2013) είναι μία από εκείνους τους συγγραφείς που επικεντρώνονται στους περιορισμούς και στις αποτυχίες της ενεργής εξωτερικής πολιτικής του Κατάρ. Υποστηρίζοντας ότι, λόγω της έλλειψης μιας συνεκτικής στρατηγικής, η περιφερειακή διπλωματία του Κατάρ και η μεσολάβηση των συγκρούσεων έχουν περιορισμένο αντίκτυπο, ο Khatib, τουλάχιστον έμμεσα, ακυρώνει την ήπια ισχύ του Κατάρ.

Εν ολίγοις, η συζήτηση για το Κατάρ μεταξύ των ερευνητών των διεθνών σχέσεων έχει σχηματίσει δύο αντικρουόμενα στρατόπεδα. Το πρώτο πιστεύει ότι η αυξανόμενη παγκόσμια σημασία του Κατάρ αναγκάζει τους ερευνητές να επανεξετάσουν τις συμβατικές έννοιες της κρατικής εξουσίας στη διεθνή πολιτική. Αυτό το στρατόπεδο υποστηρίζει ότι η «ήπια ισχύς» ή άλλες παρόμοιες καινοτόμες έννοιες ισχύος, όπως η «έξυπνη ισχύς» ή η «λεπτή ισχύς», συμβάλλουν στην εξήγηση του πώς ένα μίνι κράτος μπορεί να επηρεάσει την παγκόσμια πολιτική. Η άλλη πλευρά απορρίπτει αυτή την άποψη και είτε καταγγέλλει εντελώς την αναλυτική αξία της ιδέας της ήπιας ισχύος είτε αρνείται ότι το Κατάρ έχει σημαντική διεθνή επιρροή.

Κεφάλαιο 1^ο Εισαγωγικά στοιχεία

1.1 Το κράτος του Κατάρ

Το Κατάρ είναι μια χώρα που βρίσκεται στη δυτική Ασία, καταλαμβάνοντας τη μικρή χερσόνησο του Κατάρ στη βορειοανατολική ακτή της Αραβικής Χερσονήσου. Ως κυρίαρχο κράτος θεωρείται συνταγματική μοναρχία, αν και περισσότερο τείνει προς την απόλυτη μοναρχία. Τα μοναδικά χερσαία σύνορά είναι με τη γειτονική Σαουδική Αραβία στα νότια και το υπόλοιπο της επικράτειάς της περιβάλλεται από τον Περσικό Κόλπο (Johnstone, 2008).

Στις αρχές του 2017, ο συνολικός πληθυσμός του Κατάρ ήταν 2,6 εκατομμύρια: 313.000 πολίτες του Κατάρ και 2.3 εκατομμύρια αλλοεθνείς. Το Ισλάμ είναι η επίσημη θρησκεία του Κατάρ. Η χώρα έχει το υψηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα στον κόσμο. Το Κατάρ χαρακτηρίζεται από τον ΟΗΕ ως χώρα με πολύ υψηλή ανθρώπινη ανάπτυξη και θεωρείται ευρέως ως το πλέον προηγμένο αραβικό κράτος για την ανθρώπινη ανάπτυξη. Το Κατάρ είναι μια οικονομία υψηλού εισοδηματικού επιπέδου, υποστηριζόμενη από το τρίτο μεγαλύτερο αποθεματικό φυσικού αερίου παγκοσμίως και σημαντικά αποθέματα πετρελαίου (MDPS, 2017).

Το Κατάρ κυβερνήθηκε από το Σώμα του Θάνι από τότε που ο Μωάμεθ Μπιν Τάνι υπέγραψε μια συνθήκη με τους Βρετανούς το 1868 που αναγνώρισε το ξεχωριστό του καθεστώς. Μετά την οθωμανική κυριαρχία, το Κατάρ έγινε βρετανικό προτεκτοράτο στις αρχές του 20^{ου} αιώνα μέχρι την ανεξαρτησία του το 1971. Το 2003 το σύνταγμα εγκρίθηκε συντριπτικά σε δημοψήφισμα, με σχεδόν 98% υπέρ (Johnstone, 2008).

Κατά τον 21^ο αιώνα, το Κατάρ αναδεικνύεται ως σημαντική δύναμη στον αραβικό κόσμο, τόσο μέσω της παγκόσμιας διευρυνόμενης ομάδας μέσω των ενημέρωσης, του Al Jazeera Media Network, όσο και υποστηρίζοντας ότι πολλές ομάδες ανταρτών είχαν την οικονομική του υποστήριξη, κατά τη διάρκεια της Αραβικής Άνοιξης. Για το μέγεθός του, το Κατάρ ασκεί δυσανάλογη επιρροή στον κόσμο και έχει αναγνωριστεί ως μέση δύναμη. Το Κατάρ υπόκειται σήμερα σε διπλωματικό και οικονομικό εμπάργκο από τη Σαουδική Αραβία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Μπαχρέιν και την Αίγυπτο, το οποία ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2017. Η Σαουδική Αραβία πρότεινε επίσης την κατασκευή του Salwa Canal , το οποίο θα διασχίσει τα σύνορα Σαουδικής Αραβίας-Κατάρ, μετατρέποντας το Κατάρ σε νησί.

1.2 Διεθνείς Σχέσεις

Οι διεθνείς σχέσεις, που επίσης συχνά αναφέρονται από πολλούς μελετητές ως διεθνείς μελέτες, παγκόσμιες μελέτες ή παγκόσμιες υποθέσεις, είναι η μελέτη της διασυνδεδεμένης πολιτικής σε παγκόσμιο και διακρατικό επίπεδο. Ανάλογα με το ακαδημαϊκό ίδρυμα, είναι είτε ένας τομέας πολιτικών επιστημών, ένας διεπιστημονικός ακαδημαϊκός τομέας παρόμοιος με τις παγκόσμιες σπουδές ή μια εντελώς ανεξάρτητη ακαδημαϊκή πειθαρχία στην οποία οι φοιτητές λαμβάνουν ποικίλα διεθνώς εστιασμένα μαθήματα σε κοινωνικές επιστήμες και ανθρωπιστικές επιστήμες (Rochester, 2010).

Σε όλες τις περιπτώσεις, οι σχέσεις μεταξύ πολιτικών οντοτήτων (πολιτικών), όπως κυρίαρχων κρατών, διακυβερνητικών οργανισμών, διεθνών μη κυβερνητικών οργανώσεων, άλλων μη κυβερνητικών οργανώσεων και πολυεθνικών επιχειρήσεων, και τα ευρύτερα παγκόσμια συστήματα που παράγονται από αυτή την αλληλεπίδραση, είναι τα πεδία με τα οποία ασχολούνται οι διεθνείς σχέσεις. Οι διεθνείς σχέσεις είναι ακαδημαϊκοί και δημόσιοι τομείς πολιτικής και έτσι μπορούν να είναι θετικοί και κανονιστικοί, διότι αναλύουν και διαμορφώνουν την εξωτερική πολιτική ενός συγκεκριμένου κράτους (Rochester, 2010).

Ως πολιτική δραστηριότητα, οι διεθνείς σχέσεις χρονολογούνται από την εποχή του Έλληνα ιστορικού Θουκυδίδη (περ. 460-395 π.Χ.) και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα έγινε ένα διακεκριμένο ακαδημαϊκό πεδίο των πολιτικών επιστημών. Στην πράξη, οι διεθνείς σχέσεις και οι διεθνείς υποθέσεις αποτελούν ξεχωριστό ακαδημαϊκό πρόγραμμα ή πεδίο από την πολιτική επιστήμη και τα μαθήματα που διδάσκονται εκεί είναι πολύ διεπιστημονικά (Rochester, 2010).

Για παράδειγμα, οι διεθνείς σχέσεις αντλούν από το χώρο της πολιτικής, της οικονομίας, του διεθνούς δικαίου, μελέτες της επικοινωνίας, την ιστορία, τη δημογραφία, τη γεωγραφία, κοινωνιολογία, ανθρωπολογία, εγκληματολογία, την ψυχολογία και τις σπουδές των δύο φύλων. Το πεδίο των διεθνών σχέσεων περιλαμβάνει ζητήματα όπως η παγκοσμιοποίηση, οι διπλωματικές σχέσεις, η κρατική κυριαρχία, η διεθνής ασφάλεια, η οικολογική αειφορία, η διάδοση των πυρηνικών όπλων, ο εθνικισμός, η οικονομική ανάπτυξη, η παγκόσμια χρηματοδότηση, η τρομοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα (Rochester, 2010).

1.3 Οι διεθνείς σχέσεις των μικρών κρατών

Για τους κλασσικούς ρεαλιστές, η απουσία κυριαρχικής εξουσίας στο διεθνές σύστημα με την ικανότητα να επιβάλλει το κράτος δικαίου μέσω του εξαναγκασμού σημαίνει ότι αφήνουμε ένα σύστημα όπου, για να παραθέσω τον Θουκυδίδη, «οι ισχυροί κάνουν ό, τι μπορούν και οι αδύναμοι υποφέρουν αυτοί πρέπει» (Verdun, 2013). Αυτό δεν είναι ένα ευχάριστο μήνυμα για εκείνες τις χώρες που δεν είναι ισχυρές ή που έχουν προβλήματα με χώρες που είναι ισχυρότερες από τους εαυτούς τους (Κουσκουβέλης, 2013). Ακόμη πιο ανησυχητικό είναι ότι υπάρχει και μια προοπτική αυτοπεποίθησης αυτής της άποψης. Αν υποθέσουμε ότι οι άλλοι αποδέχονται αυτή τη φιλοσοφία ή πάντα ενεργούν με τρόπους που είναι σύμφωνοι με αυτή τη φιλοσοφία, τότε εμείς οι ίδιοι, ανεξάρτητα από τη δική μας διάθεση, μπορούμε να αναγκαστούμε να ακολουθήσουμε την ίδια προσέγγιση (Black, 2010).

Προσεγγίζοντας τον κόσμο με αυτές τις σκοτεινές ή απαισιόδοξες προοπτικές, δημιουργούμε για τον εαυτό μας έναν κόσμο όπου η εξουσία και ο ανταγωνισμός μεταξύ των κρατών καθίστανται αναπόφευκτα (Κουσκουβέλης, 2013). Αυτό είναι ένα ιδιαίτερο πρόβλημα για τα μικρά κράτη, καθώς αναπόφευκτα θα είναι χειρότερα σε καταστάσεις αντιπαράθεσης και συγκρούσεων όταν αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες και ισχυρότερες πολιτείες (Verdun, 2013).

Το «μικρό» είναι, από την άποψη αυτή, ένας σχετικός όρος- μικρός όσον αφορά τη στρατιωτική, οικονομική ή και πολιτική εξουσία, σε σύγκριση με άλλα ισχυρότερα κράτη. Μια χώρα μπορεί να είναι αρκετά μεγάλη όσον αφορά τη γεωγραφία, την οικονομία ή και τον πληθυσμό, αλλά εξακολουθεί να είναι ένα μικρό κράτος σε σύγκριση με μερικούς από τους γείτονές της (Κουσκουβέλης, 2013). Το Καζακστάν, για παράδειγμα, είναι η ένατη μεγαλύτερη χώρα ανά γεωγραφικό μέγεθος στον κόσμο, αλλά εξακολουθεί να είναι ένα μικρό πολιτικό, οικονομικό και στρατιωτικό κράτος σε σύγκριση με ορισμένους από τους εγγύτερους γείτονές του (συμπεριλαμβανομένης της Ρωσίας, της Κίνας και ίσως του Ουζμπεκιστάν) (Verdun, 2013).

Ωστόσο, ο κλασικός ρεαλισμός, παράλληλα με ένα σύντομο μήνυμα, είναι ίσως πολύ σκοτεινό από την άποψη της ανθρώπινης φύσης και της επέκτασης του αναπόφευκτου της σύγκρουσης. Ακόμη και η καθημερινή μας εμπειρία μας λέει ότι οι άνθρωποι συνήθως συνεργάζονται μεταξύ τους όχι λόγω του φόβου του εξαναγκασμού από κάποια εξωτερική εξουσία. Μάλλον συνεργάζονται συχνά από ένα αίσθημα

υποχρέωσης ή κοινωνικής αμοιβαιότητας και επίσης συχνά επειδή είναι προς το αμοιβαίο συμφέρον τους να το πράξουν (Black, 2010).

Οι μελετητές που εξέτασαν την ανάπτυξη συνεταιριστικών σχέσεων μεταξύ κρατών υποστηρίζουν ομοίως ότι οι κανόνες συνεργασίας μπορούν να αναπτυχθούν και να εμβαθυνθούν με την πάροδο του χρόνου, καθιστώντας την σύγκρουση και την άσκηση ακατέργαστης εξουσίας την εξαίρεση και όχι τον κανόνα των διεθνών σχέσεων. Η εμπιστοσύνη από τη στιγμή που καθιερώθηκε, γίνεται ένας ισχυρός δεσμευτικός παράγοντας που διευκολύνει την αμοιβαία επωφελή συνεργασία (Black, 2010).

Μια δεύτερη ροή ρεαλιστικής σκέψης σχετικά με τις διεθνείς σχέσεις που αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου. Αυτή η προσέγγιση, που αρχικά προτάθηκε από τον Αμερικανό θεωρητικό, τον Kenneth Waltz, περιγράφεται ως νεορεαλισμός. Οι νεορεαλιστές, όπως ο Waltz, αποκαλύπτουν την ανθρώπινη φύση ως επεξηγηματικό παράγοντα στις διεθνείς σχέσεις. Τα κράτη σύμφωνα με τον Waltz, είναι σαν τις μονάδες που αντιμετωπίζουν ένα σύστημα αναρχίας. Ωστόσο, τα κράτη διαφοροποιούνται σε σχέση με τη σχετική ισχύ και το σύστημά τους, καθορίζονται από τις πιο ισχυρές πολιτείες του συστήματος (Verdun, 2013).

Έτσι, για τον Waltz, η ισορροπία του συστήματος εξουσίας των Διεθνών Σχέσεων είναι πιθανότερο να έχουν αποτέλεσμα μακροπρόθεσμα. Αυτή η άποψη αντικατοπτρίζει, από πολλές απόψεις, την εμπειρία του Ψυχρού Πολέμου, αλλά δεν χρειάζεται να περιοριστεί σε εκείνη την εποχή. Οι νεορεαλιστές εστιάζουν την προσοχή τους στα ισχυρά κράτη ως τους καθοριστικούς παίκτες του συστήματος εξισορρόπησης εξουσίας και συχνά υποστηρίζουν μεταξύ τους το κατά πόσο η σταθερότητα καθορίζεται καλύτερα από ένα σύστημα με μία μόνο ηγεμονική δύναμη, ένα διπολικό σύστημα ή ένα πολυ-πολικό σύστημα.

Ορισμένοι επικεντρώνονται επίσης στον ρόλο των περιφερειακών ηγεμονιών - που ορίζονται ως το ισχυρότερο κράτος σε μια συγκεκριμένη περιοχή και στον τρόπο με τον οποίο επηρεάζουν αυτά τα κράτη και επηρεάζονται από την παγκόσμια ισορροπία εξουσίας (Κουσκουβέλης, 2013). Μια νεορεαλιστική εξαίρεση σε αυτή την εστίαση στα μεγαλύτερα κράτη είναι ένας άλλος Αμερικανός θεωρητικός, ο Stephen Walt. Ο Walt θέτει δύο βασικές στρατηγικές τις οποίες τα κράτη μπορούν να υιοθετήσουν στο σχηματισμό συμμαχιών- εξισορρόπηση ή ομαδοποίηση (Black, 2010).

Η εξισορρόπηση λαμβάνει χώρα όταν μια πολιτεία ευθυγραμμίζεται με άλλους για να εξισορροπήσει με μια ισχυρότερη δύναμη. η συσσώρευση κυμαίνεται όταν τα κράτη

συμμετέχουν σε μια συμμαχία με την ισχυρότερη δύναμη. Για τον Walt, ο βασικός καθοριστικός παράγοντας της κρατικής συμπεριφοράς σχετίζεται με τον βαθμό απειλής που τα μικρότερα κράτη αισθάνονται σε σχέση με τα κράτη με μεγαλύτερη ισχύ. Η εξισορρόπηση και η διεύρυνση από την πλευρά των μικρότερων κρατών είναι ως εκ τούτου μια απάντηση στις απειλές, με την απειλή να επηρεάζεται από τη συνολική ισχύ ενός άλλου κράτους, τη φυσική εγγύτητα, την προσβλητική ικανότητα και τις επιθετικές του προθέσεις (Verdun, 2013).

Η εκτίμηση των προσβλητικών προθέσεων μπορεί να είναι δύσκολη και, υπό ορισμένες συνθήκες, μπορεί εύκολα να πέσει πίσω στην αυτοεκπληρούμενη προφητεία του κλασσικού ρεαλισμού. Παρόλα αυτά, η προσέγγιση του Walt εξακολουθεί να είναι συνήθως νεορεαλιστική, καθώς το εύρος των επιλογών που ανοίγονται σε μικρά κράτη περιορίζεται στην ευθυγράμμιση με ένα ισχυρό κράτος ή ομάδα κρατών για προστασία από άλλες ισχυρές πολιτείες ή συμμαχίες κρατών (Black, 2010).

Κεφάλαιο 2^ο Η θέση του Κατάρ στην διεθνή σκηνή

2.1 Η εξωτερική πολιτική του Κατάρ

Κατά τη διαπραγμάτευση των γεγονότων του 2011 και μετά, το Κατάρ αποδείχθηκε μικρό κράτος με μεγάλη επιρροή στην εξωτερική πολιτική. Έχει χρησιμοποιήσει ήπια ισχύ και μια ενεργητική εξωτερική πολιτική, εξασφαλίζοντας τη θέση της στη διεθνή κοινότητα και διαμορφώνοντας την περιοχή στο μέσον μιας περιόδου μεγάλης αστάθειας (Wivel, 2010).

Ακόμη και πριν από τις αναταραχές της Αραβικής Άνοιξης, το Κατάρ ενήργησε ως μεσίτης ειρήνης και ενδιάμεσος, εξισορροπώντας μεταξύ των Αράβων και την Ισραηλινών. Μετά την ανάληψη των καθηκόντων του το 2013, ο σείχης Τάμιμ Μπιν Χαμάντ Αλ Τάνι περιγράφει την εξωτερική πολιτική της χώρας του ως εξής (Blanchard, 2014):

«Είμαστε άνθρωποι που δεσμευόμαστε για τις αρχές και τις αξίες μας. Εμείς δεν ζούμε στο περιθώριο της ζωής και δεν παθαίνουμε χωρίς προορισμούς. Δεν είμαστε υποτακτικοί περιμένοντας την καθοδήγηση από κανέναν. Αυτό το ανεξάρτητο πρότυπο συμπεριφοράς έχει γίνει πραγματικό στο Κατάρ και τους ανθρώπους που ασχολούνται με εμάς. Είμαστε άνθρωποι με οράματα [...] Σεβόμαστε όλες τις ειλικρινείς και ενεργές πολιτικές τάσεις στην περιοχή, αλλά δεν υποστηρίζουμε τη μια τάση έναντι της άλλης. Είμαστε Μουσουλμάνοι και

Άραβες. Εμείς σεβόμαστε την ποικιλομορφία των θρησκευτικών σχολών σκέψης και σεβόμαστε όλες τις θρησκείες στη χώρα μας και στο εξωτερικό. Ως Άραβες, απορρίπτουμε τη διαίρεση του Αραβικού κόσμου με βάση τον σεχταρισμό ή το δόγμα, διότι αυτό επηρεάζει την κοινωνική και της οικονομικής ασυλία και αποτρέπει τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της κοινωνίας μας με βάση την ιθαγένεια, ανεξαρτήτως θρησκευτικών αιρέσεων ή σκέψεων».

Οι δημοφιλείς δημοκρατικές αναταραχές παρουσίαζαν τις επιλογές της κυβέρνησης της Μέσης Ανατολής είτε να αγκαλιάσει τις σημαντικές αλλαγές που έλαβαν χώρα σε όλη την περιοχή, είτε να περιχαρακωθεί ως χώρα στα ακραία μουσουλμανικά δόγματα. Η Ισλαμική Δημοκρατία του Ιράν επρόκειτο να επισημάνει τις δημοφιλή κινήσεις αυτές ως «*Άραβες ακολουθώντας τη γραμμή του Ιμάμη Χομεινί*». Οι συλλογικές κλήσεις των διαδηλώσεων για την αξιοπρέπεια, τη χρηστή διακυβέρνηση και τη δημοκρατία, ωστόσο, θύμιζαν περισσότερο της Πράσινης Επανάστασης του Ιράν το 2009 και όχι την Ισλαμική Επανάσταση του 1979 (Maass, 2009).

2.2 Κατάρ και Αραβική Άνοιξη

Όταν η Συρία παραδόθηκε στις δυνάμεις της λαϊκής διαμαρτυρίας, το Ιράν αισθάνθηκε υποχρεωμένο να αντιμετωπίσει τον παλιό του Αραβικό σύμμαχο, τον Bashar al-Assad και εντάχθηκαν αποτελεσματικά στις τάξεις της Σαουδικής Αραβίας και των κρατών του CCK στην αντίσταση τους κατά των λαϊκών δυνάμεων της Αραβικής Άνοιξης. Το Κατάρ, από την άλλη έδωσε την υποστήριξή της στα κινήματα αντίστασης σε ολόκληρη την περιοχή, συμπεριλαμβανομένων αυτών που προσπαθούσαν να ανατρέψουν τον Assad (Gvalia, 2013).

Η Αίγυπτος, η Λιβύη και η Συρία έγιναν κομβικά σημεία του Κατάρ στη διπλωματία που ακολούθησε και τον επακόλουθο «πόλεμο του λόγου» της περιοχής. Το Κατάρ υποστήριξε μόνο περιφερειακά κινήματα της Αραβικής Άνοιξης, χωρίς ωστόσο, να εμφανιστούν αυτά τα κινήματα στην ίδια τη χώρα. Το αποτέλεσμα αυτών των κινήσεων αντίστασης ήταν μια αναταραχή σε ολόκληρη την περιοχή. Με την αποχώρηση του Mubarak από την Αίγυπτο το 2011, οι Σαουδάραβες έχασαν έναν σύμμαχο ενάντια στους Μουσουλμανική Αδελφότητα και τα ισλαμικά ιδεώδη της διακυβέρνησης της (Gvalia, 2013).

Όπως υποστήριξε η κυβέρνηση του Κατάρ, πρώτα οι διαδηλωτές και στη συνέχεια ο νεοεκλεγείς πρόεδρος της Αιγύπτου Mohammed Morsi, τα ΗΑΕ και η Σαουδική Αραβία παρέμειναν πιστοί στο παλαιό καθεστώς της Αιγύπτου. Υποστήριξαν το

στρατιωτικό πραξικόπημα κατά του Morsi τον Ιούλιο του 2013 και την καταστολή κατά της Αδελφότητας. Τα προβλήματα του Καΐρου σήμαιναν ότι επικεντρώνονταν εσωτερικά, έτσι ενώ στη δεκαετία του '50 και του '60 το ραδιόφωνο του Καΐρου έλεγχε την παναραβική αντιιμπεριαλιστική ατζέντα της περιοχής, το 2011 ο λόγος κυριαρχούσε σε μεγάλο βαθμό από το al-Jazeera και από σελίδες των κοινωνικών μέσων δικτύωσης που εδρεύανε στο Κατάρ (Matthiesen, 2014).

Αυτό σήμαινε ότι η πολιτική του Κατάρ καθοδηγούσε πολλούς διαδηλωτές και πλαισιώναν τις εξεγέρσεις με δημοφιλή αιτήματα για τον τερματισμό των διεφθαρμένων καθεστώτων. Η κάλυψη στους διαδηλωτές στην πλατεία Tahrir και τον ιδεαλισμό τους, η δαιμονοποίηση του Mubarak και των αιγυπτιακών δυνάμεων ασφαλείας, ήταν στην καθημερινή ατζέντα τους. Αυτή η στάση ήταν μια σημαντική απόκλιση από την παναραβική ιδεολογία που μέχρι τότε κυριαρχούσε στη συζήτηση.: Τόσο το κίνημα όσο και το al-Jazeera αγκάλιασε το επιχείρημα της Δύσης, ότι η πηγή των προβλημάτων της περιοχής δεν ήταν ο δυτικός ιμπεριαλισμός, αλλά μάλλον η έλλειψη δημοκρατίας (Rinnaw, 2014).

Σε αναγνώριση της κάλυψης αυτής, η αγγλική έκδοση του al-Jazeera κέρδισε ένα βραβείο Peabody το 2012 για τις εργασίες του κατά τη διάρκεια του Αραβικής άνοιξης. Σε αντίθεση με την κάλυψη του Al-Jazeera, η αυτοκρατορία των μέσων ενημέρωσης της Σαουδικής Αραβίας ήταν η μεγαλύτερη. Με τις εξεγέρσεις στο Μπαχρέιν, τα ελεγχόμενα μέσα της Σαουδικής Αραβίας υιοθέτησαν έναν αυστηρό σεχταριστικό τόνο και πλαισίωσε την αφήγησή της για γεγονότα εκεί ως ένα υποστηριζόμενο από το Ιράν «κομμάτι της Σιτικής σχέτας», αποσταθεροποιώντας την περιοχή (Alliou, 2014).

Οι διαμαρτυρίες τελικά συνθλίφθηκαν με την βοήθεια που παρείχε η Σαουδική Αραβία, παρεμβαίνοντας άμεσα στο Μπαχρέιν. Συνολικά, η κάλυψη του al-Jazeera για τις αιγυπτιακές εξεγέρσεις ήταν προκατειλημμένη και είχε ως στόχο να απονομιμοποιήσουν το καθεστώς του Μουμπάρακ και να νομιμοποιήσουν τους διαδηλωτές μεταξύ του Αραβικού κοινού γενικότερα, και ιδιαίτερα μεταξύ των αιγυπτιακών ακροατών, το οποίο αναμφίβολα βοήθησε για να επιλύσει τη «μάχη στην Αίγυπτο» με την παραίτηση του Μουμπάρακ (Alliou, 2014).

2.3 Κατάρ και η εξωτερική πολιτική στον Αραβικό κόσμο

Ενώ η προκατάληψη κατέστη σαφής κατά τη διάρκεια του 2011, ο «πόλεμος του λόγου» ξεκίνησε όταν ξεκίνησε την μετάδοσή του το al-Jazeera το 1996, που τροφοδοτεί τα αραβικά ακροατήρια με τις «εκστρατείες κριτικής» τους εναντίον των

αραβικών καθεστώτων κάτω από τα συνθήματα «Δημοκρατία στον αραβικό κόσμο». Η ανάκληση των πρεσβευτών της Σαουδικής Αραβίας, των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, του Μπαχρέιν και της Αιγύπτου από το Κατάρ στις 5 Μαρτίου 2014, πρέπει να θεωρηθεί σε αυτό το πλαίσιο ως ένα κομμάτι του «πολέμου του λόγου», καθώς και κομμάτι των στρατηγικών ελιγμών (Lawati, 2014).

Ταυτόχρονα το Κατάρ υποστηρίζει τη Χαμάς και άλλες ισλαμιστικές ομάδες στη Συρία, ακολουθήθηκε από την απόφαση του Μαρτίου 2014 της Σαουδικής Αραβίας, του Μπαχρέιν και των ΗΑΕ να ταξινομήσουν την Μουσουλμανική Αδελφότητα ως «τρομοκρατική οργάνωση». Με τον Morsi εκτοπισμένο και την Αδελφότητα υπό καταστολή, οι Σαουδάραβες ήλπιζαν ότι η ισορροπία εξουσίας θα επιστρέψει στην προ του 2011 εποχή (Lawati, 2014):

«Ένα στρατιωτικό κυριαρχούμενο καθεστώς της Αιγύπτου που αναλαμβάνει η Σαουδική Αραβία με τα πετροδολάρια, που προωθεί μια αντεπανάσταση εναντίον των ισλαμιστών και των προ-δημοκρατικών κινημάτων, η οποία έχει ως στόχο να δημιουργήσει για τις ΗΠΑ ένα καπλαμά περιφερειακής σταθερότητας».

Ο τρόπος με τον οποίο το Κατάρ και η Σαουδική Αραβία διαπραγματεύονται την τρέχουσα αλλαγή έχουν δημιουργήσει νέες θέσεις για τις χώρες σε διεθνές επίπεδο. Αυτό έχει προκαλέσει εντάσεις. Τον Νοέμβριο του 2013, ο Σαουδάραβας βασιλιάς Αμπντουλάχ παρουσίασε το νέο Qatari Emir με ένα έγγραφο, το οποίο ουσιαστικά απαίτησε τον πλήρη αναπροσανατολισμό της εξωτερικής πολιτικής του Κατάρ. Η άρνηση του Εμίρη να υπογράψει η συμφωνία κατέληξε στη δήλωση του GCC ότι το Κατάρ απέτυχε να «εφαρμόσει το Νοέμβριο του 2013 τη συμφωνία, να μην υποστηρίζει κανέναν που απειλεί την ασφάλεια και τη σταθερότητα του το GCC, είτε ως ομάδες είτε ως άτομα- μέσω άμεσης εργασίας ασφαλείας ή μέσω της πολιτικής επιρροή και μη παρέχοντας υποστήριξη στα εχθρικά μέσα» (Lawati, 2014).

Η δήλωση ήταν μια απόπειρα του GCC ώστε τα κράτη- μέλη του να αναγκάζουν τον αναπροσανατολισμό της εξωτερικής πολιτικής του Κατάρ. Ο συμβιβασμός που επετεύχθη από το Κουβέιτ, η οποία υπογράφηκε από τον υπουργό εξωτερικών του Κατάρ. Ο ίδιος υπουργός τον Απρίλιο του επόμενου έτους, υπογράμμισε τους ίδιους όρους με τον πρώτο έγγραφο. Ο συμβιβασμός ανέφερε (Lawati, 2014):

- Η περικοπή από το Κατάρ της χρηματοδότησης των οργανισμών και μέσωων ενημέρωσης στη Μέση Ανατολή που είναι επικριτικές στις πολιτικές του GCC.

- Απέλαση μελών της μουσουλμανικής αδελφότητας που ζουν στη Ντόχα και διακοπή την υποστήριξη της χώρας στην Αδελφότητα.
- Περιορισμός της στήριξης για τους Χούθι στην Υεμένη.
- Αναστολή της τρέχουσας πολιτικής για την πολιτογράφηση των μεταναστών του Κόλπου που είχαν ξεφύγει από άλλα Κράτη του GCC για πολιτικούς λόγους.

Η Ντόχα έλαβε διορία τρεις μήνες για να συμμορφωθεί, ενώ οι πρεσβευτές θα επέστρεφαν πίσω από τις χώρες του GCC. Η προθυμία των χωρών του GCC να κλιμακώσουν την αντίθεσή και την πολεμική τους στις φιλοδοξίες της εξωτερικής πολιτικής του Κατάρ, κάτι που αποτελεί παράδειγμα της αυξανόμενης σιωπηρής κατάρρευσης του Κατάρ ως προς την πολιτιστική και την πολιτική επιρροή της στην περιοχή. Εάν υπήρχε κάποια ερώτηση ως προς το αν το Κατάρ θα συμμορφωνόταν με τις απαιτήσεις του συμβιβαστικού εγγράφου, ωστόσο, η σύγκρουση στην Γάζα τον Ιούλιο του 2014 (τρεις μήνες μετά την υπογραφή της), έδειξε ότι ο επαναπροσανατολισμός της εξωτερικής πολιτικής του Κατάρ ήταν απίθανη (Cook, 2014).

2.4 Η δράση του Κατάρ διαμορφωτής της κατάστασης στη Μέση Ανατολή

Η Ντόχα, μαζί με την Άγκυρα, συμμετείχαν στη διαμεσολάβηση κατάπαυσης πυρός μεταξύ Ισραήλ και Χαμάς. Ως τα μόνα δύο έθνη που έχουν επίσημη επαφή με έναν από τους εμπόλεμους, τη Χαμάς, ζητήθηκε από τον υπουργό Εξωτερικών των ΗΠΑ John Kerry, να βοηθήσουν στις διαπραγματεύσεις. Ζητώντας από τη Ντόχα να συμμετάσχει στις διαπραγματεύσεις αντί της Αιγύπτου (ο παραδοσιακός μεσίτης των εχθροπραξιών της Χαμάς-Ισραήλ), ένας νέος συνασπισμός Αραβικών κρατών εμφανίστηκαν επίσημα (Cook, 2014).

Από τη μία πλευρά, Σαουδική Αραβία, Ιορδανία και ΗΑΕ ευθυγραμμίστηκαν αποτελεσματικά με το Ισραήλ στον αγώνα του κατά της Χαμάς, ενώ το Κατάρ ήταν σε θέση να χρησιμοποιήσει τη ήπια ισχύ ως όχημα και στόχο για την εξωτερική πολιτική της Ντόχα. Αυτό έγινε με την αρετή της τήρησης της αρχής της ελευθερίας της έκφρασης και, συνεπώς, είναι απίθανο να είναι που χτυπήθηκε από τη συμβατική σκληρή ισχύ του GCC (Cook, 2014).

2.5 Ακτιβιστική Εξωτερική Πολιτική

Η «ακτιβιστική εξωτερική πολιτική» του Κατάρ είναι αμφίθυμη για τις πολιτικές επιστροφές. Από την μία, η Ντόχα τιμά την αφοσίωσή της στις Ηνωμένες Πολιτείες και διατηρεί πολυάριθμους αμερικανικούς στρατιωτικούς- στρατιωτικές επιχειρήσεις, καθώς και πολιτικές και πολιτιστικές πρωτοβουλίες. Ωστόσο, επιδιώκει ένα εξαιρετικά ανεξάρτητο σύστημα διεθνών σχέσεων. Αυτό δεν έχει περάσει απαρατήρητο. Οι αμερικανική πρεσβεία χαρακτήρισε την εξωτερική πολιτική του Κατάρ ως «εξαιρετικά εξατομικευμένη» και με «μια προσανατολισμένη προς το μέσο», σημειώνοντας ότι (Cook, 2014):

«Το Κατάρ θα συνεχίσει επίσης να ακολουθεί τις κλασσικές του ευάλωτες πολιτικές του μικρού κράτους, με στόχο είτε να ευχαριστήσει όσο το δυνατόν περισσότερους παίκτες ή- πού οι ανταγωνιστικές απαιτήσεις καθιστούν αυτό αδύνατο- να είναι εξισορροπητικός στους ερεθισμούς που προκαλούνται από αυτές τις πολιτικές. Περιμένουμε λοιπόν το Κατάρ να εξακολουθεί να υποστηρίζει προβληματικούς παράγοντες όπως η Χαμάς, η Χεζμπολάχ και η Συρία, ακόμη και αν προσπαθεί να ενισχύσει τη σχέση της με την Ενωμένη Κράτη μέλη και τους γείτονές του στο GCC. Αναμένουμε την τάση υπέρ της χρήσης του Al Jazeera ως άτυπο εργαλείο της εξωτερικής πολιτικής της GOQ για να συνεχιστεί αμείωτος».

Ένα άλλο έγγραφο από την αμερικανική πρεσβεία στο Κάιρο το 2010 περιγράφει την απογοήτευση της Αιγύπτου στις προσπάθειες διαμεσολάβησης ως τρίτου μέρους του Κατάρ. Από το φθινόπωρο του 2010, η Ντόχα βοήθησε τη δημιουργία μιας σειράς συναντήσεων μεταξύ των Ταλιμπάν και των Ηνωμένων Πολιτειών και προσφέρθηκε επιπροσθέτως να παρέχει καλές της υπηρεσίες στο Νταρφούρ. Τότε ο Πρόεδρος Hosni Mubarak ήταν αποφασισμένος να χαλάσει τις προσπάθειες της Ντόχα (Cook, 2014):

«Η Αίγυπτος είναι αποφασισμένη να αποτρέψει κάθε πρωτοβουλία που προτείνει το Κατάρ κατά τη διάρκεια της στην τρέχουσα θητεία του ως προέδρου του Αραβικού Συνδέσμου, να συμπεριλάβει προτάσεις που είναι ενάντια στο εθνικό συμφέρον της Αιγύπτου... Ο Αιγύπιος DCM [Αναπληρωτής Διευθυντής της αποστολής] δήλωσε την εμπλοκή του Κατάρ στο Σουδάν, την Παλαιστίνη».

2.6 Στρατιωτική εμπλοκή του Κατάρ

Αυτό που δείχνουν όλα αυτά τα στοιχεία είναι ότι η εξωτερική πολιτική του Κατάρ ταιριάζει απόλυτα στο εσωτερικό της κατηγορία της «μικρής κρατικής ακτιβιστικής εξωτερικής πολιτικής». Αυτή η ιδέα υποστηρίζεται από έναν αριθμό άλλων περιπτώσεων άσκησης και ανάπτυξης της εξωτερικής πολιτικής του Κατάρ. Για

παράδειγμα, η Λιβύη είχε πληγεί από έναν αιματηρό εμφύλιο πόλεμο και η χώρα χρειάστηκε εξωτερική βοήθεια το 2011, η κυβέρνηση του Κατάρ καθώς και ο Αραβικός Σύνδεσμος δεσμεύτηκαν στην αρχή της «υπευθυνότητα για προστασία» και πήρε το πρωτοφανές βήμα και στήριξε το NATO στην στρατιωτική του εκστρατεία (Roberts, 2014).

Επιπλέον, η Ντόχα συνέβαλε αποφασιστικά στην εξασφάλιση της υποστήριξης του Αραβικού Συνδέσμου, το οποίο απαίτησε από το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ να επιβάλει μια ζώνη χωρίς πτήσεις στη Λιβύη, ανοίγοντας το δρόμο για τη στρατιωτική εκστρατεία. Μετά την επιτυχημένη μεσολαβητική επίλυση του Κατάρ για το 18μηνο αδιέξοδο στο Πακιστάν, τον Λίβανο το 2008, την αποστολή έξι μαχητικών αεροσκαφών Mirage στη Ντόχα για να υποστηρίξουν τους αντάρτες στο Λονδίνο, η Λιβύη σημαδεύτηκε με την πρώτη ενεργό στρατιωτική επέμβαση (Roberts, 2014).

Η στρατιωτική υποστήριξη της Ντόχα για τους αντάρτες ήταν ουσιαστική και περιελάμβανε αποστολές όπλων, συμπεριλαμβανομένου του γαλλικού πυραύλου MILAN, του Βελγικού τυφεκίου FN και την παροχή βασικής εκπαίδευσης πεζικού σε αντάρτες από τις Ειδικές Δυνάμεις του Κατάρ. Προφανώς, ο στρατός του Κατάρ εκπαίδευσε Λίβυους μαχητές στη Ντόχα, για ειδικές ασκήσεις. Κατά τη διάρκεια της τελικής επίθεσης εναντίον της Στρατιωτικής Βάσης Bab al- Aziziya στις 24 Αυγούστου, οι Ειδικές Δυνάμεις του Κατάρ θεωρήθηκαν στις πρώτες γραμμές μάχης. Οι προσπάθειες και οι προμήθειες του Κατάρ ήταν καθοριστικής σημασίας για τη μετατόπιση της στρατιωτικής ισορροπίας με την εύνοια των ανταρτών (Roberts, 2014).

Κατά τη μεταβατική φάση προς μια νέα κυβέρνηση, το Μεταβατικό Εθνικό Συμβούλιο (TNC) δεν διέθετε πόρους ούτε για να πληρώσει τον δημόσιο τομέα εργαζομένων και δεν μπορούσε να χρηματοδοτήσει κρατικές επιδοτήσεις στα βασικά καταναλωτικά αγαθά. Η Διεθνής Εταιρεία Μάρκετινγκ Πετρελαίου, κρατικής ιδιοκτησίας, προώθησε 1 εκατομμύριο βαρέλια αργού πετρελαίου του TNC και παρέδωσε τέσσερις αποστολές προϊόντων πετρελαίου, συμπεριλαμβανομένου του ντίζελ, της βενζίνης και αερίου στο τότε ελεγχόμενο λιμάνι της Βεγγάζης (Roberts, 2014).

Σύμφωνα με ανώτερο μέλος της TNC, αυτή η «συμφωνία ανταλλαγής» μεταξύ του Κατάρ και της ομάδας ανταρτών είχε στόχο να παρακάμψει τις κυρώσεις των Ηνωμένων Εθνών κατά της κυβέρνησης της Λιβύης. Η πρωτοβουλία του Κατάρ στην εμπορία του αργού είχε περισσότερο πολιτικό από οικονομικό βάρος, όπως αναγνώριζε η νομιμότητα του TNC. Ένα μήνα αργότερα, στις 28 Μαρτίου, το Κατάρ ήταν η πρώτη χώρα της Μέσης Ανατολής και η δεύτερη χώρα μετά τη Γαλλία στη διεθνή κοινότητα,

η οποία έδωσε πλήρη διπλωματική αναγνώριση στην TNC ως νέα κυβέρνηση της Λιβύης (Roberts, 2014).

Παρά την επακόλουθη πολιτική βία και τις συγκρούσεις μεταξύ αντίπαλων πολιτοφυλακών και ισλαμιστικών ομάδων στην περιοχή της Τρίπολης και της Βεγγάζης, η μετάβαση της Λιβύης στη δημοκρατική διακυβέρνηση έχει σημειώσει πρόοδο από την πτώση του αυταρχικού καθεστώτος του Καντάφι. Όταν το Κατάρ ανέλαβε το ρόλο του περιφερειακό πρότυπου- φορέα του δόγματος της «υπευθυνότητας για την προστασία», η ηγεσία της Ντόχα είχε ουσιαστικά γίνει η πιο αντι-στάτους κβο ισχυρή φωνή της περιοχής (Roberts, 2014).

Η παροχή καλών υπηρεσιών του Κατάρ και την ενεργό διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις στον μουσουλμανικό κόσμο έχει κάνει τη χώρα έναν μεσολαβητή με επιρροή μεταξύ περιφερειακών και υποκρατικών αντιπάλων. Οι προσπάθειες διαμεσολάβησης του Κατάρ έχουν καταστεί αναπόσπαστο μέρος του εργαλείου εξωτερικής πολιτικής και άρχισε να καθορίζει σε μεγάλο βαθμό το ρόλο της στη Μέση Ανατολή (Kamrave, 2011).

Σε αντίθεση με τη συνηθισμένη πριμοδότηση σχετικά με το απόρρητο κατά τη διάρκεια της διαμεσολάβησης, ο Kamrave παρατηρεί ότι *«οι προσπάθειες διαμεσολάβησης του Κατάρ έχουν πραγματοποιηθεί στο προσκήνιο και συχνά, πριν από τα τοπικά και περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, υψηλά καταξιωμένοι διπλωμάτες του Κατάρ, οι οποίοι συχνά χορηγούν συνεντεύξεις στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, καθώς η διαδικασία παραμένει σε εξέλιξη και ο προβληματισμός σχετικά με το ρόλο της χώρας έχει μια θετική και λαμπερή χροιά»* (Kamrave, 2011).

Ο ρόλος των διαμεσολαβητών του Κατάρ στον Λίβανο ξεχωρίζει ως αιχμή της λεκάνης απορροής του Λιβάνου, για την ανάπτυξη της διπλωματίας στην ευρύτερη χώρα. Αυτή ήταν μια θέση που ήταν δεδομένη από τη συμμετοχή του Κατάρ στα εσωτερικά του Σουδάν. Ο διαμεσολαβητικός ρόλος του Κατάρ στο Σουδάν ξεκίνησε με τις προσπάθειες του υπουργού Εξωτερικών Ahmad bin Abdullah al-Mahumd, ο οποίος ξεκίνησε μια πορεία διπλωματίας μεταξύ του Σουδάν και των διεθνών παραγόντων, οι οποίοι συμμετείχαν στη σύγκρουση (Kamrave, 2011).

Τον Ιανουάριο του 2010, ο Γάλλος απεσταλμένος στο Σουδάν αναγνώρισε ιδιωτικά τις συνομιλίες της Ντόχα με την επίτευξη σημαντικής προόδου σε μια ανάλυση του. Ο αξιωματούχος δήλωσε στους αξιωματούχους της Πρεσβείας των ΗΠΑ στο Κατάρ ότι ήταν το «διπλωματικό λεωφορείο» που ήταν σε θέση να φέρει όλες τις διαφορές

φατρίες, συμπεριλαμβανομένης της «Δικαιοσύνης» και του «Κινήματος για την Ισότητα» και τις ομάδες της Τρίπολη και της Αντίς, στις ίδιες συνομιλίες για πρώτη φορά από την υπογραφή του πρωτοκόλλου του Abuja το 2004 (Kamrave, 2011).

2.7 Το Κατάρ ως διαμεσολαβητική δύναμη

Η δέσμευσή τους για την εξεύρεση στοιχείων και η κακομεταχείριση που έκανε, προσέδωσε στους διαμεσολαβητές του Κατάρ σεβασμό και εμπιστοσύνη από τους πολεμιστές, οι οποίοι επέτρεψαν τελικά σε διάφορους διπλωμάτες του Κατάρ, καθώς και στους απεσταλμένους του ΟΗΕ και της Αραβικής Ένωσης να ξεκινήσουν μια διαδικασία εμπιστοσύνης μεταξύ των διαφόρων ομάδων του Νταρφούρ. Τα μέρη ενέκριναν τελικά συμφωνία για την κατάπαυση του πυρός στη Ντόχα στις 23 Φεβρουαρίου 2010. Η συμφωνία αφορούσε ζητήματα όπως η ανταλλαγή κρατουμένων, η ανταλλαγή εξουσιών, η ενσωμάτωση της JEM στο στρατό του Σουδάν, αμνηστία για τα μέλη της πολιτοφυλακής, την κατανομή των φυσικών πόρων και την αποζημίωση των θυμάτων (Kamrave, 2011).

Η πλατφόρμα που παρέχεται από το Κατάρ σε συνδυασμό με τη σημαντική οικονομική δέσμευση, τελικά άνοιξε το δρόμο για το έγγραφο της Ντόχα για την ειρήνη στο Νταρφούρ (DDPD) τον Ιουλίου του 2011, το οποίο εξακολουθεί να λειτουργεί ως τον διεθνώς αποδεκτό χάρτη πορείας για την εφαρμογή μιας σταθερής ειρήνης στο Σουδάν. Οι προσπάθειες του Εμίρη και του Πρωθυπουργού για το τερματισμό της στάσης του Λιβάνου το 2008 μεταξύ του της Χεζμπολάχ και το Κίνημα της 14^{ης} Μαρτίου, έλυσε αποτελεσματικά μια από τις μεγαλύτερες κρίσεις αστάθειας από τότε. Ο εμφύλιος πόλεμος του Λιβάνου ολοκληρώθηκε το 1990 (Kamrave, 2011).

Η κρίση ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2007 κατά τη διάρκεια του πολέμου, όταν εμφανίστηκε η αδυναμία του κοινοβουλίου να συμφωνήσει σε μια συναίνεση στην υποψηφιότητα για την προεδρία της χώρας. Οι εντάσεις αυξήθηκαν σταδιακά και μέχρι τον Μάιο του 2008 οι εντάσεις ήταν τόσο υψηλές που υπήρχε ο φόβος για ένα νέο ξέσπασμα εμφύλιου πολέμου. Η προσπάθεια της κυβέρνησης του Λιβάνου να περιορίσει τη δύναμη της Χεζμπολάχ, κλείνοντας το τηλεπικοινωνιακό της δίκτυο και απολύοντας τους αξιωματούχους για τους οποίους υπήρχε υποψία ότι ήταν κοντά στη Χεζμπολάχ, οδήγησε σε διάφορες παραστρατιωτικές ομάδες να καταλάβουν τμήματα της Βηρυτού, συμπεριλαμβανομένου του αεροδρομίου, σε ένδειξη διαμαρτυρίας (Kamrave, 2011).

Υπό την αιγίδα του Αραβικού Συνδέσμου, διαπραγματευτές και διάφορες ομάδες αντιπροσωπειών του Λιβάνου, συγκεντρώθηκαν στη Ντόχα στις 17 Μαΐου του 2008. Η «διπλωματία των λεωφορείων» υπό την ηγεσία του Εμίρη του Κατάρ Χαμάντ Μπιν Χαλίφα αλ- Ο Θάνι, ο Πρωθυπουργός της χώρας και ο υπουργός Εξωτερικών Σείχ Χαμάντ Μπιν Μπιτς Ο Jabor al-Thani και ο Γενικός Γραμματέας του Αραβικού Συνδέσμου Amr Moussa διαδέχθηκαν καταλήγοντας σε συμβιβασμό σχετικά με τη διανομή των 19 κοινοβουλευτικών εδρών καθώς και τον διορισμό του διοικητή του Λιβανέζικου Ένοπλου Δυναμικού (LAF), του στρατηγού Μισέλ Σουλεϊμάν (Kamrave, 2011).

Όλα τα μέρη συμφώνησαν επίσης σχετικά με το σχηματισμό μιας κυβέρνησης εθνικής ενότητας με 16 έδρες για την πλειοψηφία, τρεις έδρες για τον πρόεδρο και 11 (ένα τρίτο για το μπλοκάρισμα) για την αντιπολίτευση. Συμφωνήθηκε επίσης να χρησιμοποιηθεί ένας νέος εκλογικός νόμος βασισμένος σε μικρές συνοικίες, ο οποίος χρησιμοποιήθηκε στη δεκαετία του 1960, αλλά με μια τροποποίηση για τη Βηρυτό. Το άκρως αμφιλεγόμενο θέμα των όπλων της Χεζμπολάχ αντιμετωπίστηκε έμμεσα από τη συμφωνία, η οποία ζήτησε από όλα τα μέρη να απέχουν από την πολιτική βία, καθώς και στον να ενθαρρύνουν τον διάλογο μεταξύ των μερών, ώστε να ενισχυθεί το μονοπώλιο του κράτους στη βία, σε όλη την επικράτεια του Λιβάνου (Kamrave, 2011).

Δεδομένης της κατάστασης αυτής, τα εμπλεκόμενα μέρη και οι ευαισθησίες τους που έπρεπε να αντιμετωπιστούν μέσω συνομιλιών, το Κατάρ και ο πρωθυπουργός του εμφανίστηκαν ως μοναδική περίπτωση για να διαχειριστεί την κατάσταση. Ο πρωθυπουργός του Κατάρ, έχοντας λάβει υπόψη τις θέσεις της εξωτερικής πολιτικής του έθνους, μπόρεσε να φτάσει για τα συμβαλλόμενα μέρη της Συρίας και του Ιράν προκειμένου να ασκήσει πίεση στη Χεζμπολάχ (Kamrave, 2011).

Ο Jumblatt, αρχηγός του Druze στο Λίβανο, έβαλε το απόθεμα στις προσπάθειες της διπλωματίας του Κατάρ, λέγοντας στην Πρεσβεία των ΗΠΑ στη Βηρυτό ότι *«η 14^η Μαρτίου εξακολουθεί να περιμένει να δει τη Χεζμπολάχ, αντί για όπλα να χρησιμοποιεί τη συμφωνίες που αναπτύχθηκαν από τον Πρωθυπουργό του Κατάρ»*. Ο υπουργός τηλεπικοινωνιών Hamadeh αναφέρεται επίσης σε μια δράση ενός αξιωματούχου της αμερικανικής πρεσβείας ότι η αντιπολίτευση κρατά πάρα πολλές «κρυφά χαρτιά», προσθέτοντας ότι *«δεν μπορούμε να ανταμείψουμε τη βία με πολιτική νίκη»* (Kamrave, 2011).

Μετά από τηλεφώνημα από τον πρωθυπουργό του Κατάρ, στην πρεσβεία των ΗΠΑ στη Δαμασκό, αναφέρθηκε πως ο Σύριος πρόεδρος ήταν πρόθυμος να μετατρέψει τα

κέρδη της Χεζμπολάχ κέρδη επί τόπου σε πολιτικά κέρδη. Αμέσως υπήρξε τηλεφώνημα του Nabih Berrī (ηγέτης της Shi'ite Amal) και εξέδωσε έντονη έκκληση προς στήριξη της συμφωνίας, προτρέποντάς να προχωρήσει για όλη τη χώρα. Ο Berrī μετέφερε το μήνυμα του Ασαντ και οι απεσταλμένοι της Χεζμπολάχ τελικά την υποστήριξαν, αφήνοντας πολιτικά τον Michel Naim Aoun, τον επικεφαλής του Ελεύθερου Πατριωτικού Κινήματος, να εκτίθεται χωρίς υποστήριξη. Η συμφωνία της Ντόχα για τον Λίβανο αντανάκλωσε την ευαίσθητη πράξη εξισορρόπησης του Shaykh Hamd bin Jassim μεταξύ του Λιβάνου, κυρίως στο κομμάτι των εσωτερικών ανταγωνισμών, με τα εσωτερικά και τα εξωτερικά κόμματα να βρίσκονται σε συζητήσεις .

2.8 Η ήπια ισχύς του Κατάρ

Η ήπια ισχύς μιας χώρας στηρίζεται σε τρεις πυλώνες:

- Τον πολιτισμό της.
- Τις πολιτικές τις αξίες.
- Τις εξωτερικές πολιτικές.(NYE JÚNIOR, 2008, σελ. 96)

Οι τρεις πυλώνες του Joseph Nye, θα είναι το πλαίσιο ανάλυσης της ήπιας ισχύος του Κατάρ, των ικανοτήτων της χώρας όσον αφορά τον πολιτισμό, τις πολιτικές αξίες και εξωτερικές πολιτικές που ακολουθεί. Πρέπει να έχουμε κατά νου όλους αυτούς τους τρεις πυλώνες ως ενέργεια που πρέπει να είναι «ελκυστική» σε άλλες κοινωνίες, προκειμένου να αποτελέσουν αποτελεσματικά περιουσιακά στοιχεία για την επιδίωξη στόχων εξωτερικής πολιτικής.

2.8.1 Ο πολιτισμός

Ο Nye καταλαβαίνει τον πολιτισμό ως ένα «*σύνολο αξιών και πρακτικών που δημιουργούν νόημα για μια κοινωνία*» (NYE JÚNIOR, 2004, σελ. 22). Αυτό περιλαμβάνει την υψηλή κουλτούρα (π.χ. τριτοβάθμια εκπαίδευση και τέχνη) και τη χαμηλή ή δημοφιλή κουλτούρα που ελκύει τις μάζες (NYE JÚNIOR, 2004, σελ. 22). Είναι αυτό ακριβώς που κάνει το Κατάρ τόσο ελκυστικό, μιας και περιλαμβάνει πράγματα όπως η κουζίνα, οι ταινίες, η μουσική κ.λπ., ως σημαντικά ελκυστική για τους ξένους και μη. Ως εκ τούτου, η υψηλή κουλτούρα του Κατάρ και ιδίως το σύστημα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τα συναφή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών,

ενέχουν καταλυτικό ρόλο για την άσκηση της εξωτερικής του πολιτικής. Δεύτερον, ο τεράστιος ξένος πληθυσμός του Κατάρ, κάνει τη κουλτούρα της χώρας ελκυστική.

Το Κατάρ έχει ορίσει εθνικές στρατηγικές για μια οικονομική ανάπτυξη, της οποίας η εκπαίδευση είναι ένα κεντρικό χαρακτηριστικό. Στο Εθνικό Όραμα του το Κατάρ για το 2030, καθώς και στην «Κατάρ- Εθνική Ανάπτυξη στρατηγική 2011-2016», το Κατάρ ορίζει πολλούς εκπαιδευτικούς στόχους, μεταξύ των οποίων:

- Ένα αποτελεσματικό σύστημα χρηματοδότησης της επιστημονικής επανεξέτασης, κοινή αναζήτηση από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα και διεξαγωγή σε συνεργασία με τους διεθνείς οργανισμούς και κορυφαία ερευνητικά κέντρα.
- Ένας ισχυρός διεθνής ρόλος της χώρας στον πολιτιστικό και πολιτισμικό τομέα, στην πνευματική δραστηριότητα και την επιστημονική σκέψη.

Επιπλέον, το Ίδρυμα του Κατάρ - γνωστό για τη χορηγία της φανέλας FC Barcelona- δίνει δισεκατομμύρια δολάρια σε μια πανεπιστημιούπολη στην Ντόχα που ονομάζεται «Εκπαιδευτική Πόλη», που περιλαμβάνει υποτήματα έξι αμερικανικών πανεπιστημίων, ενός βρετανικού και ενός γαλλικού πανεπιστημίου. Παρά το γεγονός ότι είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός, που επενδύει σε προγράμματα εκπαίδευσης σε όλη τη Μέση Ανατολή, το Ίδρυμα του Κατάρ ιδρύθηκε και συνδέεται στενά με την κυρίαρχη οικογένεια της χώρας.

Είναι ευρέως υποτιθέμενο ότι η ορθολογική πίσω από αυτά τις τεράστιες προσπάθειες στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι να αυξήσει τη φήμη και τη νομιμότητα του Κατάρ, σε διεθνές επίπεδο. Έτσι, το Κατάρ προτίθεται πράγματι να αυξήσει την ήπια του ισχύ. Ένα μετρήσιμο αποτέλεσμα αυτής της στρατηγικής είναι ο σταθερά αυξανόμενος αριθμός αλλοδαπών φοιτητών. Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Στατιστικής της UNESCO, το Κατάρ φιλοξένησε 1.170 αλλοδαπούς φοιτητές το 2004, 4.544 το 2008, 5.418 το 2010 και 7.154 το 2012 (UNESCO 2013).

Αυτά είναι αξιοσημείωτα στοιχεία για μια χώρα του μεγέθους του Κατάρ, αλλά το κρίσιμο ερώτημα γι' αυτή τη μελέτη είναι αν χρησιμεύουν στο Κατάρ για την άσκηση της εξωτερικής της πολιτικής. Με άλλα λόγια, οι ξένοι σπουδαστές σίγουρα επιλέγουν το πανεπιστήμιο τους σύμφωνα με την «κουλτούρα» μιας χώρας; Ή μήπως άλλοι παράγοντες και κίνητρα έχουν προτεραιότητα;

Υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύουμε ότι οι τεράστιες οικονομικές επενδύσεις στην ευρύτερη εθνική εκπαιδευτική στρατηγική, κρύβεται πίσω από την αυξανόμενη έλξη ξένων φοιτητών, κάτι που η χώρα χρησιμοποιεί για την μακροπρόθεσμη άσκηση εξωτερικής πολιτικής. Μπορεί να θεωρηθεί ως κομμάτι της ήπιας ισχύος, σύμφωνα στους ορισμούς του Joseph Nye. Η στρατηγική του Κατάρ είναι να προσελκύσει ξένους φοιτητές προκειμένου να διαδώσει τον πολιτισμό της και τη φήμη στο εξωτερικό.

Ανταλλαγές και επαφές μεταξύ των πολιτών διαφορετικών χωρών, βοηθά στη δημιουργία εξοικείωσης και ακόμη και την αμοιβαία κατανόηση που θα μπορούσαν έμμεσα να κάνουν τη πολιτική συνεργασία μεταξύ των κρατών ευκολότερη και τις ένοπλες συγκρούσεις λιγότερο πιθανές. Αυτό δεν είναι μια πρωτότυπη ιδέα, καθώς πολλές θεωρίες διεθνών σχέσεων υπογραμμίζουν ήδη τη σημασία των ομάδων και των κοινωνιών στις διεθνείς υποθέσεις, ειδικά στις θεωρίες του κοινωνικού φιλελευθερισμού (ROSENAU, 1980).

2.8.2 Πολιτικές αξίες

Το αρχαϊκό πολιτικό σύστημα του Κατάρ βασίζεται στον προσωπικό (οικογενειακό) χαρακτήρα διακυβέρνησης χωρίς καμία μορφή λαϊκής πολιτικής συμμετοχής ή ακόμη και εκπροσώπησης. Αυτή η αυταρχική μορφή διακυβέρνησης είναι δύσκολο να θεωρηθεί επιθυμητή από άλλες κοινωνίες. Ακόμη και στην αραβική περιοχή όπου αυτή η μορφή διακυβέρνησης είναι πιο κοινή από αλλού, τα πρωτοφανή επεισόδια διαμαρτυρίας, συνήθως εντός του πλαισίου «αραβική άνοιξη», έχουν αποδείξει μια ευρεία περιφερειακή επιθυμία για περισσότερη ελευθερία, συμμετοχή και ευκαιρίες.

Διάφορες εκθέσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως δημοσιεύονται για παράδειγμα από το υπουργείο Εξωτερικών των Η.Π.Α. και διεθνείς ΜΚΟ, όπως το Human Rights Watch ή η Διεθνής Αμνηστία, αναφέρουν τακτικά τις μαζικές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτές περιλαμβάνουν την έλλειψη ελευθερίας έκφρασης και ελευθερίας του Τύπου, την έλλειψη ανεξάρτητης δικαιοσύνης και τη διάκριση κατά των γυναικών (KHATIB, 2013). Από την άλλη πλευρά, το Κατάρ ξεχωρίζει στην περιοχή από πλευράς διαφόρων παραγόντων που θεωρούνται ως ελκυστικοί από τους περισσότερους: πολιτική σταθερότητα · την ανακατανομή του τεράστιου πλούτου της · την απουσία κοινωνικών τριβών. Αυτοί οι παράγοντες μπορεί να είναι ιδιαίτερα ελκυστικοί σε περιόδους αυξανόμενων πολιτικών και οικονομικών κρίσεων στην περιοχή. Σε συνδυασμό με την πολιτική υποστήριξη των αραβικών διαμαρτυριών

κατά της αυταρχικής κυριαρχίας (με την αξιοσημείωτη εξαίρεση αυτών στο Μπαχρέιν), το Κατάρ θα μπορούσε πράγματι να ενισχύσει τη φήμη του.

Παρ' όλα αυτά, θα πρέπει να υπενθυμίσουμε εδώ το προκαταρκτικό απόσπασμα αυτού του κεφαλαίου του Joseph Nye: Ορίζει τις πολιτικές αξίες ως πόρους ήπιας ισχύος «όταν τους ζει στο εσωτερικό και στο εξωτερικό». Υποθέτοντας ότι οι αξίες της αραβικής εξέγερσης βασίζονται στην ελευθερία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη συμμετοχή, το Κατάρ δεν υποστηρίζει κατ' ουδένα τρόπο στο εσωτερικό του.

Όσον αφορά τις πολιτικές αξίες, υπάρχει ένα άλλο φαινόμενο που πρέπει να εξεταστεί: το Al Jazeera. Καμία δημοσίευση σχετικά με την ήπια ισχύ του Κατάρ δεν θα αναφερόταν στο δορυφορικό κανάλι του Al-Jazeera (DICKINSON, 2014). Το Al-Jazeera ιδρύθηκε το 1996 από την κυρίαρχη οικογένεια του Κατάρ ως τον πρώτο παν-αραβικό σταθμό δορυφορικής τηλεόρασης και ξεκίνησε έναν αγγλικό σταθμό το 2006.

Το Al-Jazeera - η διαφήμιση με το σύνθημα "οι δύο πλευρές της ιστορίας" - επέτρεψε στους περισσότερους Άραβες για πρώτη φορά να παρακολουθήσουν αμφιλεγόμενες συζητήσεις για όλα τα πολιτικά και κοινωνικά ζητήματα. Οι ελεύθερες συζητήσεις μεταξύ πολιτικών, δημοσιογράφων και επιστημόνων ήταν σχεδόν επαναστατικές για την ανάπτυξη στην περιοχή όπου οι κυβερνήσεις χρησιμοποιούν μέσα ενημέρωσης για ιδεολογικές ενδείξεις.

Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι οι αυριανές κυβερνήσεις, κυρίως εξουσιαστικές, άρχισαν να φοβούνται το κανάλι, καθώς παρείχε στους ηγέτες της αντιπολίτευσης μια πλατφόρμα να προβάλλουν τις θέσεις τους και αποκάλυψε τη διαφθορά κλπ. Είναι αναμφισβήτητο ότι το Al-Jazeera άλλαξε σημαντικά τη σχέση μεταξύ κυβερνήσεων και πολιτών και ίσως χρησίμευσε και ως καταλύτης για τις εξεγέρσεις του 2011 (KAMRAVA, 2013).

Το Αλ-Τζαζίρα έδωσε στον αραβικό λαό μια φωνή και έδωσε βήμα στους Παλαιστίνιους στη σύγκρουσή τους με το Ισραήλ. Αυτό από μόνο του παρείχε στο κανάλι νομιμότητα και δημοτικότητα εντός του αραβικού κόσμου λόγω της αραβικής συναίνεσης σε θέματα που σχετίζονται με την ισραηλινο-παλαιστινιακή σύγκρουση.

Ωστόσο, αν και επέτρεψε στους Ισραηλινούς εκπροσώπους να εκφράσουν τις απόψεις τους (κάτι που θα ήταν αδιανόητο σε οποιαδήποτε εθνικά αραβικό μέσο), το Al-Jazeera δεν υπήρξε ποτέ ουδέτερο, αμερόληπτο και ανεξάρτητο μέσο ενημέρωσης. Στην πραγματικότητα ελέγχεται από το καθεστώς του Κατάρ. Επομένως, το Al-Jazeera δεν αποτελεί παράδειγμα πραγματικής «πολιτικής αξίας» που «ζει στο σπίτι». χρησιμεύει

ως εκπρόσωπος της κυβέρνησης του Κατάρ και ποτέ δεν θα ήταν κρίσιμο για την κυρίαρχη οικογένεια του Κατάρ και τις πολιτικές του.

Σύμφωνα με τη στρατηγική εξωτερικής πολιτικής του Κατάρ, το Al-Jazeera κάλυψε και υποστήριξε ανεπιφύλακτα τις αραβικές εξεγέρσεις. Καθώς οι εξεγέρσεις δεν οδήγησαν στα αποτελέσματα που προέβλεπε η κυβέρνηση του Κατάρ (το στρατιωτικό πραξικόπημα εναντίον του αιγυπτιακού προέδρου Mursi και της κυβερνητικής μουσουλμανικής αδελφότητας, της διαρκούς ισχύος του Συριακού Προέδρου Μπασάρ αλ-Ασαντ, της συνεχιζόμενης πολιτικής αναταραχής στη Λιβύη) το Jazeera έχει χάσει σημαντικό μέρος της φήμης και της επιρροή του (KAMRAVA, 2013). Επιπλέον, έχει επίσης χάσει την επιρροή του λόγω της αυξανόμενης σημασίας των κοινωνικών μέσων ενημέρωσης ως κεντρικού μέσου κινητοποίησης κατά τις αραβικές εξεγέρσεις.

Επιπλέον, το Αλ Τζαζίρα κατηγορήθηκε από τις αραβικές κυβερνήσεις, συμπεριλαμβανομένων των συμμάχων του ΣΣΚ, για την οργάνωση εκστρατειών ενημέρωσης κατά της κυβέρνησής τους. Τρία κράτη του Περσικού Κόλπου - η Σαουδική Αραβία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και το Μπαχρέιν - έχουν ήδη ανακαλέσει τον Μάρτιο του 2014 τους πρεσβευτές τους από τη Ντόχα για να διαμαρτυρηθούν για την υποστήριξη του Al-Jazeera για τις ισλαμικές ομάδες που θεωρούνται απειλές από όλα τα άλλα Αραβικά κράτη του Περσικού Κόλπου.

Αυτό σημαίνει ότι, αν και είναι ένα όργανο της κυβερνώσας οικογένειας του Κατάρ για να διαδώσει τις πολιτικές του απόψεις, το Al-Jazeera είναι ένα δίκιο μαχαίρι για το ίδιο το Κατάρ, καθώς οδήγησε επίσης στην επικίνδυνη πολιτική απομόνωσή του στην περιοχή του Κόλπου και πέραν αυτού. Είναι λοιπόν μια πλάνη να αναλάβει κανείς μια κυβέρνηση, έχοντας την εξουσία πάνω από ένα διακρατικό τηλεοπτικό κανάλι, είναι κατ'ανάγκη ικανό να "αποκτήσει αποτελέσματα που θέλει στην παγκόσμια πολιτική", να χρησιμοποιήσει τον ορισμό της εξουσίας του Nye.

2.8.3 Εξωτερικές πολιτικές

Ο Osman Antwi-Boateng (2013, σελ. 39) δηλώνει ότι το Κατάρ «καταδεικνύει πώς μια μικρή χώρα μπορεί να κερδίσει περισσότερα από το μέγεθός της ασκώντας επιρροή ήπιας εξουσίας και διαμορφώνοντας την πορεία της ιστορίας στη Μέση Ανατολή». Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου είναι να αξιολογήσει την ακρίβεια αυτής της δήλωσης. Τρεις εξωτερικές πολιτικές είναι πρωταρχικής σημασίας: η προληπτική περιφερειακή διπλωματία του Κατάρ και η διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις, η

παρεμβατική στρατηγική της μετά τις αραβικές εξεγέρσεις και η συμμαχία της με τις ΗΠΑ.

Ο κύριος λόγος για τον οποίο η ισχύς του Κατάρ χαρακτηρίζεται συχνά ως μια ήπια ισχύς είναι η εξαιρετικά προνοητική διπλωματία της όσον αφορά τη μεσολάβηση των συγκρούσεων. Η διαμεσολάβηση, σύμφωνα με τον Kristian Coates Ulrichsen, είναι «ψέματα στην καρδιά της εξωτερικής πολιτικής του Κατάρ» (KAMPABA, 2013, σ. 1). Ο Mehran Kamrava έγραψε σε άρθρο το 2011: «Η διαμεσολάβηση έχει αναδειχθεί ως ένα από τα κεντρικά εργαλεία για την ενίσχυση της ήπιας εξουσίας του Qatar και της παγκόσμιας εικόνας του» (KAMRAVA, 2011, σελ. 556).

Φαίνεται ότι το Κατάρ προσφέρει τις διπλωματικές του υπηρεσίες σε όλα σχεδόν τα περιφερειακά συγκρουσιακά ζητήματα. Σκοπός του είναι να καταστεί απαραίτητος για τις μεγάλες περιφερειακές και παγκόσμιες δυνάμεις. Θα εξετάσουμε τις τρεις πιο συναφείς διαμεσολαβητικές παρεμβάσεις του Κατάρ για να προσδιορίσουμε τα μέσα με τα οποία το Κατάρ επηρεάζει τα αποτελέσματα και αξιολογεί τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιτυχίες του. Οι τρεις μεσολαβητικές διενέξεις που εξετάζονται εδώ είναι αυτές της Υεμένης, του Λιβάνου και των κατεχόμενων Παλαιστινιακών Εδαφών.

Υεμένη

Το 2007, το Κατάρ διαμεσολαβούσε σε μια ειρηνευτική συμφωνία μεταξύ της κυβέρνησης της Υεμένης και μιας μαχητικής ομάδας σιτών, της γνωστής ως Houthis, που οδήγησε πρώτα σε μια συμφωνία κατάπαυσης του πυρός και τελικά τον Φεβρουάριο του 2008 σε μια ειρηνευτική συμφωνία που υπογράφηκε στη Ντόχα. Μέρος της συμφωνίας ήταν η υπόσχεση του Κατάρ να παράσχει στην κυβέρνηση της Υεμένης 300-500 εκατομμύρια δολάρια για την ανασυγκρότηση της επαρχίας Saada που καταστράφηκε από τον πόλεμο (ULRICHSEN, 2013, σ. 2). Η ειρήνη, όμως, διήρκεσε μόνο για περίπου ένα χρόνο έως ότου ξεκίνησαν νέες μάχες τον Μάρτιο του 2009, κατά την οποία το Κατάρ απέσυρε τις οικονομικές του προσφορές. Οι τελευταίες αναφορές σχετικά με τις συγκρούσεις αποκαλύπτουν ότι οι Houthis συμμετέχουν τώρα σε στρατιωτικές αντιπαραθέσεις με διάφορες ένοπλες ομάδες και ότι η ζώνη συγκρούσεων καλύπτει περισσότερες περιοχές. Έτσι, η διαμεσολάβηση του Κατάρ δεν επέτυχε στην Υεμένη.

Λίβανος

Τον Μάιο του 2008, ο Λίβανος βρισκόταν στο χείλος ενός άλλου εμφυλίου πολέμου όταν η αντιπολιτευόμενη Χεζμπολάχ και οι σύμμαχοί της επιτέθηκαν και προσωρινά και κατέλαβαν τις γειτονιές των Σουνιτών και των Δρούδων. Εκείνη την εποχή, η πολιτική κρίση, η οποία διήρκεσε ενάμιση χρόνο, είχε ως αποτέλεσμα ένα κενό γραφείο του προέδρου και ένα παραλυμένο Κοινοβούλιο. Ο Εμίρης του Κατάρ, ο Σείχη Χαμάντ Μπιν Χαλίφα Αλ Τάνι, κάλεσε τους ηγέτες των αντίπαλων πολιτικών στρατοπέδων στις 8 και 14 Μαρτίου στη Ντόχα για συνομιλίες ειρήνης και συμφιλίωσης. Η διαμεσολάβηση του Κατάρ όχι μόνο πέτυχε να σταματήσει τις συγκρούσεις αλλά και να λύσει την άμεση πολιτική κρίση. Η συμφωνία της Ντόχα περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, την εκλογή του Michel Sleiman ως Προέδρου, τη δημιουργία μιας κυβέρνησης ενότητας και έναν νέο εκλογικό νόμο (MAKDIDI · KIWAN · MARKTANNER, 2010).

Παλαιστινιακά Εδάφη

Το Κατάρ επίσης συμμετείχε ενεργά στη διασφάλιση μιας διευθέτησης των συγκρούσεων μεταξύ των αντίπαλων παλαιστινιακών φατριών Fatah και Hamas. Η Παλαιστίνη έχει παραδοσιακό ενδιαφέρον για το Κατάρ. Το πρόγραμμα του Al-Jazeera,, έδειχνε πάντα τη παλαιστινιακή προοπτική της σύγκρουσής του με το Ισραήλ και οι κρατικές φιλανθρωπικές οργανώσεις, ήταν πολύ δραστήριες στην ανθρωπιστική βοήθεια για τους Παλαιστίνιους στη Γάζα και τη Δυτική Όχθη (HANSEN, 2013, σελ. 32-3). Το Κατάρ υποστηρίζει επίσης διεθνώς ότι η Χαμάς πρέπει να γίνει αποδεκτή από έναν νόμιμο παίχτη που εκπροσωπεί τους Παλαιστίνιους και ανέκαθεν πιέζει το GCK για τη χρηματοδότηση έργων ανασυγκρότησης στη Γάζα. Τον Φεβρουάριο του 2012, το Κατάρ πέτυχε τη συμφωνία της Fatah-Hamas Doha, η οποία υπογράφηκε από τον πρόεδρο και τον ηγέτη της ΟΑΠ Μαχμούντ Αμπάς και τον εξόριστο ηγέτη της Χαμάς, Khaled Mishal. Η συμφωνία, ωστόσο, ήταν ανώριμη. Εκτός από την ασαφή διατύπωση και την αναβολή των τελικών αποφάσεων, πολλοί ηγέτες της Χαμάς στη Γάζα θεωρούνταν παράνομοι και μη δεσμευτικοί, καθώς δεν συμμετείχαν στη διαδικασία διαπραγματεύσεως (HANSEN, 2013, σελ. 40-1). Έτσι, η υλοποίηση απέτυχε.

Τα συγκεκριμένα παραδείγματα δείχνουν ότι η πολιτική επιρροή του Κατάρ στην περιοχή είναι περιορισμένη, καθώς περιορίζεται στην ικανότητα και την προθυμία του να προσφέρει οικονομικά κίνητρα σε ανταγωνιστικές ομάδες. Οι οικονομικοί πόροι και η προσωπική δέσμευση των πολιτικών ηγετών του Κατάρ επηρεάζουν θετικά τα αποτελέσματα της διαμεσολάβησης. Ωστόσο, η διπλωματία του «βιβλίου ελέγχου» του

Κατάρ συχνά οδηγεί σε βραχυπρόθεσμες συμφωνίες αλλά ποτέ σε πραγματικούς και βιώσιμους διακανονισμούς συγκρούσεων.

Κεφάλαιο 3^ο Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με επιμέρους κράτη

3.1 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με τις ΗΠΑ

Οι Ηνωμένες Πολιτείες καθιέρωσαν διπλωματικές σχέσεις με το Κατάρ το 1972 μετά την ανεξαρτησία του από το Ηνωμένο Βασίλειο. Οι διμερείς σχέσεις είναι ισχυρές, με τις Ηνωμένες Πολιτείες και το Κατάρ να συνεργάζονται στενά σε ένα ευρύ φάσμα περιφερειακών και παγκόσμιων θεμάτων. Ως πολύτιμος εταίρος των Ηνωμένων Πολιτειών, το Κατάρ διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην περιοχή μέσα από μια περίοδο μεγάλης μεταμόρφωσης. Μαζί, υποστηρίζουν την πρόοδο, τη σταθερότητα και την ευημερία στην περιοχή (NEUBAUER, 2014).

Οι Ηνωμένες Πολιτείες και το Κατάρ συνεργάζονται επίσης για την ασφάλεια στην περιοχή του Περσικού Κόλπου. Το Κατάρ φιλοξενεί την έδρα της CENTCOM και το Κατάρ έχει υποστηρίξει τον Οργανισμό του Βορειοατλαντικού Συμφώνου και τις στρατιωτικές επιχειρήσεις των ΗΠΑ στην περιοχή. Το Κατάρ αποτελεί σημαντικό σταθμό για τις αεροπορικές επιχειρήσεις εναντίον του ISIL στη Συρία και το Ιράκ. Οι Ηνωμένες Πολιτείες υποδέχονται εκατοντάδες μαθητές του Κατάρ στις Ηνωμένες Πολιτείες κάθε χρόνο και έξι μεγάλα αμερικανικά πανεπιστήμια έχουν υποτιμήματα στο Κατάρ.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν παρέχουν αναπτυξιακή βοήθεια στο Κατάρ. Οι Ηνωμένες Πολιτείες και το Κατάρ έχουν όμως εκτεταμένους οικονομικούς δεσμούς. Ως μεγαλύτερος ξένος επενδυτής του Κατάρ και ως η μεγαλύτερη πηγή εισαγωγής του, οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν αναπτύξει ισχυρές εμπορικές σχέσεις με το Κατάρ, με πάνω από 120 αμερικανικές εταιρείες να δραστηριοποιούνται στη χώρα. Για παράδειγμα, οι ΗΠΑ είναι ένας από τους σημαντικότερους προμηθευτές εξοπλισμού για τη βιομηχανία πετρελαίου και φυσικού αερίου του Κατάρ και οι αμερικανικές εταιρείες διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του τομέα πετρελαίου και φυσικού αερίου και των πετροχημικών (WINDECKER, 2014).

Οι εξαγωγές των ΗΠΑ στο Κατάρ περιλαμβάνουν αεροσκάφη, μηχανήματα, οχήματα, οπτικά και ιατρικά εργαλεία και γεωργικά προϊόντα. Οι αμερικανικές εισαγωγές από το Κατάρ περιλαμβάνουν υγροποιημένο φυσικό αέριο, αλουμίνιο, λιπάσματα και θείο.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες και το Κατάρ έχουν υπογράψει συμφωνία-πλαίσιο εμπορίου και επενδύσεων και φιλοξενούν ετήσιο διμερή στρατηγικό διάλογο. Το Κατάρ ανακοίνωσε ένα σχέδιο για την επένδυση 45 δισεκατομμυρίων δολαρίων του ταμείου κρατικών επενδύσεων στην Αμερική, το οποίο θα δηλωθεί μέχρι το 2021. Το 2016 ανακοίνωσε επίσης αγορές 21 δισεκατομμυρίων δολαρίων σε F-15 και 18 δισεκατομμυρίων δολαρίων σε εμπορικά αεροσκάφη της Boeing (Fisher, 2017).

Οι σχέσεις άμυνας και ασφάλειας των ΗΠΑ-Κατάρ είναι μακρόχρονες και εκτεταμένες – χαρακτηρισμοί που τονίστηκαν από ανώτερους αξιωματούχους των ΗΠΑ κατά τη διάρκεια των δύο συνόδων στρατηγικού διαλόγου ΗΠΑ-Κατάρ στην Ουάσιγκτον, τον Ιανουάριο του 2018 και στη Ντόχα τον Ιανουάριο 2019. Ανώτεροι αξιωματούχοι των ΗΠΑ έχουν επαινέσει το Κατάρ ως «μακροπρόθεσμο φίλο και στρατιωτικό εταίρο για την ειρήνη και τη σταθερότητα στη Μέση Ανατολή και υποστηρικτή της αποστολής του ΝΑΤΟ στο Αφγανιστάν» .

Η αμυντική σχέση ΗΠΑ - Κατάρ προέκυψε κατά τη διάρκεια του πολέμου Ιράν-Ιράκ το 1980-1988. Οι έξι μοναρχίες του Κόλπου σχημάτισαν το ΣΣΚ στα τέλη του 1981 και υποστήριξαν συλλογικά το Ιράκ ενάντια στην απειλή που έθεσε το Ιράν στον πόλεμο αυτό, παρά τις πολιτικές και ιδεολογικές τους διαφορές με τον Σαντάμ Χουσεϊν του Ιράκ. Στα τελευταία στάδια αυτού του πολέμου, το Ιράν επιτέθηκε στη διεθνή ναυτιλία στον Κόλπο και σε ορισμένες εγκαταστάσεις φόρτωσης πετρελαίου του Κόλπου, αλλά κανένα στο Κατάρ (Wivel, 2014).

Στη συνέχεια το Ιράκ όταν εισέβαλε στο Κουβέιτ (μέλος του ΣΣΚ) τον Αύγουστο του 1990, το ΣΣΚ συμμετείχε στον στρατιωτικό συνασπισμό υπό την ηγεσία των ΗΠΑ που σκόπευε στην εκδίωξη του Ιράκ από το Κουβέιτ το Φεβρουάριο του 1991. Τον Ιανουάριο του 1991, οι τεθωρακισμένες δυνάμεις του Κατάρ βοήθησαν τα στρατεύματα του συνασπισμού να νικήσουν μια ιρακινή επίθεση στη σαουδαραβική πόλη Khafji. Η συμμετοχή του Κατάρ σε αυτόν τον πόλεμο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι αμερικανικές δυνάμεις καταστράφηκαν από τους αντιαεροπορικούς πυραύλους "Stinger" που κατασκευάστηκαν από αμερικανικά χέρια, τους οποίους προμηθεύτηκε παράνομα το Κατάρ στα τέλη της δεκαετίας του 1980. Οι αμυντικές σχέσεις μεταξύ των ΗΠΑ και του Κατάρ εν συνεχεία εμβαθύνθηκαν και οι δύο χώρες υπέγραψαν επίσημη συμφωνία αμυντικής συνεργασίας (DCA). Ο διοικητής της Κεντρικής Διοίκησης των Ηνωμένων Πολιτειών (CENTCOM), Γενικός Διευθυντής Joseph Votel, δήλωσε στις 27 Φεβρουαρίου 2018 ότι οι επιχειρήσεις στις Η.Π.Α. δεν επηρεάστηκαν από το ρήγμα εντός του GCK.

Το Κατάρ, ένα από τα πλουσιότερα κράτη του κόσμου με βάση το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) ανά κάτοικο, δεν λαμβάνει ουσιαστικά καμία στρατιωτική βοήθεια από τις ΗΠΑ. Κατά καιρούς έχουν παρασχεθεί μικρές ποσότητες βοήθειας από τις ΗΠΑ προκειμένου να βοηθήσουν το Κατάρ να αναπτύξει επαρκείς ικανότητες πρόληψης του λαθρεμπορίου, της κίνησης τρομοκρατών ή εργαλείων που σχετίζονται με τη διάδοση της τρομοκρατίας στο Κατάρ ή γύρω από τις πλωτές οδούς του. Οι Ηνωμένες Πολιτείες και το Κατάρ υπέγραψαν επίσημη συμφωνία αμυντικής συνεργασίας (DCA) στις 23 Ιουνίου 1992 (KAMRAVA, 2011). Ο DCA ανανεώθηκε για 10 χρόνια, σύμφωνα με πληροφορίες, με ορισμένες τροποποιήσεις, τον Δεκέμβριο του 2013. Το κείμενο του συμφώνου είναι ταξινομημένο, αλλά αναφέρει πως παρέχεται στις ΗΠΑ πρόσβαση στις στρατιωτικές εγκαταστάσεις του Κατάρ, προετοιμασία αμερικανικού οπλισμού και άλλου στρατιωτικού εξοπλισμού και εκπαίδευση των στρατιωτικών δυνάμεων του Κατάρ στις ΗΠΑ.

Μέχρι και 13.000 στρατιώτες των ΗΠΑ αναπτύσσονται στις διάφορες εγκαταστάσεις του Κατάρ. Τα περισσότερα μέλη του προσωπικού της Πολεμικής Αεροπορίας των ΗΠΑ είναι εγκατεστημένα στη μεγάλη αεροπορική βάση του Al Udeid νοτιοδυτικά της Ντόχα και εργάζονται ως τμήμα της Coalition Forward Air Component Command (CFACC) (Morello, 2017). Το προσωπικό των Η.Π.Α. που έχει αναπτυχθεί στο Κατάρ συμμετέχει στις επιχειρήσεις των ΗΠΑ, όπως το Operation Inherent Resolve (OIR) κατά του οργανισμού του Ισλαμικού Κράτους και του Sentinel της Διεθνούς Επιχειρησιακής Λειτουργίας στο Αφγανιστάν, και παρέχουν σημαντική ικανότητα εναντίον του Ιράν (KAMRAVA, 2011).

Το τμήμα του Στρατού των Η.Π.Α. της Κεντρικής Διοίκησης των Ηνωμένων Πολιτειών κατέχει θωράκιση (αρκετή για να εξοπλίσει μία ταξιαρχία) στο Camp As Sayliyah έξω από τη Ντόχα. Ο αμερικανικός οπλισμός που βρίσκεται στο Κατάρ αναπτύχθηκε στην επιχείρηση Ιρακινή Ελευθερία, η οποία απομάκρυνε τον Σαντάμ Χουσεΐν από την εξουσία στο Ιράκ το 2003 (KAMRAVA, 2011).

Το DCA αναφέρθηκε επίσης αναφορικά με την εκπαίδευση των στρατιωτών του Κατάρ στις ΗΠΑ. Η δύναμη του Κατάρ των περίπου 12.000 είναι η μικρότερη στην περιοχή εκτός από το Μπαχρέιν. Από αυτή τη δύναμη, περίπου 8.500 είναι δυνάμεις εδάφους, 1.800 είναι ναυτικές δυνάμεις και 1.500 είναι δυνάμεις αέρος. Ένας νόμος του 2014 προβλέπει τέσσερις μήνες (τρεις μήνες για φοιτητές) στρατιωτικής θητείας για άνδρες ηλικίας 18 έως 35 ετών, με αποθεματική δέσμευση 10 ετών (έως 40 ετών). Ο μάρτυρας του διοικητή της CENTCOM General Votel, τον Φεβρουάριο του 2018, δήλωσε ότι το

Κατάρ επιδιώκει να επεκτείνει το στρατό του τόσο σε μέγεθος όσο και σε χωρητικότητα.

3.2 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τα κράτη-μέλη της είναι σημαντικά μέλη της εξωτερικής πολιτικής, για το κράτος του Κατάρ. Πριν από το 2000 υπήρξε κάποια βιβλιογραφία για τη μικρή ιστορία του Κατάρ στις εποχές ανεξαρτησίας πριν και μετά (Gulf Times, 2015). Εκεί επίσης για πρώτη φορά εμφανίζεται κάποιο σημαντικό επιστημονικό έργο για την ιθαγένεια και τις αγορές εργασίας (Gulf Times, 2015) καθώς επίσης και για την πολιτική αρχή και τις κυβερνητικές δομές της χώρας (Gulf Times, 2015).

Υπήρχαν, ωστόσο, λίγα έργα που ασχολήθηκαν με το Κατάρ ως παράγοντα εξωτερικής πολιτικής, οικονομικό παράγοντα ή μικρό κράτος στο διεθνές σύστημα. Αν και το Κατάρ απέκτησε την ανεξαρτησία του το 1971, ταυτόχρονα με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (πρόδρομος της ΕΕ) είχε ήδη ξεκινήσει τους μηχανισμούς που απαιτούνται για μια συνεκτική ενιαία προσέγγιση εξωτερικής πολιτικής. Κατά τις επόμενες τρεις δεκαετίες υπήρξε μια σχεδόν πλήρης απουσία έρευνας που αφορούσε το Κατάρ σε σχέση με το ευρωπαϊκό περιφερειακό μπλοκ.

Από το 2000 και εξής η μετάβαση του Κατάρ από ένα οικονομικό και πολιτικό πολύ σημαντικό μικρό κρατικό φορέα στο διεθνές σύστημα αντανakλάται στον αυξανόμενο αριθμό βιβλιογραφίας για τη χώρα. Στο εγχώριο μέτωπο αυτό περιελάμβανε αξιόλογες συνεισφορές από τους Rathmell and Schulze (2000) και Kamrava (2009) σχετικά με την πολιτική μεταρρύθμιση, την πολιτική φιλελευθεροποίηση και την πολιτική συμμετοχή · από τους Berrebi, Martorell και Tanner (2009) σχετικά με την ιθαγένεια. και από τους Abdulaziz al-Ghorairi (2010) σχετικά με την ανάπτυξη του χρηματοπιστωτικού τομέα του Qatari και τον αντίκτυπό του σχετικά με την οικονομική διαφοροποίηση (Gulf Times, 2015).

Το Κατάρ έχει δεσμευθεί να συνεργαστεί με την ΕΕ τόσο σε περιφερειακό επίπεδο όσο και ως μέλος του GCC και διμερώς στο πλαίσιο του GCC. Από το 2011, παραδείγματος χάριν, υπήρξαν πέντε ετήσιοι κύκλοι στρατηγικού διαλόγου υψηλού επιπέδου μεταξύ του Κατάρ και της ΕΕ. Ο Ευρωπαϊκός Σύνδεσμος Φιλίας του Κατάρ, που ιδρύθηκε στα τέλη του 2012, ήταν επίσης ο πρώτος του είδους του που θα δημιουργούνταν μεταξύ ενός κράτους-μέλους του GCC και της ΕΕ. Το ζήτημα διεκπεραιώθηκε κατά την εναρκτήρια συνεδρίαση της 24ης συνόδου του Μικτού Συμβουλίου και της υπουργικής συνάντησης του Κόλπου. Το Συμβούλιο Συνεργασίας

(ΣΣΚ) και η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) το ενέκριναν τον Μάιο του 2015. (Gulf Times, 2015)

Ο υπουργός κ. Khalid bin Mohamed al-Attiyah περιέγραψε την ΕΕ ως "στρατηγικό εμπορικό εταίρο" του ΣΣΚ, σημειώνοντας πως ο όγκος του εμπορίου μεταξύ των δύο μερών αυξήθηκε κατά € 38 έως και 138 δισεκατομμύρια ευρώ μεταξύ του 2010 και του 2014. Σε αυτή τη βάση, το Κατάρ εξακολουθεί να υποστηρίζει τις μακροπρόθεσμες προσπάθειες του ΣΣΚ να υπογράψει συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ) με την ΕΕ και να συμμετάσχει σε ανεπίσημες επαφές με την ΕΕ για το θέμα αυτό μετά την αναστολή της διαπραγμάτευσης από το GCC το 2008 (Gulf Times, 2015).

Το Κατάρ δεσμεύεται επίσης να αναπτύξει τις προσπάθειες του ΣΣΚ και της ΕΕ για την περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των περιφερειών τους στον τομέα της ενεργειακής ασφάλειας. Εξακολουθεί επίσης να υποστηρίζει τη δημιουργία νομισματικής ένωσης και ενιαίου νομίσματος για το ΣΣΚ σύμφωνα με τις γραμμές που υποστηρίζει η ΕΕ, το Ομάν και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ) από τη διαδικασία του 2007 και του 2009. Αυτή η δέσμευση για νομισματική ολοκλήρωση έχει υποστεί ζημιές στην αξιοπιστία της λόγω της κρίσης που παρατηρείται στο ευρωπαϊκό μοντέλο οικονομικής και νομισματικής ένωσης. (EC, 2015).

Οι αξιωματούχοι του Κατάρ έχουν αναγνωρίσει ότι τα "τρέχοντα προβλήματα" που επηρεάζουν την Ευρωζώνη έχουν δημιουργήσει πολλές προκλήσεις για το Κατάρ και τους γείτονές του. Ταυτόχρονα υποστήριξαν πως τα ίδια προβλήματα καθιστούν ακόμα πιο απαραίτητο για το ΣΣΚ να σχεδιάσει, να προωθήσει και να δημιουργήσει ενιαία κεντρική τράπεζα και κοινές κεφαλαιαγορές.

Αυτή η επίσημη θέση δεν άλλαξε ως απάντηση στην τρέχουσα οικονομική και πολιτική κρίση στην Ελλάδα και μεταξύ της Ελλάδας και των μεγάλων ευρωπαϊών πιστωτών της, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Για το Κατάρ, η δέσμευση με τις Βρυξέλλες σε περιφερειακή βάση ως κράτος-μέλος του ΣΣΚ παρέχει επίσης ένα άλλο, πιο αφηρημένο, όφελος (EC, 2015).

Επιτρέπει στους υπεύθυνους χάραξης της πολιτικής στη Ντόχα να αξιοποιήσουν τις δεκαετίες εμπειρίας της ΕΕ σε θέματα που απασχολούν το Κατάρ (όπως κάνουν όλοι οι εταίροι στο ΣΣΚ), καθώς η χώρα προσπαθεί να επαναπροσδιορίσει τον εξελισσόμενο ρόλο της στο εσωτερικό του GCC, καθώς και τις αλληλεπιδράσεις του με τους περιφερειακούς εταίρους σε διμερές επίπεδο. Ιδιαίτερα ενδιαφέροντα είναι τα διδάγματα που παρέχει η ΕΕ στο Κατάρ για το πως να επιδιώξουν τη θεσμική

εναρμόνιση και ολοκλήρωση, τη διαχείριση του εμπορίου, τη ρυθμιστική μεταρρύθμιση για το εμπόριο και τη διασυνοριακή συνεργασία στις ευαίσθητες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων τη συγκέντρωση πληροφοριών για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και τη ρύθμιση των συνοριακών ελέγχων και μεταναστευτικών πολιτικών (EC, 2015).

Τον Φεβρουάριο του 2015, για να πάρουμε ένα πρόσφατο παράδειγμα, ο Ali bin Jassim Al Thani, πρεσβευτής του Κατάρ στις Βρυξέλλες, συναντήθηκε με τον Ευρωπαϊκό Επίτροπο για τη Μετανάστευση και τις Εσωτερικές Υποθέσεις, Δημήτρη Αβραμόπουλου για να συζητήσουν τρόπους "ανοίγματος νέων οριζόντων για κοινή συνεργασία" (Barnes, 2015). Ταυτόχρονα, το Κατάρ είναι επίσης όλο και περισσότερο αφοσιωμένο στην ανάπτυξη διμερών σχέσεων με τα μεμονωμένα κράτη μέλη της ΕΕ (καθώς και με τα ευρωπαϊκά έθνη εκτός ΕΕ) κατά προτεραιότητα. Περιοχές παράλληλες, ανεξάρτητες από και πέραν κάθε κοινής προσέγγισης του GCC.

Αυτό είναι εμφανές από τη συνεργασία του με τη Γαλλία (και το Ηνωμένο Βασίλειο) στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, ιδίως στον τομέα της αγοράς όπλων. Όπως θα δείξει αυτό το κεφάλαιο, είναι ακόμα πιο εμφανές στην προληπτική διμερή δέσμευση του Κατάρ με μια σειρά από μεμονωμένες πολιτείες της ΕΕ (και μη μέλη της ΕΕ) σε κοινωνικοοικονομικά ζητήματα (Barnes, 2015).

Αυτές περιλαμβάνουν αλληλεπιδράσεις σε παραδοσιακούς τομείς συνεργασίας όπως το εμπόριο και οι ενεργειακές σχέσεις, καθώς και στους όλο και πιο σημαντικούς τομείς της τεχνολογίας, της μεταφοράς, της βιώσιμης διαφοροποίησης, της ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου και τις επενδύσεις σε εσωτερικό και εξωτερικό. Σήμερα, σαράντα οκτώ έθνη εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του ευρωπαϊκού τμήματος του υπουργείου Εξωτερικών του Κατάρ. Περιλαμβάνουν όλα τα είκοσι οκτώ κράτη μέλη της ΕΕ (ΕΕ-28) καθώς και είκοσι ευρωπαϊκά έθνη εκτός ΕΕ.

Και τα σαράντα οκτώ χωρίζονται με βάση τη γεωγραφία τους σε δύο ομάδες "Δυτική Ευρώπη" και "Ανατολική Ευρώπη". Από τα είκοσι τέσσερα έθνη που περιλαμβάνονται στην " Δυτική Ευρώπη ", δεκαέξι είναι μέλη της ΕΕ και οκτώ δεν είναι. Από τα είκοσι τέσσερα έθνη που περιλαμβάνονται στο " Ανατολική Ευρώπη ", έντεκα είναι κράτη μέλη της ΕΕ και δεκατρία δεν είναι. Αυτό μας οδηγεί σε ένα ακόμη σημείο. Η διπλωματική δέσμευση του Κατάρ με την Ευρώπη δεν είναι πρωτίστως αυτή η οποία είναι ορατή σε σχέση με τις σχέσεις του με την ΕΕ, το πρώτο παγκόσμιο περιφερειακό μπλοκ (Barnes, 2015).

Αντ' αυτού, η εστίαση από οργανωτική και γραφειοκρατική άποψη είναι η γεωγραφία και τα δύο βασικά θέματα είναι η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και ασφάλεια και η άμυνα. Οι ασκούμενοι όπως η Jazbec (2010) έχουν υποστηρίξει ότι η οργάνωση ενός υπουργείου Εξωτερικών σε ένα γεωγραφικό και θεματικό θέμα βασίζεται σε διμερή και όχι σε πολυμερή δέσμευση. Αυτή η παρατήρηση είναι δεδομένης της επιείκειας στην περίπτωση του Κατάρ από το γεγονός ότι η ευρωπαϊκή διαίρεση του υπουργείου εξωτερικών αναφέρει το νούμερο ένα καθήκον της ως "ανάπτυξη των διμερών σχέσεων μεταξύ του κράτους και των ευρωπαϊκών πολιτικών, οικονομικών, πολιτιστικών, τεχνικών και άλλων τομέων» (Barnes, 2015).

Μια συνέπεια αυτού του γεγονότος είναι ότι οι υπεύθυνοι για τη χάραξη των πολιτικών του Κατάρ μετρούν τη σημασία των επιμέρους από την άποψη της ιδιότητας του μέλους ή της μη ένταξης στην ΕΕ, αλλά από την άποψη πώς συμβάλλουν στα συμφέροντα του Κατάρ στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας και της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης. Το βλέπουμε αυτό καθαρά από την άποψη της εξελισσόμενης σχέσης του Κατάρ με την " Ανατολική Ευρώπη ". Παρόλο που επί του παρόντος η πλειοψηφία των μελών αυτής της ομάδας (δεκατρία από τα είκοσι- τέσσερα) δεν είναι μέλη της ΕΕ, αυτό το μπλοκ γίνεται όλο και πιο σημαντικός παράγοντας (Barnes, 2015)

Το Κατάρ σκέπτεται τη δέσμευσή του στην Ευρώπη. Η Ρωσία, μέλος αυτού του ανατολικού ομίλου, είναι σημαντική για το Κατάρ ως μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, ένας σημαντικός παράγοντας στον παγκόσμιο τομέα του φυσικού αερίου και ένας σημαντικός παράγοντας στη γεωπολιτική του Περσικού Κόλπου και της ευρύτερης Μέσης Ανατολής. Άλλα μικρότερα μέλη της ανατολικής ομαδοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των δώδεκα άλλων μη μελών της ΕΕ, θεωρούνται πλέον ως πολύτιμοι οικονομικοί εταίροι. Προσφέρουν στο Κατάρ ελκυστικές επενδυτικές ευκαιρίες σε έναν αριθμό τομέων και είναι επίσης πιθανοί μελλοντικοί πελάτες για το φυσικό αέριο του Κατάρ, ένα σημαντικό ζήτημα σε μια ολοένα και περισσότερο ανταγωνιστική διεθνή αγορά ενέργειας (Barnes, 2015).

3.3 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Κίνα

Οι σχέσεις Κίνας - Κατάρ είναι οι διμερείς σχέσεις μεταξύ της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και του κράτους του Κατάρ. Η Κίνα έχει πρεσβεία στη Ντόχα, ενώ το Κατάρ έχει πρεσβεία στο Πεκίνο. Οι πρώτες τους διπλωματικές σχέσεις εγκαθιδρύθηκαν το 1988, ενώ πλέον σήμερα το Κατάρ αποτελεί στρατηγικό σύμμαχο της Κίνας και οι σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών γίνονται ολοένα και ισχυρότερες (MFAPRC, 2014).

Η πρώτη ανταλλαγή υψηλού επιπέδου μεταξύ των χωρών πραγματοποιήθηκε τον Αύγουστο του 1988 όταν ο υπουργός Εξωτερικών Χαμάντ Μπιν Σουχάιμ Αλ Θάνι επισκέφθηκε το Πεκίνο. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης, το Κατάρ και οι Κινέζοι αξιωματούχοι εξέτασαν πιθανή συνεργασία στον τομέα του αθλητισμού, του πολιτισμού και της οικονομίας και συζήτησαν τις πολιτικές εξελίξεις στη Μέση Ανατολή (Ramani, 2017).

Ο Αντιπρόεδρος της Κίνας Li Lanqing πραγματοποίησε επίσημο ταξίδι στη Ντόχα τον Ιούνιο του 1993 και πραγματοποίησε συνομιλίες με τον τότε Εμίρη Χαλίφα Μπιν Χαμάντ Αλ Τάνι. Οι συνομιλίες αυτές επικεντρώθηκαν στους τρόπους βελτίωσης των διμερών σχέσεων καθώς και συζητήσεων για τη διεθνή και περιφερειακή πολιτική. Τον Απρίλιο του 1999, ο Emir Hamad bin Khalifa Al-Thani έγινε ο πρώτος αρχηγός κράτους του Κατάρ που επισκέφθηκε την Κίνα με διπλωματική ιδιότητα (Ramani, 2017).

Κατά τη διάρκεια αυτής της επίσκεψης, ανέλαβε συνομιλίες με τον πρόεδρο της Κίνας Τζιανγκ Τσεμίν και τον αντιπρόεδρο Χου Ζιντάο. Αυτές κατέληξαν στην υπογραφή πολυάριθμων συμφωνιών σχετικά με τις αεροπορικές μεταφορές, την προστασία των επενδύσεων, την πολιτιστική και την εκπαιδευτική συνεργασία. Τα υπουργεία εξωτερικών των δύο χωρών υπέγραψαν μνημόνιο συμφωνίας. Ο Εμίρης Tamim bin Hamad Al Thani πραγματοποίησε την πρώτη του επίσκεψη στην Κίνα τον Νοέμβριο του 2014 (Ramani, 2017).

Ενώ βρισκόταν στην Κίνα, υπέγραψε και αυτός με τη σειρά του μια σειρά συμφωνιών με τον κινέζο ηγέτη Xi Jinping, μία από τις οποίες σκόπευε στη σύσταση στρατηγικής εταιρικής σχέσης μεταξύ Κίνας και Κατάρ. Οι δύο χώρες είχαν ελάχιστη επαφή τη δεκαετία του 1950 και τη δεκαετία του 1960, καθώς το Κατάρ ήταν ακόμα υπό τον έλεγχο του Ηνωμένου Βασιλείου και το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρήθηκε υποστηρικτής του καπιταλισμού. Επιπλέον, το Κατάρ είχε περιορισμένα εθνικιστικά κινήματα και κατά συνέπεια ήταν απίθανο να μοιραστεί το αντιιμπεριαλιστικό συναίσθημα της Κίνας (Ramani, 2017).

Στις 10 Σεπτεμβρίου του 1971, εννέα ημέρες μετά την απόκτηση της κυριαρχίας του το Κατάρ και η Κίνα είχαν την πρώτη ανεπίσημη αλληλεπίδραση. Ένα συγχαρητήριο μήνυμα απεστάλη από τον πρωθυπουργό Zhou της Κίνας και ο Εμίρης Ahmad bin Ali Al Thani απάντησε στις 11 Σεπτεμβρίου. Παρ' όλα αυτά, οι μεταξύ τους σχέσεις παρέμειναν σε χαμηλό επίπεδο καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του '70. Όταν το

Κατάρ προχώρησε σε πλήρη εθνικοποίηση τη βιομηχανίας πετρελαίου του τον Φεβρουάριο 1977, η Κίνα αντέδρασε θετικά (Ramani, 2017).

Σε επίσημο επίπεδο, οι δύο χώρες καθιέρωσαν σχέσεις τον Ιούλιο του 1988. Κατά την επίσκεψή του στο Πεκίνο τον Απρίλιο του 1999, ο τότε Εμίρης Χαμάντ Μπιν Χαλιφά Αλ Τάνι, υποστήριξε την πολιτική της Κίνας. Και οι δύο χώρες βλέπουν τη Χαμάς ως το νόμιμο εκπρόσωπο του παλαιστινιακού λαού.

Ήδη από τη δεκαετία του 1950, η Κίνα μετέφερε έμμεσα τα προϊόντα της στο Κατάρ. Από το 1958 έως το 1970, οι κινεζικές εξαγωγές προς το Κατάρ αποτιμήθηκαν σε 4,7 εκατομμύρια δολάρια. Οι εμπορικές σχέσεις βελτιώθηκαν στη δεκαετία του 1970, ενώ ο όγκος συναλλαγών από το 1970 έως το 1979 εκτιμάται σε 73 εκατομμύρια δολάρια. Ωστόσο, αυτή η τιμή είναι η δεύτερη χαμηλότερη στην περιοχή του Περσικού Κόλπου, ξεπερνώντας μόνον το Μπαχρέιν. Το Δεκέμβριο του 1987, το Συμβούλιο για την Προώθηση του Διεθνούς Εμπορίου της Κίνας πραγματοποίησε την εναρκτήρια έκθεση του στην Ντόχα (Bakr, 2014).

Αυτό η έκθεση παρουσίασε βιομηχανικά προϊόντα, χειροτεχνίες και ηλεκτρονικά είδη, μεταξύ άλλων αγαθών. Στο εμπόριο μεταξύ των δύο χωρών σημειώθηκαν ταχείες αυξήσεις σε όλη τη δεκαετία του '80 με το συνολικό όγκο των συναλλαγών από το 1980 έως το 1989 να είναι 380 εκατομμύρια δολάρια. Ο συνολικός όγκος συναλλαγών το 1991 ήταν 86 εκατομμύρια δολάρια, μια τεράστια αύξηση από τα 49 εκατομμύρια δολάρια το 1989.

Την περίοδο εκείνη, το κύριο εξαγωγικό προϊόν του Κατάρ ήταν τα ορυκτά καύσιμα, τα λιπάσματα και τα πλαστικά είδη ενώ η Κίνα εξήγαγε κατά κύριο λόγο είδη διατροφής, υφάσματα, χαρτιά και υλικά κατασκευών. Ένα σχέδιο συμφωνίας που προβλέπει την ετήσια εισαγωγή 2,5 εκατομμυρίων τόνων ΥΦΑ από το Κατάρ στη Κίνα υπογράφηκε τον Ιανουάριο του 1995 (Bakr, 2014).

Ο πρώην υπουργός Ενέργειας Abdullah bin Hamad Al Attiyah επισκέφθηκε το Πεκίνο το Μάρτιο του 1995 και συνεργάστηκε με κινέζους αξιωματούχους με σκοπό την επεξεργασία των λεπτομερειών με σκοπό τη σύναψη της συμφωνίας. Η Κοινή Οικονομική και Εμπορική Επιτροπή μεταξύ Κίνας και Κατάρ διοργάνωσε την εναρκτήρια συνάντησή της τον Ιούλιο του 2000 στο Πεκίνο. Και οι δύο χώρες υπέγραψαν τη συμφωνία για την αποφυγή διπλής φορολογίας το 2001. Το Κατάρ έγινε η πρώτη χώρα της Μέσης Ανατολής η οποία διευκόλυνε τη λειτουργία της κινεζικής Renminbi το 2015, προωθώντας τις διμερείς οικονομικές σχέσεις (Bakr, 2014).

Εν μέσω της άφιξης εκπροσώπων του ΑΕΑ στη Ντόχα τον Απρίλιο του 1998, αναφέρθηκε ότι το Κατάρ ζήτησε τη συνεργασία της Κίνας στην εκπαίδευση του στρατού του. Η Κίνα και το Κατάρ συμφώνησαν επισήμως να συνεργαστούν σε αντιτρομοκρατικά μέτρα το Σεπτέμβριο του 2017. Κατά την διάρκεια της τελετής για την εθνική εορτή του Κατάρ στις 18 Δεκεμβρίου 2017, το Κατάρ παρουσίασε το κινεζικό σύστημα βαλλιστικών πυραύλων (Bakr, 2014).

Τα Μουσεία του Κατάρ διοργάνωσαν το έτος πολιτισμού Κατάρ-Κίνας το 2016. Στο πλαίσιο της εκδήλωσης αυτής, το Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης της Ντόχα εξέθεσε αρχαία αντικείμενα που χρονολογούνται στη νεολιθική περίοδο της Κίνας καθώς και πύλινους πολεμιστές από την Κίνα. Το Πολιτιστικό χωριό Katara φιλοξένησε έκθεση τέχνης όπου παρουσιάστηκαν δείγματα σύγχρονης κινεζικής τέχνης. Τον Νοέμβριο του 2016, η έκθεση «Πολιτισμός από διαφορετικές γωνίες» πραγματοποιήθηκε στα μουσεία του Κατάρ, με έργα τόσο κινέζων όσο και καταριανών φωτογράφων.

3.4 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με το Ισραήλ

Οι σχέσεις του Ισραήλ με το Κατάρ αναφέρονται στην ιστορική και την τρέχουσα διμερή σχέση μεταξύ των δύο κρατών. Το Κατάρ εγκαθίδρυσε εμπορικές σχέσεις με το κράτος του Ισραήλ το 1996. Όταν το Κατάρ κέρδισε το δικαίωμα να φιλοξενήσει το Παγκόσμιο Κύπελλο του 2022 της FIFA, δήλωσε πως για να επιτραπεί στο Ισραήλ να αγωνιστεί στο τουρνουά θα πρέπει να πληρούνται κάποιες προϋποθέσεις. Η εθνική ολυμπιακή επιτροπή του Κατάρ και το κράτος του Ισραήλ συγχρηματοδότησαν το στάδιο της Ντόχα στην ισραηλινή αραβική πόλη Sakhnin που βρίσκεται στην περιοχή της Γαλιλαίας του Ισραήλ. Το στάδιο πήρε το όνομά του από την πόλη της Ντόχα του Κατάρ. Η απόφαση των καταριανών να χτίσουν το στάδιο στο Ισραήλ ήρθε μετά από τη συνάντηση μεταξύ του μέλους του Αραβικού Κνεσέτ Αχμάντ Τίμπι και του Γενικού Γραμματέα της Εθνικής Ολυμπιακής Επιτροπής του Κατάρ Σείχη Σάουντ Αμπντουλραχμάν Αλ Τανί με τον Τίμπι να εκφράζει την ανησυχία του για τις συνθήκες διαβίωσης της παλαιστινιακής κοινωνίας μέσα στο Ισραήλ (Barak, 2010).

Η συμμετοχή του Κατάρ ήθελε να δείξει ότι οι σχέσεις μεταξύ των δύο εθνών είναι ειρηνικές και με κοινά ενδιαφέροντα. Μετά τη σύγκρουση Ισραήλ – παλαιστινίων της Γάζας το 2008-2009, το Κατάρ φιλοξένησε μια έκτακτη διάσκεψη των αραβικών κρατών και του Ιράν για να συζητήσει το θέμα της σύγκρουσης. Η διοίκηση της Χαμάς στη Γάζα, σε αντίθεση με την ελεγχόμενη από την Fatah Παλαιστινιακή Αρχή στη

Δυτική Όχθη, εκπροσώπησε τους Παλαιστίνιους, υπονομεύοντας έτσι την υποστήριξη του παλαιστινιακού προέδρου Μαχμούτ Αμπάς (Barak, 2010).

Ο Χαλίτ Μέσαλ, ο ηγέτης της Χαμάς, ο πρόεδρος Μπασάρ αλ Ασάντ της Συρίας και ο πρόεδρος Αχμαντιντζάντ του Ιράν προέτρεψαν όλα τα αραβικά κράτη να μειώσουν τους εναπομείναντες δεσμούς τους με το Ισραήλ. Το 2013, το Κατάρ βοήθησε μια ισραηλινή επιχείρηση να φέρει στο Ισραήλ μια ομάδα ισλαμιστών της Υεμένης . Ο ισχυρισμός έγινε από λιβανέζικη πηγή (Westcott, 2014).

Σύμφωνα με αυτή τη πηγή, 60 Εβραίοι που εγκατέλειψαν την Υεμένη είχαν τη δυνατότητα να μεταβούν από τη Ντόχα με πτήση προς το Ισραήλ. Στις 30 Απριλίου του 2013, ο πρωθυπουργός του Κατάρ Σείχη Χαμάντ Μπιν τζάσιμ αλ-Τανί δήλωσε ότι με τις συμφωνίες τελικού καθεστώτος οι Παλαιστίνιοι θα μπορούσαν να εμπλακούν σε ανταλλαγές γης αντί να παραμείνουν τα σύνορα του 1967. Αυτό έγινε δεκτό θετικά στο Ισραήλ με την υπουργό δικαιοσύνης Τζίπι Λίβνι, να λέει (Miller, 2014):

"Αυτή η είδηση είναι πολύ θετική. Στον θορυβώδη κόσμο γύρω μας ... θα μπορούσε να επιτραπεί στους Παλαιστίνιους να έχουν ένα δωμάτιο και να κάνουν τους απαιτούμενους συμβιβασμούς και στέλνει ένα μήνυμα στο ισραηλινό κοινό ότι αυτό το θέμα δεν αφορά μόνο εμάς αλλά και τους Παλαιστίνιους ", προσθέτοντας ότι " η ειρήνη μεταξύ των Παλαιστίνιων και των Ισραηλινών είναι ... μια στρατηγική επιλογή για τα αραβικά κράτη".

Ισραηλινοί ηγέτες επέκριναν σκληρά τη διπλωματική και οικονομική υποστήριξη του Χατς από το Κατάρ μετά την επιχείρηση Προστατευτική άκρη , κατηγορώντας τους καταριανούς ότι είναι σημαντικοί οικονομικοί χορηγοί της τρομοκρατίας. Ο υπουργός Εξωτερικών Avigdor Lieberman ζήτησε την εξαφάνιση των δημοσιογράφων του Αλ Τζαζίρα που εδρεύουν στο Κατάρ από το Ισραήλ.

Στις 9 Μαρτίου του 2015, ο πρεσβευτής του Κατάρ στη Γάζα ζήτησε, σύμφωνα με πληροφορίες, άμεση έγκριση από το Ισραήλ για την εισαγωγή δομικών υλικών στη Λωρίδα της Γάζας μετά την άρνηση της Αιγύπτου να επιτρέψει την διέλευση της αποστολής του Κατάρ μέσω της συνοριακής διάβασης της Ράφα. Η παλαιστινιακή αρχή και η Φατάχ επέκριναν το Κατάρ καταδικάζοντας τις προσπάθειές του για άμεση επικοινωνία με το Ισραήλ (Walid, 2013).

Ο Harb, πολιτικός αναλυτής και συγγραφέας, ισχυρίστηκε ότι το Κατάρ "θα μπορούσε να αναλάβει το ρόλο του διαμεσολαβητή μεταξύ της Γάζας και του Ισραήλ, απορρίπτοντας το ρόλο της Αιγύπτου » . Τον Ιούνιο του 2015, η κυβέρνηση του Κατάρ

φιλοξένησε τις συζητήσεις μεταξύ του Ισραήλ και της Χαμάς στη Ντόχα με σκοπό τη συζήτηση μιας πιθανής πενταετούς κατάπαυσης του πυρός μεταξύ των δύο μερών (Schreck, 2016).

Τον Ιούνιο του 2017, το Ισραήλ υποστήριξε το μπλοκ των αραβικών κρατών που εδρεύει στη Σαουδική Αραβία, εναντίον του Κατάρ στη διπλωματική κρίση του 2017 στο Κατάρ, και ανακοίνωσε την εκδίωξη του κρατικού ραδιοτηλεοπτικού φορέα Al-Jazeera από το Ισραήλ. Προς τα τέλη του 20^{ου} αιώνα, το Κατάρ είχε μοιχοκόψει ορισμένες χώρες που κατέφυγαν στην ειρήνη και την εξομάλυνση των σχέσεων με το Ισραήλ, σύμφωνα με τον συγγραφέα Salem Al Ketbi (Schreck, 2016).

Παρά την υποστήριξη της Χαμάς από το Κατάρ, οι ισραηλινοί ηγέτες έχουν διατηρήσει άμεση επαφή με το εμιράτο. Τον Ιανουάριο του 2007, στο τελευταίο του επίσημο ταξίδι ως αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, ο πρώην πρόεδρος Shimon Peres πραγματοποίησε επίσκεψη υψηλού ενδιαφέροντος στην πρωτεύουσα του Κατάρ, Ντόχα. Ο Πέρες επισκέφθηκε επίσης το Κατάρ το 1996, όταν και άνοιξε εκεί το νέο ισραηλινό γραφείο εμπορίου. Τον Ιανουάριο του 2008 ο υπουργός Άμυνας του Ισραήλ Ehud Barak συναντήθηκε με τον πρώην Πρωθυπουργό του Κατάρ Σείχη Αμπντουλάχ Μπιν Χαλίφα αλ-Θανί στην Ελβετία, στα πλαίσια του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ.

Η ύπαρξη συγκαλυμμένων συνομιλιών έχει μέχρι στιγμής διατηρηθεί μυστική από το Ισραήλ. Η υπουργός Εξωτερικών Τζίπι Λίβνι συναντήθηκε επίσης το 2008 με εκπροσώπους του Κατάρ στην διάσκεψη του ΟΗΕ. Τον Απρίλιο του 2008 επισκέφθηκε το Κατάρ όπου και παρακολούθησε τη διάσκεψη και συναντήθηκε με τον Εμίρη, τον Πρωθυπουργό και τον Υπουργό Πετρελαίου και Αερίου (Schreck, 2016).

Το Κατάρ ίδρυσε εμπορικές σχέσεις με το Ισραήλ το 1996. Το 2000, το γραφείο εμπορίου του Ισραήλ στο Κατάρ σφραγίστηκε από τις αρχές. Το Κατάρ μόνιμα διέκοψε τις εμπορικές σχέσεις με το Ισραήλ το 2009 μετά από την επιχείρηση Λείζερ Μόλυβδου. Το 2010, το Κατάρ προσφέρθηκε δύο φορές να αποκαταστήσει τις εμπορικές σχέσεις με το Ισραήλ και να επιτρέψει την αποκατάσταση της ισραηλινής αποστολής στη Ντόχα, με την προϋπόθεση ότι το Ισραήλ θα επιτρέψει στο Κατάρ να στείλει δομικά υλικά και χρήματα στη Γάζα για να βοηθήσει στην αποκατάσταση της υποδομής καθώς και το Ισραήλ να προβεί σε δημόσια δήλωση εκφράζοντας την εκτίμησή του για το ρόλο του Κατάρ και αναγνωρίζοντας τη θέση του στη Μέση Ανατολή (Schreck, 2016).

Το Ισραήλ αρνήθηκε για το λόγο πως οι προμήθειες του Κατάρ θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τη Χαμάς για την κατασκευή δεξαμενών και ενισχυμένων θέσεων από τις οποίες θα πυροδοτούσαν πυραύλους στις ισραηλινές πόλεις και ότι το Ισραήλ δεν ήθελε να συμμετάσχει στον ανταγωνισμό μεταξύ Κατάρ και Αιγύπτου για τη μεσολάβηση στη Μέση Ανατολή. Σύμφωνα με το Κεντρικό Στατιστικό Γραφείο του Ισραήλ, οι εξαγωγές του Ισραήλ προς το Κατάρ ανήλθαν σε 509.000 δολάρια το 2012, περιλαμβάνοντας κυρίως μηχανήματα, εξοπλισμό πληροφορικής και ιατρικά όργανα. Οι εισαγωγές από το Κατάρ ανήλθαν σε 353.000 δολάρια το 2013, κυρίως πλαστικά. Τον Δεκέμβριο του 2018, το Ισραήλ επέτρεψε πληρωμή ύψους 13 εκατομμυρίων ευρώ από το Κατάρ στους εργαζόμενους στο Γκαζάν, στο πλαίσιο έξι μηνιαίων πληρωμών για βοήθεια στην ανθρωπιστική κρίση της περιοχής της Γάζας (Schreck, 2016).

Το Κατάρ προσπάθησε να διαδραματίσει ρόλο στις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις μεταξύ Ισραηλινών και Παλαιστινίων, συμμετέχοντας σε όλα τα μέρη της διαπραγμάτευσης. Κατά την άμεση σύμπραξη με το Ισραήλ το 1996, ο Αμίρ Χαμάντ πραγματοποίησε επίσκεψη στον τότε Πρωθυπουργό του Ισραήλ Σίμον Πέρες και επέτρεψε στο Ισραήλ να ανοίξει ένα επίσημο γραφείο εμπορίου στη Ντόχα, ξεπερνώντας το ΣΣΚ που ήρε το 1998 το δεύτερο μποϊκοτάζ του Αραβικού Συνδέσμου στο Ισραήλ. Τον Απρίλιο του 2008, ο υπουργός εξωτερικών Τζίπι Λίβνι παρακολούθησε το κυβερνητικό Φόρουμ της Ντόχα και συναντήθηκε με τον Αμίρ Χαμάντ.

Το Κατάρ διέταξε τα ισραηλινά γραφεία στη Ντόχα να κλείσουν τον Ιανουάριο του 2009 στον απόηχο μιας σύγκρουσης μεταξύ Ισραήλ και Χαμάς και τα γραφεία δεν έχουν ξανανοίξει επίσημα. Παρόλα αυτά, εξακολουθούν να υπάρχουν μικρές ροές άμεσου εμπορίου μεταξύ Ισραήλ και Κατάρ. Οι ισραηλινές εξαγωγές προς το Κατάρ συνίστανται κυρίως από μηχανήματα και τεχνολογία και οι εισαγωγές από το Κατάρ είναι κυρίως πλαστικά είδη. Ο Αμίρ Ταμίμ κατηγορεί τακτικά το Ισραήλ για καταχρήσεις κατά των Παλαιστινίων και εκφράζει σταθερή στήριξη στις προσπάθειες των Παλαιστινίων για πλήρη ένταξη και αναγνώριση από τα Ηνωμένα Έθνη ενώ παράλληλα υποστηρίζει τις διαπραγματεύσεις μεταξύ των Παλαιστινίων και του Ισραήλ (Schreck, 2016).

Το Κατάρ έχει επίσης προσλάβει την ισλαμική ομάδα Χαμάς, ένα παρακλάδι της μουσουλμανικής αδελφότητας που ασκεί de facto έλεγχο της Λωρίδας της Γάζας από το 2007. Οι αξιωματούχοι του Κατάρ ισχυρίζονται ότι η δέσμευσή τους στη Χαμάς μπορεί να συμβάλει στη συμφιλίωση μεταξύ της Χαμάς και της Παλαιστινιακής Αρχής

υπό την ηγεσία της Φατάχ. Αμερικανοί αξιωματούχοι δήλωσαν στα μέλη του Κογκρέσου ότι η δύναμη του Κατάρ έναντι της Χαμάς μπορεί να βοηθήσει στη μείωση των συγκρούσεων μεταξύ της Χαμάς και του Ισραήλ και ότι το Κατάρ έχει δεσμευθεί ότι καμία από τις βοήθειές του προς τους Παλαιστίνιους δεν πηγαίνει στη Χαμάς (Walid, 2013).

Το Κατάρ, όπως ανέφερε ο πρώην επικεφαλής του πολιτικού γραφείου της Χαμάς, να εγκαταλείπει το Κατάρ μετά την έκρηξη του διακένου εντός του ΣΣΚ, προφανώς για να εξυπηρετήσει τις καταστάσεις αποκλεισμού. Οι επικριτές του Κατάρ ισχυρίζονται ότι οι ηγέτες της Χαμάς είναι πολύ συχνά εμφανισμένοι στο Al Jazeera και ότι οι σχέσεις του Κατάρ με τη Χαμάς αποτελούν υποστήριξη στην τρομοκρατική οργάνωση. Στο 115ο Συνέδριο, ο Παγκόσμιος Παλαιστινιακός Νόμος για την Υποστήριξη της Τρομοκρατίας του 2017 (HR 2712), ο οποίος διατάχθηκε να αναφερθεί στο πλήρες Σώμα στις 15 Νοεμβρίου 2017, εμφανίστηκε στο Κατάρ με την επιβολή κυρώσεων σε ξένες κυβερνήσεις που είναι αποφασισμένες να παρέχουν οικονομικά ή άλλα στοιχεία υποστήριξης της Χαμάς ή των ηγετών της (Schreck, 2016).

Όπως και οι άλλες χώρες του Κόλπου, το Κατάρ προσπάθησε να αντισταθμίσει την περικοπή των συνεισφορών των ΗΠΑ στην Υπηρεσία Ανακούφισης των Ηνωμένων Εθνών (UNRWA). Τον Απρίλιο του 2018, το Κατάρ δώρισε 50 εκατομμύρια δολάρια σε αυτόν τον οργανισμό. Τον Δεκέμβριο του 2018, το Κατάρ κατέληξε σε συμφωνία διάρκειας δύο ετών με την UNRWA για να δωρίσει τα προγράμματα εκπαίδευσης και υγειονομικής περίθαλψης της συγκεκριμένης υπηρεσίας.

3.5 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με τη Ρωσία

Οι σχέσεις του Κατάρ με τη Ρωσία αναφέρονται στις διμερείς σχέσεις μεταξύ των δύο αυτών χωρών, του Κατάρ και της Ομόσπονδης δημοκρατίας της Ρωσίας. Μετά το προβάδισμα της Σαουδικής Αραβίας, το Κατάρ αρνήθηκε επί σειρά ετών να έχει διπλωματικές σχέσεις με τη Σοβιετική Ένωση. Αυτό άλλαξε το καλοκαίρι του 1988, όταν στις 2 Αυγούστου εγκαθιδρύθηκαν οι διπλωματικές σχέσεις μεταξύ των δύο κρατών. Η Σοβιετική Ένωση άνοιξε τη πρεσβεία της στη Ντόχα στις 12 Νοεμβρίου 1989 και το Κατάρ άνοιξε την πρεσβεία του στη Μόσχα στις 14 Νοεμβρίου 1989 (Bachman, 2010).

Στις 26 Δεκεμβρίου του 1991, το Κατάρ αναγνώρισε τη Ρωσική Ομοσπονδία ως κράτος που ακολούθησε τη Σοβιετική Ένωση μετά την διάλυσή της. Η Ρωσία έχει πρεσβεία στη Ντόχα και το Κατάρ έχει πρεσβεία στη Μόσχα. Ο σημερινός πρέσβης της Ρωσίας

στο Κατάρ είναι ο Nurmakhammad Makhmadullaevich Kholov. Ο σημερινός πρέσβης του Κατάρ στη Ρωσία είναι ο Ahmed Saif Al-Midhadi, ο οποίος παρέδωσε τα διαπιστευτήριά του στον Ρώσο πρόεδρο Ντμίτρι Μεντβέντεφ στις 27 Φεβρουαρίου του 2009 (Bachman, 2010).

Οι σχέσεις τους έγιναν τεταμένες αφού ο Ζελιμάν Χάνταρμπιέφ δολοφονήθηκε στο Κατάρ στις 13 Φεβρουαρίου 2004. Στην τρίτη επέτειο του θανάτου του Yandarbiyev, ο Ρώσος πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν ταξίδεψε στο Κατάρ σε κρατική επίσκεψη, όπου τον υποδέχτηκε ο Εμίρης του Κατάρ (Bachman, 2010).

Στις 29 Νοεμβρίου του 2011, ο Πρεσβευτής της Ρωσίας στο Κατάρ, Vladimir Titorenko, ήταν αυτός που φέρεται να δέχτηκε επίθεση από την ασφάλεια του αεροδρομίου του Κατάρ και από τελωνειακούς υπαλλήλους όταν αρνήθηκε να σαρώσει τη βαλίτσα του στο αεροδρόμιο. Οι σχέσεις χάλασαν και πάλι στις 7 Φεβρουαρίου του 2012, όταν φέρεται ένας διπλωμάτης από το Κατάρ να προειδοποίησε τη Ρωσία ότι θα χάσει την υποστήριξη του Αραβικού Συνδέσμου για την επικείμενη επίλυση για τη συριακή εξέγερση που προωθούσε, στην οποία στη συνέχεια άσκησαν βέτο η Ρωσία και η Κίνα, ήρθε η σκληρή απάντηση από τον Ρώσο πρεσβευτή Βιτάλι Τσούρκιν που απάντησε ότι αν μιλήσετε ξανά σε μένα έτσι δεν θα υπάρχει πλέον Κατάρ και υπερηφανευόταν για το ρωσικό στρατό και την ανωτερότητα του έναντι του καταριανού. Αργότερα, η Ρωσία αρνήθηκε όλες αυτές τις κατηγορίες.

3.6 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με το Ιράν

Οι σχέσεις του Ιράν με το Κατάρ αναφέρονται στις διμερείς σχέσεις μεταξύ της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν και του κράτους του Κατάρ. Το Ιράν έχει πρεσβεία στη Ντόχα ενώ το Κατάρ έχει πρεσβεία στην Τεχεράνη (Fulton, 2011). Το Κατάρ και το Ιράν έχουν στενούς δεσμούς, αλλά οι σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών βελτιώθηκαν μετά την επιδείνωση των σχέσεων της Σαουδικής Αραβίας με Ιράν μετά την επίθεση τον Ιανουαρίου του 2016 στις διπλωματικές αποστολές της Σαουδικής Αραβίας στο Ιράν (Marzooq, 2017).

Και οι δύο είναι μέλη του Κινήματος Μη Ευθυγραμμισμένων και της Οργάνωσης του η Ισλαμική Διάσκεψη. Αντίθετα με τα κράτη μέλη του GCC της Σαουδικής Αραβίας και της Σαουδικής Αραβίας τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Κατάρ αποφεύγει γενικά να επικρίνει το Ιράν εγχώριες και ξένες δραστηριότητες. Το Κατάρ έχει επίσης πολλές υψηλού επιπέδου συναντήσεις με Ιρανούς αξιωματούχους για τη συζήτηση της ασφάλειας και της οικονομίας συμφωνίες (Marzooq, 2017).

Οι δύο χώρες έχουν μια στενή οικονομική σχέση, η οποία επηρεάζει τις διπλωματικές τους σχέσεις, ιδίως στο πετρέλαιο και το φυσικό αέριο βιομηχανίες. Ένα μεγάλο μέρος του πετρελαίου του Κατάρ προέρχεται από έναν τομέα που σχετίζεται με το Ιράν. Το Ιράν και το Κατάρ ελέγχουν από κοινού το μεγαλύτερο στον κόσμο πεδίου φυσικού αερίου. Το Κατάρ έχει το 13% των συνολικών αποδεδειγμένων αποθεμάτων φυσικού αερίου στον κόσμο. Το Κατάρ παράγει 650 εκατομμύρια κυβικά μέτρα αερίου ανά ημέρα από το τμήμα του τομέα και το Ιράν παράγει 430 εκατομμύρια κυβικά μέτρα φυσικού αερίου ημερησίως από το πεδίο. Εκτός από οι σχέσεις στην αρένα πετρελαίου και φυσικού αερίου, το Ιράν και το Κατάρ συνεργάζονται επίσης στον τομέα της ναυτιλίας (Marzooq, 2017).

Το 1969, κατά τη διάρκεια του καθεστώτος του Shah Mohammed Reza Pahlavi , το Ιράν και το Κατάρ υπέγραψαν συμφωνία οριοθέτησης. Σε ολόκληρο τον πόλεμο Ιράν-Ιράκ (1980-1988), το Κατάρ υποστήριξε οικονομικά το Ιράκ του Σαντάμ Χουσεΐν με την παροχή μεγάλων δανείων και μετρητών δώρα. Η απαίτηση του Ιράν τον Μάιο του 1989, σύμφωνα με την οποία το ένα τρίτο της δεξαμενής φυσικού αερίου North Field του Κατάρ βρισκόταν κάτω από ιρανικά ύδατα, επιλύθηκε αργότερα συμφωνία για την από κοινού εκμετάλλευση του πεδίου (Marzooq, 2017).

Το Κατάρ διατηρεί εγκάρδιες σχέσεις με το Ιράν. Το 1991, μετά το τέλος του πολέμου στον Περσικό Κόλπο , ο πρώην εμίρης του Κατάρ Χαμάντ ο bin Khalifa εξέφρασε την ικανοποίησή του για τη συμμετοχή του Ιράν στις ρυθμίσεις ασφαλείας του Περσικού Κόλπου, ωστόσο οφείλεται στην αντίσταση άλλων Περσών Αραβικά Κράτη του Κόλπου, αυτά δεν έγιναν ποτέ καρποφόρα. Ωστόσο, το Κατάρ διατηρεί συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας με το Ιράν μέσω διμερών δεσμών. Επιπρόσθετα, το 1992 δρομολογήθηκαν σχέδια για την τροφοδοσία ύδατος από τον ποταμό Karun στο Ιράν στο Κατάρ, αλλά μετά την τοπική αντίσταση στο Ιράν αυτό ήταν για να ξεκουραστεί (Marzooq, 2017).

Τον Φεβρουάριο του 2010, κατά τη διάρκεια μιας συνόδου Q & A που ακολούθησε την ομιλία του υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ Χίλαρι Κλίντον στο ΗΠΑ-Ισλαμικό Κόσμο Στο Φόρουμ της Ντόχα, ο πρωθυπουργός Σείχ Χαμάντ Μπιν Τζάσιμ Μπιν Τζάμπερ Αλ Θάνι παραδέχθηκε ότι αν το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν πυρηνική φυλή στην περιοχή, θα είναι ένας ανθυγιεινός αγώνας για όλους. "Ο Σείχ Jaber τάχθηκε επίσης υπέρ" άμεσου διαλόγου μεταξύ του Ιράν και του τις Ηνωμένες Πολιτείες" (Marzooq, 2017).

Τον Μάιο του 2010, ο Εμίρης του Κατάρ Σείχ Χαμάντ Μπιν Χαλίφα Αλ Τάνι και ο Πρόεδρος της Συρίας Μπασάρ αλ Ασάντ εξέφρασαν την υποστήριξή τους Τουρκικές προσπάθειες για την επίτευξη διπλωματικού ψηφίσματος στη διαμάχη για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν. Σύμφωνα με αξιωματούχους της Τουρκίας να μεσολαβήσει στις άμεσες συνομιλίες μεταξύ του κορυφαίου πυρηνικού διαπραγματευτή του Ιράν κ. Saeed Jalili και της επικεφαλής της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ Catherine Ashton (Marzooq, 2017).

Το Κατάρ έχει καλή σχέση με το Ιράν. Και οι δύο χώρες είναι ιδιοκτήτες του πετρελαίου-συμπυκνωμάτων South Pars / North Dome, του μεγαλύτερου στον κόσμο φυσικού αερίου, με μεγάλη επιρροή στη σχέση Ιράν-Κατάρ. Στις 11 Ιανουαρίου 2009, εκπρόσωποι των τριών χωρών (Κατάρ, Ιράν και Ρωσία) συναντήθηκαν στην Τεχεράνη, συμφωνώντας για την παραγωγή των αποθεμάτων φυσικού αερίου τους.

Το Κατάρ έχει μια δύσκολη στιγμή όταν πρόκειται για τη διατήρηση μιας καλής βιώσιμης σχέσης με το Ιράν, καθώς και για την υιοθέτηση των πολιτικών που καθορίστηκε από το Συμβούλιο Συνεργασίας του Κόλπου (GCC).

Παρενπύονται ελαφρά και στις δύο πλευρές, επιδιώκοντας τη δική τους αυτο- ενδιαφέροντα. Ωστόσο, η προσπάθεια διατήρησης καλών σχέσεων με το ΣΣΚ και το Ιράν οδήγησε σε εντάσεις. Στις 2 Ιουλίου 2011, το ΣΣΚ συμφώνησε ομόφωνα να έχει μια συνδυασμένη στρατιωτική δύναμη, με αποτέλεσμα την αύξηση του διπλάσιου του τρέχοντος μέγεθος στρατευμάτων. Δρ Sami Al-Faraj, δήλωσε ότι η απόφαση ελήφθη προκειμένου να αντιμετωπιστεί μια αυξανόμενη απειλή από το Ιράν "και το ανατρεπτικό του τρομοκρατικά στοιχεία σε όλο το GCC (Marzooq, 2017).

Το μεγάλο τοπίο του Περσικού Κόλπου έκανε το Ιράν να αναπτύσσεται μια αυξανόμενη στρατιωτική και οικονομική δύναμη, ενώ το Κατάρ είναι μικρό. Στο Το 1970 το Κατάρ προσπάθησε να μην ανατρέψει τη Σαουδική Αραβία ακολουθώντας τις πολιτικές του ΟΠΕΚ και ταυτόχρονα να μην αντιταχθεί στο Ιράν με το πετρέλαιο τιμές.

Πριν από την Ιρανική Επανάσταση το 1979, το Κατάρ και το Ιράν μοιράστηκαν μια φιλική σχέση. Αυτό υποδείχθηκε από την υποστήριξη της κυβέρνησης του Κατάρ και του Σείχ Χαλιφά για τη μοναρχία του Ιράν, δηλώνοντας ότι «το Ιράν είναι ένας αγαπητός και φιλικός γείτονας με που είμαστε ενωμένοι από την αδελφότητα του Ισλάμ ". Η επιθυμία διατήρησης φιλικών σχέσεων προκάλεσε το καθεστώς του Ιράν ως α στρατιωτικού και οικονομικού δυναμικού καθώς και συμφερόντων με τον ΟΠΕΚ. Αν και υπήρχε κάποια ανησυχία για την εισαγωγή της περιφερειακής αστάθειας μετά την

άνοδο της Ισλαμικής Δημοκρατίας, α η αντιπροσωπεία των 70 Shia Qatari συναντήθηκε με τον Αγιατολάχ Χομεϊνί για να εκφράσουν την συμπαράστασή τους στην επανάσταση (Marzooq, 2017).

Το μεγαλύτερο κοίτασμα φυσικού αερίου στον κόσμο, που ονομάζεται North Field (Κατάρ) και South Pars (Ιράν) είναι μεταξύ των ορίων του Κατάρ και του Ιράν. Το πεδίο αερίου καλύπτει 97.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα με την πλειοψηφία (περίπου τα δύο τρίτα) να βρίσκεται στα ύδατα του Κατάρ. Αν και το πεδίο είναι υπό κοινή ιδιοκτησία, υπάρχει μια άνιση κατανομή στην εξαγωγή του φυσικού αερίου. Αυτό συνεπάγεται ότι το Κατάρ εξάγει περίπου τριπλάσιο φυσικό αέριο από το Ιράν και συνεχίζει να αυξάνει την εξόρυξη του. Εκτιμάται ότι το συνολικό εισόδημα του Κατάρ από το κοίτασμα ήταν περίπου 37 δισεκατομμύρια μέχρι και σήμερα.

Ο υπουργός πετρελαίου του Ιράν Rostam Qasemi προέβλεψε το 2012 ότι το Ιράν θα φτάσει τα επίπεδα εξόρυξης του Κατάρ έως τον Μάρτιο του 2014- αλλά η πρόβλεψη του ήταν αρκετά χαμηλή. Το 2013, το Ιράν κατέβαλε και πάλι μια προσπάθεια να αναπτύξει το ρυθμό εξόρυξης αερίου από το κοίτασμα μέχρι το 2018.

Τα ιρανικά μέσα ενημέρωσης επικρίνουν έντονα την άνιση κατανομή της εξόρυξης πετρελαίου και φυσικού αερίου από το South Pars. Επικρίνουν και το Κατάρ για την υπερβολική φύση της εξόρυξης, καθώς και Ιρανούς αξιωματούχους για την ανικανότητά τους να φτάσουν τους αριθμούς εξόρυξης του Κατάρ και τα αντίστοιχα έσοδα. Αυτό έχει επίσης ασκήσει πίεση στην κυβέρνηση του Rouhani για την αύξηση της εξόρυξης πετρελαίου στο South Pars (Marzooq, 2017).

Κατά την έναρξη του πολέμου Ιράν-Ιράκ το 1980, το Κατάρ, μαζί με το Ομάν, επέλεξαν να παρέχουν ελάχιστη υποστήριξη στο Ιράκ, ενώ η Σαουδική Αραβία και το Κουβέιτ χορήγησε ανοιχτά οικονομική υποστήριξη στο Ιράκ. Το Κατάρ προσπάθησε στρατηγικά να αποφύγει να ανατρέψει οποιοδήποτε μέρος προς το συμφέρον του, ώστε να μην έρθει σε στρατιωτική σύγκρουση. Η κυβέρνηση του Κατάρ γνώριζε επίσης ότι θα κινδύνευε να περιθωριοποιήσει τη μειονότητα της πληθυσμό σιϊτών, εάν υποστήριζε ανοιχτά το Ιράκ.

Το 1983 το Κατάρ βρέθηκε σε δύσκολη θέση, μια και το Ιράκ επιτέθηκε σε Ιρανικά κοιτάσματα πετρελαίου στον Περσικό Κόλπο, απειλώντας εξορύξεις στην ακτή του Κατάρ, αναγκάζοντας το Κατάρ να χτίσει φράγματα, ώστε να μην επηρεαστεί η παραγωγή πετρελαίου. Καθώς ο πόλεμος τελείωσε, το Ιράν επιτέθηκε στο Κατάρ κατά τη διάρκεια της διαμάχης με το Μπαχρέιν, και πιο συγκεκριμένα στα νησιά Fasht a-

Dibal. Ωστόσο, το Κατάρ δεν το έκανε για να υποστηρίξει το Ιράν όταν έφτασε στα τρία νησιά, υποστηρίζοντας αντ' αυτού τα Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ). Το Κατάρ πίστευε ότι η σχέση του με το GCK ήταν στρατηγικά πιο σημαντική από τη σχέση με το Ιράν (Marzoog, 2017).

Τα πέντε μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ (συμμετείχε και η Γερμανία) πραγματοποίησαν συνάντηση με τον συνασπισμό των αραβικών εθνών που αποτελείται από τη Σαουδική Αραβία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Κουβέιτ, το Μπαχρέιν, το Κατάρ, την Ιορδανία, το Ιράκ και την Αίγυπτο σχετικά με την αντιληπτή απειλή, η οποία είναι τα πυρηνικά όπλα του Ιράν και γενικότερα το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν. Σε απάντηση στις πυρηνικές δυνάμεις, το GCK (συμπεριλαμβανομένου του Κατάρ) αναμένεται να δαπανήσουν 122 δισεκατομμύρια δολάρια σε όπλα κατά την επόμενη δεκαετία.

Το Ιράν και το Κατάρ κατέχουν και το πεδίο South Gas / Condensate του South Pars / North Dome. Το Ιράν συμφώνησε ότι θα εκδώσουν 100 εκατομμύρια δολάρια σε ομόλογα για την οικοδόμηση και τη βελτίωση του πεδίου του φυσικού αερίου. Ένας αξιωματικός στο Ιρανικό Ισλαμικό Επαναστατικό Σώμα (IRGC) συναντήθηκε με τον διοικητή του στρατού του Κατάρ, δηλώνοντας ότι «το IRGC και το ναυτικό του Κατάρ μπορεί να έχουν στενή συνεργασία σε τομείς πληροφοριών, ασφάλειας και κατάρτισης» (Marzoog, 2017).

Ο Hamad bin Ali Al Attiyah, ο Υπουργός Άμυνας του Κατάρ, συναντήθηκε με τις ναυτικές δυνάμεις του Ιράν και δήλωσε ότι το Κατάρ είναι έτοιμο να έχει κοινές στρατιωτικές ασκήσεις με το Ιράν. Το Κατάρ ήταν μία από τις λίγες χώρες του GCK που σταμάτησαν να επικρίνουν την υποτιθέμενη «παρέμβαση» του Ιράν στο Μπαχρέιν. Κρατούσαν οικονομικά συμφωνίες κατά τη διάρκεια αυτής της χρονικής περιόδου. Το Κατάρ δεν δήλωσε επισήμως ότι υποστηρίζει την εικαζόμενη παρέμβαση του Ιράν, ωστόσο δεν το έπραξαν μια και τους επικρίναν για την υποτιθέμενη συμμετοχή τους. Το Ιράν φυσικά αρνείται ότι παρεμβαίνει στις εσωτερικές υποθέσεις του Μπαχρέιν.

Το Κατάρ προσέφερε στο Ιράν βοήθεια για να βοηθήσει στην εξαγωγή της πλευράς του South Spars, του μεγαλύτερου κοιτάσματος πετρελαίου στον κόσμο. Αυτό όχι μόνο θα μεγιστοποίησε τα αποθέματα του Ιράν αλλά και του Κατάρ. Το Ιράν ζήτησε βοήθεια από το Κατάρ, και απάντησε θετικά με προθυμία, φοβούμενοι ότι η ιρανική επιχείρηση δεν θα ασχολείται με την πρόκληση να βλάψει το φυσικό αέριο και να επηρεάσει και τα έσοδα του Κατάρ. Ένας κυβερνητικός αξιωματούχος του Κατάρ δήλωσε (Marzoog, 2017):

«Έχουν γίνει πολλές δραστηριότητες γεώτρησης σε αυτόν τον τομέα και έχουμε πολλές μελέτες στον τομέα αυτό. Είμαι βέβαιος ότι μπορεί να ωφεληθεί το Ιράν».

Η πολύ μεγάλη δραστηριότητα γεώτρησης από το Ιράν μπορεί να επηρεάσει το Κατάρ, καθώς αυτό μπορεί να βλάψει τα κοιτάσματα. Το Κατάρ καταδίκασε την επίθεση και αποφάσισε να ανακαλέσει τον πρέσβη της από την Τεχεράνη, ενώ το υπουργείο Εξωτερικών του Κατάρ εξέδωσε διαμαρτυρία προς την ιρανική πρεσβεία στη Ντόχα, λέγοντας ότι η επίθεση αποτελεί παραβίαση των διεθνών κανόνων που δίνουν έμφαση στην προστασία των διπλωματικών αποστολών και του προσωπικού τους. Ήταν η τελευταία χώρα που στήριξε τη Σαουδική Αραβία ανακαλώντας τον πρεσβευτή της.

Κατά τη διάρκεια της διπλωματικής κρίσης στο Κατάρ, το Ιράν παρείχε διπλωματική και οικονομική υποστήριξη στο Κατάρ. Στις 5 Ιουνίου, την ημέρα της κρίσης, το Ιράν ζήτησε από τα αραβικά έθνη να διευθετήσουν τη διαφωνία τους μέσω του διαλόγου. Η Σαουδική Αραβία και οι σύμμαχοί του στον Περσικό Κόλπο, εμπόδισαν οικονομικά το Κατάρ και το Ιράν αποφάσισε και έστειλε προμήθειες τροφίμων 1.100 τόνων φρούτων και λαχανικών και 66 τόνων βοδινού, στο Κατάρ σε καθημερινή βάση (Marzoog, 2017).

Στις 25 Ιουνίου, ο Ιρανός πρόεδρος Ρουχάνι καταδίκασε την «πολιορκία» στο Κατάρ και σε τηλεφωνική κλήση με τον σείχη Tamim, δήλωσε ότι «η Τεχεράνη θα σταθεί στο πλευρό της κυβέρνησης του Κατάρ». Σημείωσε επίσης αυτό ο εναέριος χώρος του Ιράν ήταν ανοικτός στα αεροσκάφη του Κατάρ. Στις 23 Αυγούστου 2017, ανακοινώθηκε ότι το Κατάρ θα επέστρεφε ο πρέσβης στο Ιράν. Σε δήλωση Τύπου που εξέδωσε το Υπουργείο Εξωτερικών του Κατάρ, Το Κατάρ εξέφρασε την προθυμία του να βελτιώσει τους διμερείς δεσμούς με το Ιράν (Marzoog, 2017).

Στις 26 Αυγούστου 2018, κατά τη διάρκεια τηλεφωνικής συνομιλίας μεταξύ του Εμίρη του Κατάρ και του Ιρανού προέδρου Ρουχάνι, ο σείχης Ταμίμ Μπιν Χαμάντ Αλ-Τουάν έμεινε εκεί: «Χάρη στην ακεραιότητα και την αλληλεγγύη των ανθρώπων του Κατάρ και στη συνεργασία και βοήθεια των φιλικών χωρών, ιδιαίτερα του Ιράν, ξεπεράσαμε τα ζητήματα των άδικων, σκληρή πολιορκία και ποτέ δεν θα ξεχάσουμε τις θέσεις του Ιράν σε αυτό το θέμα».

3.7 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Ελλάδα

Οι σχέσεις Ελλάδας-Κατάρ είναι οι διμερείς σχέσεις μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του κράτους του Κατάρ . Οι σχέσεις ξεκίνησαν το 1973. Η Ελλάδα

άνοιξε την πρεσβεία της στη Ντόχα το 2007 (Trenwith, 2013). Πρεσβευτής είναι ο Κωνσταντίνος Ορφανίδης από το 2016. Το Κατάρ έχει πρεσβεία στην Αθήνα από το 2008. Ο Αμπντουλάζι Αλ Αλιάν Ναάμα υπηρετεί ως πρεσβευτής του Κατάρ στην Ελλάδα από το 2016 (Litsas, 2016).

Αφού η Αίγυπτος έκλεισε την πρεσβεία της στο Κατάρ το 2017, η ελληνική πρεσβεία στη Ντόχα συμφώνησε να εκπροσωπήσει διπλωματικά τους Αιγύπτιους πολίτες. Έχουν υπογραφεί αρκετές στρατιωτικές συμφωνίες μεταξύ Κατάρ και Ελλάδας, όπως η συμφωνία για κοινές ασκήσεις κατάρτισης και τριμερές μνημόνιο συμφωνίας μεταξύ της κυβέρνησης του Κατάρ, της Ελληνικής Βιομηχανίας Οχημάτων και της Ελληνικής Αεροπορικής Βιομηχανίας (Litsas, 2016).

Και οι δύο χώρες υπέγραψαν συμφωνία για την αποφυγή διπλής φορολογίας το 2008. Το Κατάρ υπέγραψε συμφωνία το 2010 με την οποία θα επενδύσει 5 δισεκατομμύρια δολάρια στην Ελλάδα τα επόμενα χρόνια.

Τον Ιανουάριο του 2013, η κτηματομεσιτική εταιρεία Qatari Diar της Qatar Investment Authority είχε συμμετάσχει σε προσπάθεια ανακατασκευής του Διεθνούς Αεροδρομίου του Ελληνικού, αλλά αποφάσισε να αποσυρθεί από την προσφορά. Αργότερα εκείνο το μήνα, η εταιρεία παραιτήθηκε από την απόσυρσή της μετά από επίσκεψη στη Ντόχα από τον πρωθυπουργό Αντώνη Σαμαρά. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της επίσκεψης, η κυβέρνηση του Κατάρ συμφώνησε να δημιουργήσει ένα κοινό ταμείο ύψους 1,34 δισεκατομμυρίων δολαρίων για να βοηθήσει τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα, ώστε να βοηθήσουν την οικονομία που έχει πληχθεί από την ύφεση. Επίσης, το 2013, ένα άλλο τμήμα της Qatar Investment Authority, η Qatar Holding, επένδυσε 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ στη βιομηχανία χρυσού της βόρειας Ελλάδας (Litsas, 2016).

Ο πρώην Εμίρης του Κατάρ, ο Χαμάντ Μπιν Χαλίφα Αλ Τάνι αγόρασε έξι νησίδες στην Ελλάδα για ποσό ύψους 8,5 εκατ. Ευρώ το 2013. Αναφέρεται ότι ενδιαφέρεται να κατασκευάσει ένα τεράστιο ανάκτορο σε ένα από τα νησάκια, αλλά αναμένεται να αμφισβητηθεί από το ελληνικό νομικό σύστημα λόγω των νόμων του σχετικά με το μέγεθος των κατοικιών (Litsas, 2016).

Ένα κοινό συμβούλιο επιχειρήσεων δημιουργήθηκε το 2015. Ο κύκλος εργασιών του εμπορίου ανάμεσα στις χώρες είναι γενικά χαμηλός. Το 2017, ο συνολικός όγκος των διμερών συναλλαγών ήταν 372 εκατομμύρια δολάρια. Όσον αφορά τη συνεργασία μεταξύ εταιρειών, η ελληνική εταιρεία Anangel Maritime Services υπέγραψε συμφωνία κοινής επιχείρησης με το Nakarat με έδρα το Κατάρ για να απασχολήσει

δέκα από τα πλοία της για τη μεταφορά Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου. Κατά το 2017 υπήρχαν περίπου επτά ελληνικές εταιρείες που λειτουργούσαν στο Κατάρ.

3.8 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Τουρκία

Το κράτος του Κατάρ και η Δημοκρατία της Τουρκίας καθιέρωσαν διμερείς σχέσεις το 1972. Από το 2010, υπήρξε συνεχής συνεργασία και διάλογος σε περιφερειακά και διεθνή θέματα, ιδίως στον Εμφύλιο Πόλεμο της Συρίας και την Αιγυπτιακή Κρίση. Και οι δύο χώρες υποστηρίζουν τις ίδιες ομάδες στην μετα-Καντάφι Λιβύη. Πρόσφατα, η Τουρκία παρείχε διπλωματική και επισιτιστική υποστήριξη στο Κατάρ κατά τη διάρκεια της διπλωματικής κρίσης του 2017 στο Κατάρ. Μερικοί πολιτικοί αναλυτές υποστηρίζουν ότι οι διμερείς σχέσεις περιορίζονται κατά κύριο λόγο στην πολιτική και στρατιωτική συγγένεια, αναφερόμενος στον χαμηλό όγκο συναλλαγών, στην έλλειψη εμπορικών συμφωνιών και στην απουσία τουρκικών think-tank στο Κατάρ (Marzoog, 2017).

Το Κατάρ και η Τουρκία διατηρούν ισχυρούς στρατιωτικούς δεσμούς. Αρκετές συμφωνίες στρατιωτικής συνεργασίας έχουν υπογραφεί μεταξύ των δύο, και η Τουρκία εξάγει στρατιωτικό εξοπλισμό στο Κατάρ. Για παράδειγμα, η Τουρκία πούλησε το Qatar τα πρώτα αεροσκάφη της το Μάρτιο 2012 και τον Απρίλιο του 2017, ο τουρκικός κατασκευαστής οχημάτων BMC υπέγραψε συμφωνία για την προμήθεια του Qatar με 1.500 τεθωρακισμένα οχήματα Amazon 4x4. Η Τουρκία έχει στρατιωτική βάση στο Κατάρ, και τον Ιούνιο του 2017, το τουρκικό κοινοβούλιο επιτάχυνε την ανάπτυξη των τουρκικών στρατευμάτων στο Κατάρ. Η Τουρκία σκοπεύει τελικά να σταθμεύσει 3.000 στρατιώτες στο έδαφος του Κατάρ (Marzoog, 2017).

Οι εμπορικές σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών σημείωσαν ταχείες εξελίξεις τα τελευταία χρόνια. Το Κατάρ έχει υπογράψει συμφωνίες με την Τουρκία για εξαγωγή υγροποιημένου φυσικού αερίου, ενώ αρκετές τουρκικές κατασκευαστικές εταιρείες έχουν συμφωνίες με την κυβέρνηση του Qatar, πολλές από τις οποίες εμπλέκονται στα έργα του Παγκοσμίου Κυπέλλου της FIFA για το 2022. Τον Σεπτέμβριο του 2017, ανακοινώθηκε μια νέα γραμμή εμπορικής γραμμής μεταξύ Κατάρ και Τουρκίας μέσω του Ιράν, και ταυτόχρονα εγκαινιάστηκε επίσης μια ναυτιλιακή υπηρεσία μεταξύ του λιμένα Mersin της Τουρκίας και του λιμένα Hamad του Κατάρ (Marzoog, 2017).

Αρχίζοντας στα τέλη του 19^{ου} αιώνα, η Οθωμανική Αυτοκρατορία άρχισε να αγωνίζεται για την ενσωμάτωση των επαρχιών της Ανατολικής Αραβίας στην αυτοκρατορία τους. Αφού εγκαταστάθηκαν στην ακτή Al-Hasa, προχώρησαν προς το Κατάρ, το οποίο είχε έρθει να χρησιμεύσει ως βάση επιχειρήσεων για τους Βεδουίνους που αντιτάχθηκαν στην οθωμανική κυριαρχία. Το 1871, σε μια προσπάθεια εξασφάλισης στρατοπέδευσης και εγκατάστασης για τα οθωμανικά στρατεύματα, έστειλαν έναν απεσταλμένο με οθωμανική σημαία στον ανακηρυγμένο κυβερνήτη της χερσονήσου του Κατάρ, τον Jassim bin Mohammed Al Thani.

Αποδέχθηκε και πέταξε τη σημαία και τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους είχε εξουσιοδοτήσει τους Οθωμανούς να στείλουν στρατιωτικό εξοπλισμό και 100 στρατεύματα στο Al Bidda. Τον Ιανουάριο του 1872, το Κατάρ ενσωματώθηκε επίσημα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία ως επαρχία στην Najd με τον Al Thani να διορίζεται ως Καϊμακάμης (στην Ελλάδα θα αντιστοιχούσε στο αξίωμα του Νομάρχη). Οι περισσότεροι Καταριανοί είχαν τη δυνατότητα να διατηρήσουν τις προηγούμενες θέσεις τους στη νέα διοίκηση. Η άφιξη των Οθωμανών ήρθε τρία χρόνια μετά το τέλος του πολέμου του Κατάρ-Μπαχρέιν (Cafiero, 2016).

Το 1890, οι Οθωμανοί προσπάθησαν να εδραιώσουν περαιτέρω την επιρροή τους στο Κατάρ, επιβάλλοντας πολλές διοικητικές μεταρρυθμίσεις, αυξάνοντας τους φόρους και τοποθετώντας επιπλέον στρατεύματα στην φρουρά τους στο Al Bidda. Αυτό τελικά οδήγησε τον Jassim Al Thani να εξεγερθεί εναντίον των Οθωμανών, ο οποίος πίστευε ότι επιζητούσε να ελέγξει τη χερσόνησο. Ο ίδιος παραιτήθηκε ως kaymakam και σταμάτησε να πληρώνει φόρους τον Αύγουστο του 1892. Αυτό, μαζί με τη φυλάκιση του τον Μάρτιο του 1893, πάνω από δώδεκα μέλη των φυλετικών ηγετών του Κατάρ από τον κυβερνήτη της Μπάσρα, Mehmed Hafiz Pasha, κορυφώθηκαν στη μάχη του Al Wajbah . Αφού οι Καταριανοί νίκησαν τους Οθωμανούς σε αυτή τη μάχη, ο Σουλτάνος Αμπντούλ Χαμίτ ο Β' αποχώρησε από τον Ιάσιμ Αλ Τάνι (Marzooq, 2017).

Μετά την άνοδο των Νεότουρκων στην Οθωμανική Αυτοκρατορία το 1908, δήλωσαν ότι παραιτούνται από τις αξιώσεις τους από το Κατάρ στις 29 Ιουλίου 1913. Το τελευταίο από τα οθωμανικά στρατεύματα στο Κατάρ απομακρύνθηκε ειρηνικά τον Αύγουστο του 1915. Αυτή η κίνηση θεωρήθηκε ως προσπάθεια να κερδίσουν την εύνοια του Ηνωμένου Βασιλείου (Hammond, 2017).

Η ιστορία των διμερών σχέσεων μεταξύ Κατάρ και Τουρκίας χρονολογείται από τη δεκαετία του 1970. Στη δεκαετία του 1980, τα δύο έθνη άρχισαν να υπογράφουν διμερείς συμφωνίες μεταξύ τους. Οι διμερείς σχέσεις έγιναν περαιτέρω ελκυστικές στη

δεκαετία του 2000, με την υπογραφή αρκετών πρόσθετων συμφωνιών. Ο συντονισμός τους στην περιφερειακή πολιτική, ιδιαίτερα στον εμφύλιο πόλεμο της Συρίας και στην αιγυπτιακή κρίση, οδήγησε τη σχέση τους να χαρακτηριστεί ως συμμαχία. Και οι δύο χώρες απέρριψαν τον χαρακτηρισμό της Χαμάς και της Μουσουλμανικής Αδελφότητας ως τρομοκρατικές οντότητες (Marzooq, 2017).

Αν και σχολίασε την αναταραχή στη Μέση Ανατολή κατά τη διάρκεια κοινής συνέντευξης Τύπου που πραγματοποιήθηκε με το Κατάρ τον Δεκέμβριο του 2014, ο Πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν δήλωσε ότι «μαζί με το Κατάρ, πάντοτε αντιμετωπίζουμε καταπιεσμένους ανθρώπους σε όλο τον κόσμο». Και οι δύο χώρες έχουν πολλές κοινές περιφερειακές απειλές, απασχολούν τους ίδιους περιφερειακούς μη κρατικούς παράγοντες (συμπεριλαμβανομένης της Συρίας) και μοιράζονται παρόμοιες ατζέντες στη Συρία, τη Λιβύη, την Αίγυπτο και αλλού.

Το Κατάρ και η συμμαχία της με την Τουρκία, έχει μετατραπεί σε στενότερη συνεργασία σε διεθνείς οργανισμούς όπως ο ΟΗΕ. Ανακοινώθηκε ότι η Τουρκία και το Κατάρ συμφώνησαν να συγκροτήσουν συμβούλιο συνεργασίας με την ονομασία «Συμβούλιο Στρατηγικής Συνεργασίας υψηλού επιπέδου» στις 19 Ιανουαρίου 2015. Η απόφαση αυτή αποκαλύφθηκε μετά από συνάντηση των υπουργών Εξωτερικών των χωρών Mevlüt Çavuşoğlu και Khalid bin Mohammad Al Attiyah σχετικά με τις πρόσφατες αμοιβαίες διπλωματικές μετακινήσεις από την Αίγυπτο από τότε που ανέβηκε στην εξουσία ο Abdel Fattah el-Sisi το 2014. Η πρώτη συνεδρίαση του Συμβουλίου πραγματοποιήθηκε στη Ντόχα τον Δεκέμβριο, κατά τη διάρκεια επίσκεψης του Προέδρου Erdoğan (Marzooq, 2017).

Μετά τις τουρκικές αεροπορικές επιδρομές που διεξήχθησαν τον Αύγουστο του 2015 σε μαχητές του PKK στο βόρειο Ιράκ, ο Αραβικός Σύνδεσμος εξέδωσε μια δήλωση που καταγγέλλει τις ενέργειες της Τουρκίας. Ωστόσο, το Κατάρ, ένα μέλος της οργάνωσης, αποστασιοποιήθηκε από αυτή τη θέση και αντίθετα διακήρυξε την υποστήριξή του στην Τουρκία.

Και οι δύο χώρες έχουν εμπλακεί διπλωματικά στην Αιγυπτιακή Κρίση, όπου αντιτάχθηκαν αμοιβαία στην ηγεσία του Abdel Fattah el-Sisi . Μετά την εκλογική νίκη του του Μοχάμεντ Μορσί το 2012, η Τουρκία και το Κατάρ υποστήριξαν την προεδρία του, ενώ τα άλλα πέντε έθνη του GCC ήταν ενάντια στην προεδρία του. Ο Morsi ανατράπηκε τελικά με πραξικόπημα το 2013, προκαλώντας καταδίκη από την Τουρκία. Από την άλλη πλευρά, το Κατάρ, μολονότι δεν επέκρινε άμεσα το πραξικόπημα, ήταν το μόνο έθνος του GCC που κατήγγειλε την υπερβολική χρήση βίας εναντίον αμάχων.

Σε μια συνέντευξη του 2016 στο Al Jazeera, ο Πρόεδρος Erdoğan καταδίκασε έντονα τον ηγέτη της Αιγύπτου Abdel Fattah el-Sisi, λέγοντας ότι «σκότωσε χιλιάδες ανθρώπους του». Το Κατάρ και η Τουρκία έχουν πιεστεί από τα άλλα κράτη του GCC για να βελτιώσουν τους δεσμούς τους με την Αίγυπτο. Ο Sisi δήλωσε στις 14 Ιουνίου 2017, μόλις 9 ημέρες μετά την έναρξη της διπλωματικής κρίσης του Κατάρ του 2017, ότι η ομάδα των χωρών πουμποϊκοτάρουν το Κατάρ πρέπει επίσης να στοχεύσουν την Τουρκία.

Το Κατάρ και η Τουρκία μοιράζονται παρόμοιες θέσεις στον Εμφύλιο Πόλεμο της Συρίας. Οι δύο σχημάτισαν ένα ενιαίο μπλοκ στον εμφύλιο πόλεμο και υποστήριξαν τις ίδιες ομάδες ανταρτών. Μια εξέχουσα ομάδα αντιπολίτευσης, η οποία χρηματοδοτείται από την Τουρκία και το Κατάρ, είναι το Εθνικό Συμβούλιο υπέρ της Ισλαμικής Συρίας .

Η Τουρκία και το Κατάρ υποστήριξαν και το υπέρ-Ισλαμιστικό Γενικό Εθνικό Κογκρέσο στη Λιβύη. Τον Ιανουάριο του 2015, ένας αξιωματούχος του Λιβυκού Στρατού κατηγόρησε την Τουρκία και το Κατάρ για τη διοχέτευση όπλων σε ισλαμιστικές πολιτικές παρατάξεις στη Λιβύη μέσω του Σουδάν .

Τόσο το Κατάρ όσο και η Τουρκία παρέχουν ανοιχτά υποστήριξη σε ολόκληρη την περιοχή για τη Μουσουλμανική Αδελφότητα. Το δίκτυο της Μουσουλμανικής Αδελφότητας στην περιοχή είναι κάτι που χρησιμοποιεί το Κατάρ για να προβάλει την επιρροή του σε διεθνές επίπεδο και να ανταγωνιστεί άλλους περιφερειακούς παίκτες, ενώ το κυβερνών κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης της Τουρκίας (γνωστό και ως Κόμμα AKP) προωθεί ένα μίγμα δημοκρατίας και Ισλάμ εκείνη της Αδελφότητας. Το 2014, όταν η Ντόχα ζήτησε από αρκετούς εξόριστους της Αδελφότητας να εγκαταλείψουν το Κατάρ εξαιτίας της πίεσης από τη Σαουδική Αραβία και άλλα κράτη του Κόλπου, η Τουρκία αποφάσισε να φιλοξενήσει αυτούς τους εξόριστους (Marzoog, 2017).

Όταν επιχειρήθηκε το στρατιωτικό πραξικόπημα τον Ιούλιο του 2016 στην Τουρκία, το Κατάρ έγινε η πρώτη χώρα της οποίας ο ηγέτης κάλεσε τον Πρόεδρο Erdoğan σε μια επίδειξη αλληλεγγύης. Το Κατάρ κατήγγειλε έντονα το πραξικόπημα, λέγοντας ότι παραβίασε τη συνταγματική νομιμότητα της Τουρκίας. Κάποια μέσα μαζικής ενημέρωσης ισχυρίστηκαν ότι 150 στρατιώτες ειδικών δυνάμεων του Κατάρ αναπτύχθηκαν στην Τουρκία λίγο μετά την απόπειρα, ώστε να προστατεύσουν τον πρόεδρο της Τουρκίας (Marzoog, 2017).

Η Τουρκία υποστήριξε το Κατάρ στη διπλωματική της αντιπαράθεση με ένα μπλοκ χωρών της Σαουδικής Αραβίας και των Εμιράτων, που διέκοψαν τους δεσμούς και επιβλήθηκαν κυρώσεις στο Κατάρ στις 5 Ιουνίου 2017. Ο Πρόεδρος της Τουρκίας κ. Erdoğan επέκρινε τον κατάλογο των αιτημάτων που εξέδωσαν οι χώρες στις 22 Ιουνίου, δηλώνοντας ότι υπονομεύουν την κυριαρχία του Κατάρ. Επειδή το μοϊκοτάζ ήρθε ως απάντηση στην υποστήριξη του Κατάρ για την Μουσουλμανική Αδελφότητα, ως έναν από τους κύριους λόγους για τις κυρώσεις τους, η συνεργασία με το Κατάρ ήταν η πιο λογική επιλογή για την ηγεσία της Τουρκίας, η οποία συνεχίζει να υποστηρίζει την Μουσουλμανική Αδελφότητα.

Στις 26 Αυγούστου, η Τουρκία δήλωσε ότι είχε συλλάβει πέντε χάκερ που υποπτευόταν ότι σχεδίαζαν τη διπλωματική κρίση, εισάγοντας ψευδείς και προκλητικές δηλώσεις στην ιστοσελίδα του πρακτορείου ειδήσεων του Κατάρ στα τέλη Μαΐου. Ο αποκλεισμός από την ηγεσία της Σαουδικής Αραβίας οδήγησε σε στενότερη συνεργασία και βελτιωμένους δεσμούς μεταξύ Τουρκίας και Ιράν, μιας άλλης μεγάλης δύναμης που υποστηρίζει τη θέση του Κατάρ.

Το Κατάρ και οι διμερείς σχέσεις της Τουρκίας έχουν αποδειχθεί ότι είναι ένα αμφισβητούμενο ζήτημα στην τουρκική πολιτική. Ορισμένα μέλη της τουρκικής πολιτικής κοινωνίας αντιτίθενται στην αμοιβαία θέση της Τουρκίας και του Κατάρ στην όπλιση συριακών ομάδων ανταρτών και πιστεύουν ότι η διατήρηση αυτής της στάσης θα βλάψει τη διεθνή φήμη της Τουρκίας. Ένα άλλο θέμα που υιοθετούν ορισμένοι στην πολιτική κοινότητα είναι η αντιληπτή ζημιά που πλήττει την εικόνα της Τουρκίας ως ουδέτερου περιφερειακού μεσολαβητή. Άλλα αντιφατικά σημεία περιλαμβάνουν την κριτική για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο Κατάρ και τη μη αποδοχή των συριακών προσφύγων (Marzoog, 2017).

Οι επισκέψεις υψηλού επιπέδου έχουν δώσει νέα ώθηση στις διμερείς σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών. Η επίσκεψη του εμίρη του Κατάρ Hamad bin Khalifa Al Thani στην Τουρκία στις 25-26 Δεκεμβρίου 2001 άνοιξε το δρόμο για την κατάρτιση του νομικού πλαισίου οικονομικής και στρατιωτικής συνεργασίας μέσω της υπογραφής ορισμένων πρωτοκόλλων. Αυτά τα πρωτόκολλα περιλάμβαναν τη Συμφωνία για την Πρόληψη της Διπλής Φορολογίας, τη Συμφωνία Αμοιβαίας Προώθησης και Προστασίας Επενδύσεων και τη Συμφωνία Συνεργασίας για τα Στρατιωτικά Πεδία.

Ο Πρωθυπουργός Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν πραγματοποίησε αρκετές επίσημες επισκέψεις στο Κατάρ. Η πρώτη του επίσκεψη στο Κατάρ ήταν το 2005. ακολούθησαν επισκέψεις το 2008, το 2010, το 2011 και το 2012. Ο πρώην Πρόεδρος της Τουρκίας

Αμπντουλάχ Γκιουλ, συνοδευόμενος από τον Υπουργό Οικονομικών, τον Υπουργό Ενέργειας, τον Υπουργό Δημόσιας Εργασίας και Διακανονισμού και μια μεγάλη ομάδα επιχειρηματιών, πραγματοποίησε επίσημες επισκέψεις στο Κατάρ τον Φεβρουάριο και τον Απρίλιο του 2008. Ο τότε Πρωθυπουργός Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν επίσης επισκέφθηκε το Κατάρ τον Απρίλιο του 2008 και έδωσε μια βασική ομιλία στο φόρουμ της Ντόχα για τη δημοκρατία, την ανάπτυξη και το ελεύθερο εμπόριο. Διεξήγαγε επίσης συνομιλίες με τον Εμίρη του Κατάρ, τον Πρωθυπουργό και τον Υπουργό Εξωτερικών σχετικά με τις οικονομικές συμφωνίες. Ο Υπουργός Εξωτερικών και ο πρωθυπουργός του Κατάρ πραγματοποίησε επισκέψεις επιστροφής στην Τουρκία το 2008, κατά τη διάρκεια του οποίου διεξήχθη το 1^ο Επιχειρηματικό Φόρουμ του Τουρκικού Κατάρ (Marzoog, 2017).

Το 2008, ο υπουργός Εξωτερικών Αλί Μπαμπατζάν επισκέφθηκε το Κατάρ για να συμμετάσχει στο «Φόρουμ ΗΠΑ-Ισλαμικής Παγκόσμιας Ηπείρου» ως κεντρικός ομιλητής που διοργάνωσε το Υπουργείο Εξωτερικών του Κατάρ και το Ίδρυμα Brookings των Ηνωμένων Πολιτειών, καθώς και για διμερή συνάντηση με τον πρωθυπουργό του του υπουργού Εξωτερικών Σείχ Χαμάντ Μπιν Ίσισιμ Αλ Τάνι (Batrawi, 2017).

Τον Φεβρουάριο του 2016 ο Τούρκος πρόεδρος Erdoğan συναντήθηκε με τον Tamim bin Hamad Al Thani στην Κωνσταντινούπολη για να συζητήσει τη στρατιωτική συνεργασία στη Συρία. Ένα χρόνο αργότερα, τον Φεβρουάριο του 2017, ο Πρόεδρος Erdoğan ταξίδεψε στη Ντόχα για επίσημη επίσκεψη (Batrawi, 2017).

Περισσότεροι από έναν μήνα μετά την έκρηξη της διπλωματικής κρίσης του Κατάρ του 2017, στις 5 Ιουνίου, ο Πρόεδρος Erdoğan επισκέφθηκε το Κατάρ, μαζί με τη Σαουδική Αραβία και το Κουβέιτ στα τέλη Ιουλίου, σε μια προσπάθεια να μετριάσει την κρίση. Ο Tamim bin Hamad Al Thani επισκέφθηκε την Τουρκία για να συζητήσει τη διπλωματική κρίση με τον Πρόεδρο Erdoğan τον Σεπτέμβριο του 2017. Και οι δύο υπογράμμισαν τη σημασία της επίλυσης της κρίσης με διαπραγματεύσεις.

Το Κατάρ και η Τουρκία υπέγραψαν συμφωνία τον Ιούλιο του 2002, η οποία περιελάμβανε τη συνεργασία για στρατιωτική εκπαίδευση και πωλήσεις όπλων. Τον Μάρτιο του 2012, το Κατάρ απέκτησε τα πρώτα του αεροσκάφη από την Τουρκία, με τη μορφή δέκα μίνι αεροσκαφών αξίας 2,5 εκατομμυρίων δολαρίων. Η πώληση αυτή ήταν μέρος μιας συμφωνίας που διαμορφώθηκε τον Μάιο του 2011, στην οποία η Τουρκία θα πωλούσε στρατιωτικό εξοπλισμό ύψους 120 εκατομμυρίων δολαρίων στο Κατάρ κατά τη διάρκεια ενός έτους. Τα δύο κράτη υπέγραψαν συμφωνία στρατιωτικής

συνεργασίας τον Ιούλιο του 2012, αλλά οι λεπτομέρειες της συμφωνίας δεν κοινοποιήθηκαν.

Τον Μάρτιο του 2015, και οι δύο χώρες υπέγραψαν στρατιωτική συμφωνία η οποία συνεπαγόταν αμοιβαία στρατιωτική εγκατάσταση και ανταλλαγή στρατιωτικής εκπαίδευσης. Ωστόσο, οι λόγοι πίσω από αυτή τη στρατιωτική συμφωνία δεν έχουν εξηγηθεί επισήμως, δημιουργώντας έτσι υποψίες στην Τουρκία σχετικά με το εάν οι Τούρκοι στρατιωτικοί που βρίσκονται στο Κατάρ θα βοηθούσαν να εκπαιδεύσουν συριακές ένοπλες ομάδες της αντιπολίτευσης. Μια εκδήλωση που παρουσίαζε προϊόντα από 67 τουρκικές αμυντικές εταιρείες πραγματοποιήθηκε στη Ντόχα τον Οκτώβριο του 2015 (Batrawi, 2017).

Η κυβέρνηση του Κατάρ κατέχει το 50% της BMC, μιας Τουρκικής βιομηχανίας κατασκευής στρατιωτικών οχημάτων. Αναφέρθηκε τον Απρίλιο του 2017 ότι η BMC έλαβε εντολή για κατασκευή 1.500 τεθωρακισμένων οχημάτων τύπου Amazon 4x4 από στρατιωτικές και αστυνομικές δυνάμεις του Κατάρ (Batrawi, 2017).

Στις 2 Δεκεμβρίου 2015, κατά τη διάρκεια τουρκικής προεδρικής επίσκεψης στο Κατάρ, ο Tamim bin Hamad και ο Tayyip Erdogan ανήγγειλαν από κοινού την προγραμματισμένη δημιουργία μιας τουρκικής στρατιωτικής βάσης στο Κατάρ. Αυτή είναι η πρώτη στρατιωτική βάση για την Τουρκία στον Περσικό Κόλπο. Στις 16 Δεκεμβρίου 2016 ο Πρόεδρος της Τουρκίας στο Κατάρ Αχμέτ Ντιμιρόκ δήλωσε ότι η ίδρυση της βάσης ήταν μέρος μιας ευρύτερης αμυντικής συμφωνίας μεταξύ των δύο χωρών για να τους βοηθήσει να αντιμετωπίσουν τους «κοινούς εχθρούς». Σύμφωνα με τον Eyup Ersoy, καθηγητή και επικεφαλή ομάδας εμπειρογνομόνων του πολιτικού κόλπου στο Πανεπιστήμιο Bilkent, η στρατιωτική βάση αποτελεί παράδειγμα της θέλησης της Τουρκίας και του Κατάρ να ξεπεράσουν τη στρατηγική τους απομόνωση στην περιοχή. Η συμφωνία ορίζει επίσης ότι το Κατάρ μπορεί να δημιουργήσει στρατιωτική βάση στην Τουρκία εάν το επιθυμεί (Marzooq, 2017).

Η συμφωνία υπογράφηκε για πρώτη φορά το 2014 και επικυρώθηκε από το τουρκικό κοινοβούλιο τον Ιούνιο του 2015. Η βάση αναμένεται να ολοκληρωθεί σε δύο χρόνια. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο κ. Demirok, στη βάση θα σταθμεύσουν αεροπορικές και ναυτικές μονάδες, στρατιωτικοί εκπαιδευτές, ειδικές δυνάμεις επιχειρήσεων καθώς και 3.000 στρατιώτες εδάφους.

Δύο μέρες μετά την κατάργηση των σχέσεων με το Κατάρ στις 5 Ιουνίου 2017 από διάφορες χώρες υπό την ηγεσία της Σαουδικής Αραβίας και των Ηνωμένων Αραβικών

Εμιράτων, το κορυφαίο κόμμα της Τουρκίας πρότεινε την ταχεία αποστολή του τουρκικού στρατού στο Κατάρ και πρότεινε επίσης κοινά προγράμματα στρατιωτικής κατάρτισης μεταξύ των δύο χωρών. Στις 18 Ιουνίου, ένα ένοπλο Τουρκικό σώμα αποτελούμενο από πέντε στρατιωτικά οχήματα και είκοσι τρία στρατιωτικά μέλη στάλθηκαν στο Κατάρ. Συμπλήρωσαν την υπάρχουσα τουρκική δύναμη 88 ανδρών, που σταθμεύουν εκεί ήδη. Οι Τούρκοι στρατιώτες έχουν επί του παρόντος τη βάση τους σε μια εγκαταλειμμένη βρετανική βάση που βρίσκεται 15 μίλια μακριά από τη Ντόχα.

Ο κατάλογος των αιτημάτων που καταρτίστηκαν από τις εμπλεκόμενες χώρες και τους απέστειλε στο Κατάρ στις 22 Ιουνίου περιελάμβανε αίτημα να αποσύρει η Τουρκία τα στρατεύματά της από τη χώρα. Λίγο μετά τη δημοσιοποίηση του καταλόγου, ο Τούρκος πρόεδρος Erdoğan απέρριψε την απομάκρυνση των τουρκικών στρατευμάτων από το έδαφος του Κατάρ, υποστηρίζοντας ότι ο κατάλογος των αιτημάτων παραβίαζε το διεθνές δίκαιο (Oest, 2010).

Στις 26 Ιουνίου, ο υπουργός Εξωτερικών του Μπαχρέιν, ένας από τους θαλάσσιους γείτονες του Κατάρ που διέκοψε τους δεσμούς με αυτό, κατηγόρησε το Κατάρ για «στρατιωτικές κλιμακώσεις» με τη συμμετοχή των τουρκικών στρατευμάτων. Στο τέλος του μήνα, η Τουρκία έστειλε περισσότερα στρατεύματα στο Κατάρ, για να συμμετάσχουν σε κοινές στρατιωτικές ασκήσεις. Πρόσθετα τουρκικά στρατεύματα στάλθηκαν στο Κατάρ μέχρι τις 11 Ιουλίου, και περισσότερα έφθασαν στις 17 Ιουλίου, ενισχύοντας την τουρκική στρατιωτική παρουσία στη χώρα σε περίπου 150 άνδρες.

Σήμερα υπάρχουν περισσότεροι από 3.000 Τούρκοι στρατιώτες στο Κατάρ για να βοηθήσουν τους πολίτες του Qatar. Ο αριθμός των τουρκικών στρατευμάτων στο Κατάρ θα μπορούσε να ανέλθει σε 5.000 στο μέλλον. Ο πρεσβευτής της Τουρκίας στο Κατάρ Fikret Özer επιβεβαίωσε τον Φεβρουάριο του 2018 ότι τα τουρκικά στρατιωτικά και πολεμικά στρατεύματα θα σταθμεύσουν τελικά στο Κατάρ μετά την κατασκευή της απαραίτητης υποδομής, ωστόσο δεν δόθηκε ημερομηνία. Στη Διεθνή Έκθεση και Διάσκεψη Ναυτικής Άμυνας της Ντόχα (DIMDEX) που πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2018, και οι δύο χώρες υπέγραψαν συμφωνία που θα επέτρεπε στην Τουρκία να κατασκευάσει μια ναυτική βάση στο βόρειο τμήμα του Κατάρ, η οποία θα περιλαμβάνει μια εγκατάσταση κατάρτισης.

Οι οικονομικές σχέσεις σημείωσαν σημαντική ανάπτυξη τον 21^ο αιώνα. Το 2000, ο συνολικός όγκος συναλλαγών μεταξύ των δύο χωρών ήταν 38 εκατομμύρια δολάρια. Μέχρι το 2014, ο αριθμός αυτός αυξήθηκε στα 739 εκατομμύρια δολάρια, σύμφωνα με την Τουρκική Στατιστική Υπηρεσία. Ο αριθμός αυτός είναι χαμηλότερος από τον όγκο

συναλλαγών μεταξύ της Τουρκίας και όλων των άλλων εμπορικών εταίρων της στην περιοχή, με εξαίρεση το Μπαχρέιν (Matthiesen, 2013).

Στις 11 Ιουνίου 2008, η Qatar Investment Authority και η Τουρκική Υπηρεσία Υποστήριξης και Προώθησης Επενδύσεων υπέγραψαν Μνημόνιο Συμφωνίας (ΜΣ) και άνοιξαν μια ολοκληρωμένη συνεργασία μεταξύ δύο χωρών (Matthiesen, 2013).

Το Κατάρ εισάγει κυρίως από την Τουρκία προϊόντα σιδήρου, ηλεκτρολογικού υλικού, μηχανοκίνητα οχήματα, οικιακά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, τρόφιμα και έπιπλα, ενώ οι επενδύσεις της Τουρκίας στη χώρα του Κόλπου επικεντρώνονται κυρίως στους τομείς παροχής συμβουλών και κατασκευών. Το πετρέλαιο και τα παράγωγά του, τα προϊόντα αλουμινίου και πλαστικών είναι μεταξύ των προϊόντων που εισάγονται κατά κύριο λόγο από την Τουρκία στο Κατάρ. Από το 2011 έως το 2015, η εισαγωγή τουρκικών προϊόντων από το Κατάρ αυξήθηκε κατά 126%, ενώ η εισαγωγή προϊόντων του Κατάρ από την Τουρκία μειώθηκε κατά 25% (Matthiesen, 2013).

Η συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών μπορεί σύντομα να επεκταθεί στον τομέα της υποδομής, καθώς η Ανώτατη Επιτροπή του Παγκοσμίου Κυπέλλου του Κατάρ, που θα φιλοξενήσει το Παγκόσμιο Κύπελλο της FIFA του 2022, ανακοίνωσε πρόσφατα μια συμφωνία συνεργασίας με την Τουρκική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία.

Η Τουρκία υποστήριξε οικονομικά το Κατάρ κατά τη διάρκεια της διπλωματικής κρίσης του Qatar του 2017, όταν στις 5 Ιουνίου αρκετοί γείτονες του Κατάρ έκλεισαν τα σύνορα μεταξύ των αεροδρομίων, των χερσαίων και των θαλάσσιων ναυτιλιακών πλοίων και των πλοίων που έφθαναν από και προς το Κατάρ. Από τις 5 Ιουνίου έως τις 25 Ιουνίου, οι εξαγωγές της Τουρκίας προς το Κατάρ τριπλασιάστηκαν σε αξία. Η Τουρκία βοήθησε κυρίως το Κατάρ με την προμήθεια τροφίμων, ιδιαίτερα τα γαλακτοκομικά, τα πουλερικά και τα φρούτα. Η Τουρκία έφτασε να εξάγει 200.000 τόνους λαχανικών στο Κατάρ καθημερινά και βοήθησε επίσης το Κατάρ να καλύψει το μεγαλύτερο μέρος της προσφοράς γαλακτοκομικών προϊόντων (Matthiesen, 2013).

Σε μια προσπάθεια αύξησης του διμερούς εμπορικού όγκου, υπογράφηκαν δεκαεπτά ξεχωριστές συμφωνίες εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ των τουρκικών και των κυβερνήσεων του Κατάρ τον Αύγουστο του 2017. Αναγγέλθηκε επίσης τον Αύγουστο του 2017 ότι το Επιχειρηματικό Συμβούλιο Κατάρ-Τουρκίας θα συσταθεί τον Οκτώβριο εκείνης της χρονιάς.

Στις 6 Σεπτεμβρίου εγκαινιάστηκε μια γραμμή μεταφοράς εμπορευμάτων μεταξύ Κατάρ και Τουρκίας που διέρχεται από το Ιράν, μειώνοντας τον χρόνο ταξιδιού των

εμπορευμάτων που αποτελούν αντικείμενο συναλλαγών σε λιγότερο από 2 ημέρες. Πριν από τη δρομολόγηση αυτής της νέας εμπορικής διαδρομής, η μεταφορά από ξηράς, κρατούσε 14 ημέρες, ενώ η θαλάσσια μεταφορά χρειαζόταν επιπλέον 11 ημέρες.

Η τελευταία στάση της νέας διαδρομής είναι από το ιρανικό λιμάνι Bushehr έως το λιμάνι Ar Ru'ays στο Κατάρ, το οποίο μπορεί να ταξιδέψει σε λιγότερο από δέκα ώρες. Εκτός από αυτή τη νέα εμπορική διαδρομή, ανακοινώθηκε επίσης μια ναυτιλιακή υπηρεσία μεταξύ του λιμένα Mersin της Τουρκίας και του λιμένα Hamad του Κατάρ. Μια έκθεση που κυκλοφόρησε τον ίδιο μήνα έδειξε ότι οι εξαγωγές της Τουρκίας στο Κατάρ αυξήθηκαν κατά 84% από την έναρξη της διπλωματικής κρίσης του Qatar στις 5 Ιουνίου. Τα ζώα και τα υδρόβια προϊόντα αντιπροσώπευαν το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών.

Η κυβέρνηση της Τουρκίας έχει αξιοποιήσει την κρίση κατευθύνοντας τους τουρκικούς προμηθευτές να αυξήσουν τις τιμές τους. Επιπλέον, η Άγκυρα έχει πιέσει το Κατάρ να χορηγήσει προτιμησιακή επιλογή για τις τουρκικές εταιρείες, καθώς και να επισημοποιήσει μακροπρόθεσμες συμφωνίες.

3.9 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Σαουδική Αραβία

Οι σχέσεις Σαουδικής Αραβίας-Κατάρ αναφέρονται στην τρέχουσα και ιστορική σχέση μεταξύ του Βασιλείου της Σαουδικής Αραβίας και του κράτους του Κατάρ. Πριν από τον 21^ο αιώνα, οι δύο χώρες διατήρησαν εγκάρδιους δεσμούς. Το Κατάρ ήταν κυρίως υποταγμένο στη Σαουδική Αραβία σε θέματα που άπτονται της εξωτερικής πολιτικής. Η ανάληψη της εξουσίας από τον Χαμάντ Μπιν Χαλίφα Αλ Τάνι είδε το Κατάρ να ανακαλεί και να αμφισβητεί την κυριαρχία του στις εξωτερικές υποθέσεις, συχνά αποκλίνουσες από τη Σαουδική Αραβία σε πολλά γεωπολιτικά ζητήματα.

Το 1996, η κυβέρνηση του Κατάρ ξεκίνησε το Al Jazeera σε μια προσπάθεια να εδραιώσει την απαλή ισχύ. Ένας από τους πιο πολυσυζητημένους σταθμούς ειδήσεων στον αραβικό κόσμο, το Al Jazeera αποδείχτηκε μια σφήνα στις διμερείς σχέσεις των δύο, καθώς επέκρινε συνήθως τους ηγέτες της Σαουδικής Αραβίας. Το δίκτυο παρείχε επίσης μια πλατφόρμα για τις ισλαμικές ομάδες, οι οποίες θεωρούνται απειλή για τη μοναρχία της Σαουδικής Αραβίας (Snoj, 2013).

Το Κατάρ συνέβαλε 1.000 στρατιώτες στην διάρκεια της παρέμβασης της Σαουδικής Αραβίας στην Υεμένη. Στις 5 Ιουνίου 2017, η Σαουδική Αραβία μαζί με το Μπαχρέιν, την Αίγυπτο και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα διέκοψαν όλους τους δεσμούς με το

Κατάρ. Η εξήγηση που δόθηκε ήταν η «αγκαλιά του Κατάρ σε διάφορες τρομοκρατικές και σεκταριστικές ομάδες με στόχο την αποσταθεροποίηση της περιοχής». Στο πλαίσιο αυτής της εκστρατείας, η τετράδα με επικεφαλής τη Σαουδική Αραβία έκλεισε τους εναέριους χώρους, τα χωρικά ύδατα και τα χερσαία σύνορά της στο Κατάρ. Η Σαουδική Αραβία ανέστειλε επίσης τη συμμετοχή του Κατάρ στην εκστρατεία της Υεμένης (Fisher, 2017).

Μόνο μετά τη θαλάσσια συμφωνία του 1868 το Κατάρ αναγνωρίστηκε ως κυρίαρχη οντότητα από τους Βρετανούς, οι οποίοι έλεγχαν μεγάλο μέρος του Περσικού Κόλπου. Στα μέσα της δεκαετίας του 1800 διαπιστώθηκε η εμφάνιση μιας κεντρικής έδρας εξουσίας κάτω από τον Οίκο του Al Thani. Ωστόσο, μέχρι την υπογραφή της συμφωνίας του 1868, η κυριότητα του Κατάρ άλλαζε συχνά χέρια μεταξύ του Οίκου των Al Thani, των Σαουδάραβων και του Οίκου του Al Khalifa (Fisher, 2017).

Λίγο πριν από το 1810, ο μεταβατικός κυβερνήτης του Κατάρ Rahmah ibn Jabir Al Jalhami συμάχησε με τους Σαουδάραβες, προσφέροντάς τους μερική κυριαρχία στο Κατάρ, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος είσπραξης φόρων από το Κατάρ. Η Al Khalifa του Μπαχρέν μαζί με τον σουλτάνο του Muscat έσκαψαν τις οχυρώσεις της Σαουδικής Αραβίας στο Κατάρ και το Μπαχρέν το 1811, αλλάζοντας ουσιαστικά την επικράτηση του Κατάρ από τους Σαουδάραβες στο Al Khalifa.

Την εποχή εκείνη οι Σαουδάραβες εμπλέκονταν σε έναν πόλεμο με την Οθωμανική Αυτοκρατορία στα δυτικά, έτσι δεν αφιέρωσαν πολλά στρατεύματα στην άμυνα του Κατάρ ούτε αμφισβήτησαν αμέσως τον Al Khalifa. Παρ' όλα αυτά, κατά τα επόμενα χρόνια, ορισμένες φυλές του Qatar θα δεσμεύονταν για τη δέσμευση των Σαουδάραβων, προτιμώντας την κυριαρχία τους έναντι του Al Khalifa. Αυτό ώθησε το Al Khalifa να εγκαταστήσει τους δικούς του κυβερνητικούς αξιωματούχους στη χερσόνησο του Qatar στη δεκαετία του 1830 για να αναζητήσει οποιαδήποτε συνεργασία μεταξύ των Καταριανών και των Σαουδαραβών (Fisher, 2017).

Μέχρι τα τέλη του 20^{ου} αιώνα, όταν ο Εμίρ Χαμάντ Μπιν Χαλίφα Αλ Τάνι ανέλαβε το θρόνο, το Κατάρ ανέβασε τη γραμμή της Σαουδικής Αραβίας στην εξωτερική πολιτική του. Και οι δύο χώρες ήταν σθεναροί επικριτές του καθεστώτος του Αγιατολάχ Χομεϊνί και του Ισραήλ. Η Σαουδική Αραβία και το Κατάρ ήταν δύο από τους έξι συνιδρυτές του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου το 1981 (Fisher, 2017).

Ακόμη και μετά την επιδείνωση των διμερών σχέσεων στη δεκαετία του 1990 και του 2000, το Κατάρ ακολούθησε το προβάδισμα του Βασιλείου σε πολλά θέματα, όπως η

συμμετοχή στη Σαουδική παρέμβαση στο Μπαχρέιν το 2011 που συμμετείχε στην παρέμβαση της Σαουδικής Αραβίας στην Υεμένη το 2015, και υπενθυμίζοντας τον πρεσβευτή της στην Τεχεράνη σχετικά με την επίθεση εναντίον των δυτικών Σαουδικών διπλωματικών αποστολών στο Ιράν. Ωστόσο, μετά τη διενέργεια της διπλωματικής κρίσης του Κατάρ τον Ιούνιο του 2017, δεν υπήρξε καμία πολιτική συνεργασία μεταξύ των δύο, με το Κατάρ να φτάνει μέχρι και να επαναφέρει τον πρεσβευτή του στο Ιράν τον Αύγουστο του 2017 (Fisher, 2017).

Η Σαουδική Αραβία έχει μια δεκαετή ιστορία διαμεσολάβησης για διαμάχες μεταξύ του Κατάρ και του πλησίον του Μπαχρέιν. Οι σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών υπήρξαν ιστορικά θορυβώδεις λόγω διαφωνιών σχετικά με τη νόμιμη ιδιοκτησία πολλών εδαφών. Στη δεκαετία του 1940, οι Σαουδάραβες ήταν υπεύθυνοι για τη διαμεσολάβηση μιας διαμάχης μεταξύ των δύο σχετικά με την ιδιοκτησία του Zubarah, οι οποίοι προτιμήθηκαν έναντι των Βρετανών. Η Σαουδική Αραβία βοήθησε επίσης τα δύο να καταλήξουν σε συμφωνία για τα νησιά Hawar . Ωστόσο, οι προσπάθειες της Σαουδικής Αραβίας δεν οδήγησαν σε απτά αποτελέσματα και οι εδαφικές διαμάχες του Κατάρ- Μπαχρέιν παραπέμφθηκαν στο Διεθνές Δικαστήριο το 1991.

Η Σαουδική Αραβία είχε λειτουργήσει ως ασφαλές καταφύγιο για τους αντιφρονούντες του Κατάρ από τα μέσα του 20^{ου} αιώνα και έπειτα, από υψηλόβαθμα μέλη της οικογένειας Al Thani μέχρι επιχειρηματίες και κοινούς ανθρώπους. Το ίδιο το Κατάρ συχνά εξόργισε τους πιο ισχυρούς επικριτές του στη Σαουδική Αραβία. Αυτό ήταν συνήθως προσωρινό, με τους αντιφρονούντες να επιστρέφουν στο Κατάρ, αφού η κυβέρνηση της Σαουδικής Αραβίας διαπραγματεύονταν ανάλογα ψηφίσματα μεταξύ των δύο μερών (Fisher, 2017).

Από τότε που ανέλαβε την εξουσία το 1995, ο Hamad bin Khalifa Al Thani πίστευε ότι το Κατάρ θα μπορούσε να βρει ασφάλεια μόνο μεταμορφώνοντας τον εαυτό του από ένα σαουδαραβικό κράτος- προτεκτοράτο σε αντίπαλο της Σαουδικής Αραβίας. Όταν ο Χαμάντ Μπιν Χαλίφα ανέλαβε την εξουσία, το Κατάρ ήταν σε καλύτερη θέση να καταγράψει το δικό του μονοπάτι από οποιοδήποτε άλλη στιγμή, λόγω του τεράστιου πλούτου που είχε αποκτήσει από την εξόρυξη υδρογονανθράκων. Μεταξύ των πρώτων ενεργειών του που προκάλεσαν την οργή των Σαουδαραβών, ήταν η δημιουργία σχέσεων με το Ιράν και το Ισραήλ και την ίδρυση του Al Jazeera το 1996. Το 1996, μια προσπάθεια αντιπάλου του πραξικοπήματος του Hamad bin Khalifa εξολείφθηκε. Οι υπηρεσίες πληροφοριών του Qatar έδειξαν ότι οι ηγέτες του πραξικοπήματος πίσω από

την προσπάθεια ήταν κυβερνητικοί αξιωματούχοι από τη Σαουδική Αραβία, το Μπαχρέιν, την Αίγυπτο και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Μετά την άρνηση της Σαουδικής Αραβίας να φιλοξενήσει αμερικανικά στρατεύματα που προετοιμάζονταν για τον πόλεμο στο Ιράκ, στις αρχές του 2002 οι ΗΠΑ υπέγραψαν στρατιωτική συμφωνία με το Κατάρ, με αποκορύφωμα την έναρξη της αεροπορικής βάσης του Al Udeid. Αυτή ήταν μια σημαντική φάση στην προσπάθεια απογαλακτισμού του Κατάρ από την επιρροή της Σαουδικής Αραβίας, καθώς η αμερικανική βάση εξασφάλιζε την προστασία του Κατάρ από ενδεχόμενες στρατιωτικές παρεμβάσεις της Σαουδικής Αραβίας και των συμμάχων της (Fisher, 2017).

Η Σαουδική Αραβία απέσυρε τον πρέσβη της στη Ντόχα από το 2002 έως το 2008, προσπαθώντας να πιέσει το Κατάρ να περιορίσει τις ατομικές του τάσεις. Αυτή η προσέγγιση απέτυχε γενικά. Κατά τη διάρκεια συνεδρίασης του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (GCC) τον Μάρτιο του 2014, μετά την οποία τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, η Σαουδική Αραβία και το Μπαχρέιν ανακοίνωσαν την ανάκληση των πρεσβευτών τους στο Κατάρ. Αυτό ήταν σε μεγάλο βαθμό αποτέλεσμα της υποστήριξης από το Κατάρ των ισλαμικών ομάδων, δηλαδή της Μουσουλμανικής Αδελφότητας .

Ορισμένοι οικονομολόγοι έχουν ερμηνεύσει τη διαμάχη μεταξύ της Σαουδικής Αραβίας και του Κατάρ του 2014 ως το απτό πολιτικό σημάδι μιας αυξανόμενης οικονομικής αντιπαλότητας μεταξύ των παραγωγών πετρελαίου και φυσικού αερίου, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν «σοβαρές και μακροχρόνιες συνέπειες» πέρα από την περιοχή της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής (Fisher, 2017).

Στις 5 Ιουνίου 2017, η Σαουδική Αραβία είχε κόψει επισήμως τους δεσμούς με το Κατάρ. Η Σαουδική Αραβία δήλωσε ότι πήρε την απόφαση να μειώσει τις διπλωματικές σχέσεις λόγω της «αγκαλιάς των διαφόρων τρομοκρατικών και σεκταριστικών ομάδων του Κατάρ που αποβλέπουν στην αποσταθεροποίηση της περιοχής», συμπεριλαμβανομένης της Μουσουλμανικής Αδελφότητας , της Αλ Κάιντα, του Ισλαμικού Κράτους του Ιράκ και του Λεβάνε, τις ομάδες που υποστηρίχθηκαν από το Ιράν στην πόλη Qatif της ανατολικής επαρχίας του βασιλείου (Fisher, 2017).

Ο Ισλάμ Χασάν υποστηρίζει ότι (Fisher, 2017):

«Από το 2000 και μετά, το Κατάρ ακολουθεί μια ανεξάρτητη εξωτερική πολιτική που ενίοτε έρχεται σε σύγκρουση με τα στρατηγικά συμφέροντα της Σαουδικής Αραβίας στην περιοχή. Το γεγονός ότι το Κατάρ δεν ανέφερε στη Σαουδική εξωτερική πολιτική που ασχολείται με κράτη και μη κρατικούς παράγοντες που οι Σαουδάραβες δεν έχουν εγκρίνει, έχουν προκαλέσει αυτή την ένταση στις σχέσεις τους τα τελευταία δύο χρόνια, κυρίως μετά τις αραβικές εξεγέρσεις, που αναζωπυρώθηκαν από το σάκο πειρατείας του ειδησεογραφικού πρακτορείου του Κατάρ και τη δήλωση ότι ο Mohamed bin Salman προσπάθησε να έχει την αμερικανική ευλογία κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του Τούρμ στη Σαουδική Αραβία για να αναγκάσει το Κατάρ να πέσει στα γόνατά του και να επιστρέψει στο σπίτι με μια νίκη που θα του έδινε περισσότερη δημοτικότητα στη Σαουδική Αραβία, χαλαρώνοντας το ταξίδι του στην εξουσία».

Άλλοι εμπειρογνώμονες υποστήριξαν ότι, δεδομένης της στρατηγικής και οικονομικής ανισορροπίας της σχέσης, η Ντόχα θα μπορούσε να καταβάλει τελικά "μια ανόμοια τιμή επειδή πίστευε ότι θα μπορούσε να αντέξει για πάντα τους νόμους της γεωοικονομικής βαρύτητας [...] Το Κατάρ χρειάστηκε να καταφύγει σε ακριβές εισαγωγές από το Ιράν και το Ομάν, να καταστρατηγήσουν τον αποκλεισμό της Σαουδικής Αραβίας: μια τέτοια πρακτική σκοπιμότητα δεν θα είναι μακροχρόνια εφικτή, καθώς το ίδιο το Ιράν υπόκειται σε διάφορες εμπορικές κυρώσεις και το Κατάρ δεν διαθέτει τη σύγχρονη ναυτική υποδομή που μπορεί να του επιτρέπει να αντέχει πραγματικά το σοκ».

Η Σαουδική Αραβία απείλησε τον γείτονα του στον Περσικό Κόλπο με στρατιωτική δράση κατά τις συζητήσεις της Ντόχα σχετικά με την αγορά του ρωσικού συστήματος αεράμυνας S- 400 (Fisher, 2017). Ο Σεΐχ Μοχάμεντ Μπιν Αμπντουλάχμαν Αλ Τάνι , υπουργός Εξωτερικών του Κατάρ ενώ αντιδρούσε, είπε σε μια συνέντευξη σε τηλεοπτικό κανάλι ότι αυτή η απειλή είναι ένα παράδειγμα «παρορμητικής συμπεριφοράς» και είναι επιζήμια για τη σταθερότητα του GCC.

Στις 2 Αυγούστου 2018, η Daily Express ανέφερε ότι «μια πλοκή εισβολής οδήγησε τη Σαουδική Αραβία και υποστηρίχθηκε από τα ΗΑΕ πριν οι ΗΠΑ μπου, και παρότρυναν τα κράτη να υποχωρήσουν». Η υπηρεσία πληροφοριών του Κατάρ, αφού άκουσε την «προγραμματισμένη εισβολή», ανέφερε γρήγορα ότι στις ΗΠΑ, ο τότε υπουργός Άμυνας Τζέιμς Μάττις κάλεσε στη συνέχεια τη Σαουδική Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα να ανακαλέσουν την εισβολή, προκαλώντας ανησυχίες των αμερικανικών στρατευμάτων που σταθμεύουν στο Κατάρ, καθώς και στο κέντρο διοίκησης των ΗΠΑ.

Μέχρι τη διπλωματική κρίση του Κατάρ, το Κατάρ εισήγαγε πάνω από 80% των τροφίμων από τους γείτονές του στον Περσικό Κόλπο, κυρίως τη Σαουδική Αραβία. Η συντριπτική πλειοψηφία των τροφίμων μεταφέρονταν στην ξηρά μέσω του διασυνοριακού περάσματος Salwa που συνδέει τις δύο χώρες. Αυτή η διέλευση των συνόρων έκλεισε τον Ιούνιο του 2018 και αναβλήθηκε το εμπόριο του Κατάρ με τις αποκλειστικές χώρες, αποκόπτοντας έτσι το Κατάρ από την κύρια πηγή εισαγωγών τροφίμων. Οι εισαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων διακόπηκαν επίσης στο Κατάρ, από τις οποίες το 50-60% προμήθευε η Σαουδική Αραβία και οι άλλες αραβικές χώρες στον Περσικό Κόλπο (Fisher, 2017).

Το Κατάρ παράκαμψε τον αποκλεισμό δημιουργώντας εμπορικές οδούς με την Τουρκία, το Ιράν και το Ομάν. Τον Μάιο του 2018, το Κατάρ δήλωσε ότι θα απαγορεύσει τα προϊόντα που εισάγονται από τη Σαουδική Αραβία και τα άλλα τρία άλλα κράτη που συνέχιζαν τον αποκλεισμό.

Κατά τη διάρκεια της εξέγερσης του Μπαχρέιν το 2011, το Κατάρ συμμετείχε στην παρέμβαση που πραγματοποίησε η Σαουδική Αραβία στο Μπαχρέιν, προσφέροντας στρατεύματα στη δύναμη της ασπίδας της χερσονήσου για να καταπνίξει τους κυρίως σίιτες διαδηλωτές.

Το Κατάρ παρείχε 1.000 στρατιώτες για την παρέμβαση της Σαουδικής Αραβίας στην Υεμένη το 2015. Κατά την έναρξη της διπλωματικής κρίσης του Κατάρ τον Ιούνιο του 2017, η Σαουδική Αραβία ανέστειλε τη συμμετοχή του Κατάρ στην εκστρατεία της Υεμένης. Η Σαουδική Αραβία επέτρεψε σε ένα τεμάχιο του Qatar να συμμετάσχει στο Joint Shield Shield 1 Drill που πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2018 στη Σαουδική πόλη Ras Al-Khair .

Παρόλο που το Κατάρ παραδοσιακά εξαρτάται από τη Σαουδική Αραβία για την ασφάλειά του, η τουρκική στρατιωτική βάση στο Κατάρ που δημιουργήθηκε το 2014 επιτρέπει στο Κατάρ να μειώσει την εξάρτησή του από τη Σαουδική Αραβία.

Ο οργανισμός των μέσων ενημέρωσης του Qatar Al Jazeera ξεκίνησε το 1996 και σύντομα έγινε μία από τις σημαντικότερες πηγές ειδήσεων για τον αραβικό κόσμο. Το Al Jazeera θεωρήθηκε αμφιλεγόμενο από πολλές κυβερνήσεις της Μέσης Ανατολής, οι οποίες κράτησαν αυστηρά την εποπτεία της λειτουργίας και της ροής των πληροφοριών που καταναλώνει ο πληθυσμός τους. Μεταξύ άλλων εκδηλώσεων, το δίκτυο έχει δώσει συνεντεύξεις σε ισραηλινούς κυβερνητικούς αξιωματούχους, συνεντεύξεις με ισλαμιστές και τρομοκρατικές ομάδες και επέκριναν τους ηγέτες των αραβικών χωρών.

Η Σαουδική Αραβία θεωρεί ότι το Al Jazeera ως μέσο προπαγάνδας της κυβέρνησης του Κατάρ υποβαθμίζει τη σταθερότητα της περιοχής (Fisher, 2017).

Κυρίως, λόγω της δημοσίευσης της ειρηνευτικής συνθήκης του Al Jazeera μεταξύ των σαουδαραβικών και ισραηλινών κυβερνήσεων, το 2002 η Σαουδική Αραβία απέσυρε τον πρεσβευτή της από το Κατάρ σε ένδειξη διαμαρτυρίας. Δεν αποκαταστάθηκε μέχρι το 2008. Το 2003, η Σαουδική Αραβία εγκαινίασε το Al Arabiya, το οποίο φιλοδοξούσε να γίνει το ενδεχόμεικόννο αντίβαρο στο Al Jazeera. Το Al Arabiya συγκαταλέγεται μεταξύ των πιο κριτικών φωνών του Al Jazeera. Μέσα από τη διχοτόμηση του Qatar-GCC το 2014, η Σαουδική Αραβία ανέστειλε τις επιχειρήσεις του Al Jazeera στη χώρα σχετικά με τη μετάδοση των εμπρηστικών δηλώσεων σε συνεντεύξεις και κατευθύνθηκε προς τις μοναρχίες του Περσικού Κόλπου και την ετοιμότητά της να παραχωρήσει στο ιστιοπλοϊκό συγκρότημα (Fisher, 2017).

Στην αρχή της διπλωματικής κρίσης του Κατάρ τον Ιούνιο του 2017, η μετάδοση του Al Jazeera απαγορεύτηκε στη Σαουδική Αραβία. Επιπλέον, το γραφείο του έκλεισε και οι ιστοτόποι μπλοκαρίστηκαν. Όταν οι Σαουδάραβες παρουσίασαν τον κατάλογο των αιτημάτων τους στο Κατάρ, μία από τις απαιτήσεις ήταν η κυβέρνηση του Κατάρ να κλείσει το Al Jazeera και άλλες οργανώσεις μέσω των οποίων συνδέονται με το Κατάρ (Fisher, 2017).

Η Σαουδική Αραβία απαγόρευσε στις 13 Ιουνίου 2017 το bein Sports που εδρεύει στο Qatar, λίγο μετά την έναρξη της διπλωματικής κρίσης. Η bein Sports είναι ένας από τους μεγαλύτερους αθλητικούς ραδιοτηλεοπτικούς φορείς στην Ασία και κατέχει αποκλειστικές άδειες με πολλά ευρωπαϊκά πρωταθλήματα για την περιοχή. Δεν δόθηκε σαφής εξήγηση για την απόφαση της Σαουδικής Αραβίας να απαγορεύσει το δίκτυο, εκτός από το γεγονός ότι η κυβέρνησή της έλαβε την απόφαση «λόγω ανησυχίας για τα δικαιώματα των πολιτών και των κατοίκων της». Μήνες αργότερα, στην Σαουδική Αραβία, εμφανίστηκε ένα πειρατικό δίκτυο που εκπέμπει προγράμματα bein Sports που ονομάζεται beoutQ. Το Κατάρ κατηγόρησε τη Σαουδική κυβέρνηση ότι ήταν πίσω από το σχέδιο και ισχυρίστηκε ότι το beoutQ διαμορφώθηκε ως ένας τρόπος να υπονομεύσει την ήπια ισχύ και την παγκόσμια επιρροή του Κατάρ.

Τα εδαφικά όρια υπήρξε ιστορικά αιτία διαφορών μεταξύ του Κατάρ και της Σαουδικής Αραβίας. Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, ο Ιμπν Σαούτ είχε υποστηρίξει εδαφικές αξιώσεις έναντι του Κατάρ. Σύμφωνα με βρετανικό έγγραφο που γράφτηκε το 1936, η πρωταρχική αιτία της τριβής στην εδαφική διαμάχη περιστράφηκε γύρω από το σημείο όπου θα έπρεπε να τερματιστούν τα νοτιοδυτικά σύνορα του Κατάρ. Οι ηγεμόνες του

Κατάρ και της Σαουδικής Αραβίας ισχυρίστηκαν ότι ο έλεγχός τους στην περιοχή Dohat Salwa είχε ιστορικό προηγούμενο, ωστόσο ο Ιμπν Σαούτ ισχυρίστηκε ότι ο σείχης του Κατάρ είχε προηγουμένως παραχωρήσει σ' αυτόν αυτή την επικράτεια, στην οποία ο Σείχη αντιστάθηκε έντονα. Η επιστολή δήλωνε (Fisher, 2017):

«Εξετάστηκε το ερώτημα του τι θα έπρεπε να πει ο Sir Andrew Ryan σε μια πρόταση του Fuad ότι υπήρξε συμφωνία μεταξύ του Σείχη του Κατάρ και του Ibn Jilwi (πιθανώς πριν από το 1916), όπου ο σείχης δέχτηκε τυπικά την κυριαρχία του Ιμπν Σαούτ πάνω στον Jebel Naksh. Η ύπαρξη οποιασδήποτε τέτοιας συμφωνίας κατηγορείται κατηγορηματικά από τον Sheikh και η συνάντηση συμφώνησε ότι ως πρώτο βήμα, ο Sir Andrew Ryan θα πρέπει με κάποια βολική ευκαιρία να ζητήσει από τη Σαουδική Κυβέρνηση περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτή την υποτιθέμενη συμφωνία. λέγοντας ότι η HMG δεν μπόρεσε να εντοπίσει κάτι τέτοιο και ότι, αναζητώντας περισσότερες πληροφορίες, δεν δέχονται αναγκαστικά ότι, αν αποδειχθεί η ύπαρξη συμφωνίας, θα μπορούσαν να την αναγνωρίσουν ως έγκυρο μέσο».

Μια μη εκδοθείσα συνθήκη συνόρων μεταξύ Κατάρ και Σαουδικής Αραβίας, που έγινε το 1965, ήταν επίσης ένα μακροχρόνιο σημείο διαμάχης μεταξύ των δύο. Τον Σεπτέμβριο του 1992, προέκυψαν εντάσεις μεταξύ των δύο όταν οι δυνάμεις της Σαουδικής Αραβίας επιτέθηκαν σε ένα συνοριακό σταθμό του Κατάρ, με αποτέλεσμα το θάνατο δύο στρατιωτών του Κατάρ και τη φυλάκιση ενός τρίτου. Η Συμφωνία μεταξύ των δύο μερών πραγματοποιήθηκε το 1999 και η τελική συνθήκη υπογράφηκε το 2001.

Τον Ιούνιο του 2018, η Σαουδική Αραβία ανακοίνωσε ότι σχεδιάζει να κατασκευάσει ένα κανάλι στη Salwa μήκους 61 χλμ., που εκτείνεται κατά μήκος της Σαουδικής πλευράς του συνόρου διέλευσης της Salwa, με κόστος 745 εκατομμυρίων δολαρίων. Το κανάλι έχει ως στόχο να διαχωρίσει φυσικά το Κατάρ από τα μοναδικά χερσαία του σύνορα και να το καταστήσει νησιωτικό. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στη Σαουδική Αραβία έδειξαν τη δυνατότητα της κυβέρνησης της Σαουδικής Αραβίας να αφιερώσει τμήματα του καναλιού προς στρατιωτική εγκατάσταση και χώρο αποθήκευσης πυρηνικών αποβλήτων (Fisher, 2017).

3.10 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Ινδία

Οι σχέσεις Ινδίας-Κατάρ αναφέρονται στους διμερείς δεσμούς μεταξύ Ινδίας και Κατάρ. Η Ινδία διατηρεί πρεσβεία στη Ντόχα , ενώ το Κατάρ διατηρεί πρεσβεία στο Νέο Δελχί (Batrawi, 2017).

Οι διπλωματικές σχέσεις μεταξύ Ινδίας και Κατάρ ξεκίνησαν το 1973. Κατά τη διάρκεια επίσκεψης του Emir Tamim bin Hamad al-Thani, τον Μάρτιο του 2015, υπογράφηκαν πέντε μνημόνια που περιλάμβαναν συνεργασία σε διάφορους τομείς. Επιπλέον, έγινε συμφωνία για τον επαναπατρισμό κρατουμένων. Σύμφωνα με αυτή τη συμφωνία, οι πολίτες της Ινδίας ή του Κατάρ που καταδικάζονται για εγκλήματα, μπορούν να εκδιωχθούν στην πατρίδα τους για να περάσουν τα υπόλοιπα χρόνια ποινής φυλάκισης (Batrawi, 2017).

Ο Εμίρης του Κατάρ Χαμάντ Μπιν Χαλίφα αλ Θάνι πραγματοποίησε διπλωματικές επισκέψεις στην Ινδία τον Απρίλιο του 1999, τον Μάιο του 2005 και τον Απρίλιο του 2012. Στις 4 Ιουνίου 2016, η πρωθυπουργός Narendra Modi έφτασε στη Ντόχα για διήμερη επίσκεψη, η οποία επικεντρώθηκε στο να δώσει νέα ώθηση στους οικονομικούς δεσμούς, ιδίως στον τομέα των υδρογονανθράκων. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης πραγματοποιήθηκε ένα γεύμα με τους Ινδούς εργάτες που ζούσαν στο Κατάρ και επίσης απευθύνθηκε στα NRI σε ένα κοσμικό γεγονός (Batrawi, 2017).

Κατά τη διάρκεια της πρώτης διπλωματικής επίσκεψης στο Κατάρ που πραγματοποίησε ο πρωθυπουργός Manmohan Singh της Ινδίας τον Νοέμβριο του 2008, εγκρίθηκε μια συμφωνία θαλάσσιας άμυνας μεταξύ των δύο χωρών. Η συμφωνία περιεγράφηκε από τους Ινδούς κυβερνητικούς αξιωματούχους ως «ορόσημο» που θα επέτρεπε την αμοιβαία κατάρτιση στον τομέα της θαλάσσιας άμυνας και θα διευκόλυνε τις επισκέψεις. Οι Ινδοί αξιωματούχοι χαρακτήρισαν τη συμφωνία ως «λίγο πριν από την τοποθέτηση στρατευμάτων».

Υπογράφηκε επίσης συμφωνία σχετικά με την επιβολή του νόμου και την εθνική ασφάλεια κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης. Η συμφωνία αυτή έγινε με σκοπό την ανταλλαγή διαβαθμισμένων πληροφοριών προκειμένου να βοηθήσει στην καταστολή των απειλών που προκαλούνται από εξτρεμιστικά στοιχεία. Στο πλαίσιο αυτών των συμφωνιών, η εναρκτήρια συνεδρίαση της Μικτής Επιτροπής Ινδίας-Κατάρ για την αμυντική συνεργασία φιλοξενήθηκε στην πρωτεύουσα του Qatar, Ντόχα, το 2008. Ακολούθησε δεύτερη συνάντηση στο Νέο Δελχί το 2011 και τρίτη συνάντηση στη Ντόχα το 2013 (Batrawi, 2017).

Το 2008, το Κατάρ συμφώνησε να επενδύσει 5 δισ. Δολάρια στον ενεργειακό τομέα της Ινδίας. Έχει επίσης προταθεί ένας αγωγός φυσικού αερίου από το Κατάρ προς την Ινδία μέσω του Ομάν (Batrawi, 2017).

Τον Ιανουάριο του 2016, το Κατάρ συμφώνησε να μειώσει την τιμή πώλησης φυσικού αερίου στην Ινδία από \$ 12-13 ανά μονάδα σε \$ 6-7 ανά μονάδα. Η συμφωνία αυτή προέκυψε από την παγκόσμια μείωση των τιμών του φυσικού αερίου και το πλεόνασμα της παγκόσμιας προσφοράς φυσικού αερίου. Εκτός από τη μείωση της τιμής, το Κατάρ συμφώνησε επίσης να απαλλάξει την Ινδία από την αμοιβή ύψους 12.000 χρυσών δολαρίων (1,7 δισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ) που οφειλόταν λόγω της μη συμμόρφωσης της Ινδίας στις εισαγωγές αποστολών φυσικού αερίου που είχαν συμφωνηθεί προηγουμένως το 2015.

Το διμερές εμπόριο με την Ινδία ανήλθε σε 1,2 δισεκατομμύρια δολάρια ή το 3,8% των συνολικών εισαγωγών της το 2014. Σε αξία 215,3 εκατομμυρίων δολαρίων, τα σιτηρά ήταν το πιο εξαγόμενο εμπόρευμα της Ινδίας στο Κατάρ. Οι μηχανές κατέλαβαν τη δεύτερη θέση στα 108,6 εκατομμύρια δολάρια. Η αξία εξαγωγής για ηλεκτρονικό εξοπλισμό ήταν 93,2 εκατομμύρια δολάρια, καθιστώντας την τρίτη πιο σημαντική ινδική εξαγωγή στο Κατάρ (Batrawi, 2017).

Οι εξαγωγές του Qatar προς την Ινδία ανήλθαν σε 16,8 δισ. Δολάρια, ή 12,7% στις συνολικές εξαγωγές τους το 2014. Το υψηλότερο εκτιμώμενο προϊόν εξαγωγής είναι το πετρέλαιο, εκ των οποίων 14,9 δισεκατομμύρια δολάρια έχουν εξαχθεί από το Κατάρ στην Ινδία. Στη δεύτερη θέση είναι τα πλαστικά, με καταγεγραμμένη αξία τα 700,8 εκατομμυρίων δολαρίων. Επίσης το Κατάρ εξάγει στην Ινδία οργανικές χημικές ουσίες, οι οποίες ανέρχονται συνολικά στα 554 εκατομμύρια δολάρια.

Κατά την επίσκεψή του στο Κατάρ τον Ιούνιο του 2016, ο πρωθυπουργός Narendra Modi προέτρεψε τους επιχειρηματίες του Qatar να επενδύσουν στην Ινδία και να επωφεληθούν από τις φιλικές προς τις επενδύσεις πολιτικές της Ινδίας. Κατεύνασε τις ανησυχίες των επιχειρηματιών του Qatar και τους διαβεβαίωσε ότι τα οικονομικά σημεία συμφόρησης θα επιλυθούν τους επόμενους μήνες (Batrawi, 2017).

3.11 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με το Ηνωμένο Βασίλειο

Οι σχέσεις μεταξύ Κατάρ και Ηνωμένου Βασιλείου είναι οι διμερείς σχέσεις μεταξύ του κράτους του Κατάρ και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και

Βορείου Ιρλανδίας, καλύπτοντας ευρύ φάσμα θεμάτων και δραστηριοτήτων αμοιβαίου ενδιαφέροντος (Murray, 2015).

Το 1868, ο βρετανός αξιωματικός του Sir Lewis Pelly και ο αρχηγός της Εταιρείας Ανατολικής Ινδίας έφθασαν στο Μπαχρέιν για να προστατεύσουν τα βρετανικά συμφέροντα μέσω της εφαρμογής της Perpetual Maritime Truce του 1853 μετά από αρκετές επιδρομές από μέλη των φυλών της περιοχής. Ο Πέλι πίστευε ότι αυτές οι επιδρομές είχαν ενορχηστρωθεί από τον κυβερνήτη του Μπαχρέιν και επέλυσε την κατάσταση επιμένοντας ότι οι ηγέτες του Κατάρ, του Μπαχρέιν και του Αμπού Ντάμπι υπογράφουν δηλώσεις για να επιβεβαιώσουν τη δέσμευσή τους στην εκεχειρία. Η δήλωση του Qatar, η οποία υπογράφηκε από τον Mohammed bin Thani, βασικό κυβερνήτη των φυλών του Qatar, ήταν η πρώτη αναγνώριση του Κατάρ ως ανεξάρτητου από το Μπαχρέιν. Τελικά αυτή η συνθήκη έγινε το σημείο εκκίνησης για την αναγνώριση από το βρετανικό κράτος του Κατάρ ως ανεξάρτητου κυρίαρχου κράτους (Murray, 2015).

Οι Οθωμανοί επίσημα εγκατέλειψαν την κυριαρχία επί του Κατάρ το 1913. Ο νέος ηγέτης Αμπντουλάχ Μπιν Τζάσιμ Αλ Τάνι υπέγραψε συνθήκη με τη Βρετανία το 1916, εγκαθιστώντας έτσι στην περιοχή την εξουσία του, κάτω από το βασιλικό σύστημα. Αυτό σήμαινε ότι το Κατάρ εγκατέλειψε την αυτονομία του στις εξωτερικές υποθέσεις, όπως η εξουσία να παραχωρήσει έδαφος και άλλες υποθέσεις, με αντάλλαγμα τη στρατιωτική προστασία της Βρετανίας από εξωτερικές απειλές (Murray, 2015).

Αρχικά, οι Βρετανοί ήταν απρόθυμοι να συμμετάσχουν στις εσωτερικές υποθέσεις. Ωστόσο, όταν ανακαλύφθηκε πετρέλαιο στην περιοχή τη δεκαετία του 1930, ο αγώνας για παραχωρήσεις πετρελαίου εντατικοποιήθηκε. Το 1938, η αγγλοπερσική Εταιρεία Πετρελαίου (μετέπειτα BP) άρχισε να χτίζει το πρώτο πηγάδι της στο Ντουκάν και ένα χρόνο αργότερα, να εξορύσσει το πετρέλαιο με καλά αποτελέσματα (Murray, 2015).

Οι διμερείς σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών διευρύνθηκαν από την έναρξη της βρετανικής πρεσβείας στη Ντόχα το 1949, που σηματοδοτήθηκε από την άφιξη του βρετανού πολιτικού αξιωματικού John Wilton. Η εντολή της πρεσβείας είναι να αναπτύξει και να διατηρήσει τις σχέσεις μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και του Κατάρ, που ασχολείται με μια σειρά πολιτικών, εμπορικών, οικονομικών και οικονομικών ζητημάτων που ενδιαφέρουν και τις δύο χώρες. Ο σημερινός πρεσβευτής του Ηνωμένου Βασιλείου στο Κατάρ είναι ο Nicholas Hopton. Το Κατάρ έχει μια πρεσβεία στο Λονδίνο από το 1970, με έδρα το Mayfair. Ο σημερινός πρεσβευτής του Qatar στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι ο Yousef Ali Al-Khater.

Ο πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου Ντέιβιντ Κάμερον επισκέφθηκε το Κατάρ το 2011 και ο τότε Εμίρης του Κατάρ προέβη σε τριήμερη κρατική επίσκεψη τον Οκτώβριο του 2010. Ο σημερινός Εμίρης του Κατάρ πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη στο Ηνωμένο Βασίλειο τον Οκτώβριο του 2014. Τον Μάρτιο του 2013, ο πρίγκιπας Κάρολος και η σύζυγός του η Δούκισσα της Κορνουάλης έφτασαν στο Κατάρ για κρατική επίσκεψη (Stapley, 2014).

Η Βρετανία και το Κατάρ υπέγραψαν συμφωνία αμυντικής συνεργασίας τον Νοέμβριο του 2014. Η βασιλική αεροπορία της Βρετανίας έχει αεροπορική βάση στο Κατάρ, γνωστή ως Royal Air Force Al Udeid , που βρίσκεται 17 μίλια νοτιοδυτικά της Ντόχα. Η εγκατάσταση χρησίμευσε ως σταθμός για τις βρετανικές αεροπορικές επιχειρήσεις για την υποστήριξη της επιχείρησης Telic και της επιχείρησης Herrick- οι ονομασίες για τις βρετανικές επιχειρήσεις στο Ιράκ και το Αφγανιστάν αντίστοιχα. Από το 2015, η αεροπορική βάση χρησιμοποιείται ως έδρα για τις βρετανικές δυνάμεις που συμμετέχουν στην επιχείρηση Shader, τη στρατιωτική παρέμβαση του Ηνωμένου Βασιλείου κατά του ISIS στο Ιράκ (Stapley, 2014).

Τον Φεβρουάριο του 2014, το πολεμικό πλοίο του βασιλικού ναυτικού HMS Monmouth φιλοξένησε εκπροσώπους του NATO στο λιμάνι της Ντόχα στο Κατάρ. Κάτοικοι του Κατάρ παρακολουθούν κάθε χρόνο μαθήματα στη Βασιλική Στρατιωτική Ακαδημία Sandhurst και ο σημερινός Εμίρης του Κατάρ, ο Σείχ Τάμιμ Μπιν Χαμάντ Αλ Τάνι , είναι απόφοιτος της Sandhurst. Βρετανοί στρατιωτικοί παρέχουν επίσης εκπαίδευση αξιωματικών σε δυνάμεις του Κατάρ, στο Κατάρ.

Το UK Trade and Investment (UKTI) βοηθά τις επιχειρήσεις που εδρεύουν στο Ηνωμένο Βασίλειο να επεκταθούν στο Κατάρ ενώ ταυτόχρονα βοηθούν τις επιχειρήσεις του Qatar να εντοπίσουν και να επεκταθούν στο Ηνωμένο Βασίλειο. Για παράδειγμα, ο πρώην Δήμαρχος του Λονδίνου Alderman Alan Yarrow επισκέφθηκε το Κατάρ στις 27 Ιανουαρίου 2015 για να βελτιώσει τους δεσμούς επαγγελματικών και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών μεταξύ των δύο χωρών, καθώς και να δημιουργήσει το νέο βρετανικό εμπορικό επιμελητήριο στη Ντόχα στην έδρα της HSBC. Το εμπόριο και οι επενδύσεις μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και του Κατάρ ανέρχονται σήμερα σε 5 δισ. Λίρες ετησίως. Το Ηνωμένο Βασίλειο είναι ο τέταρτος μεγαλύτερος εξαγωγέας στο Κατάρ (Stapley, 2014).

Τον Μάρτιο του 2013, το Κατάρ και το Ηνωμένο Βασίλειο άρχισαν συνομιλίες για να επενδύσουν μέχρι και 10 δισ. Λίρες από το Κατάρ σε βασικά έργα υποδομής στη Βρετανία . Μεταξύ των ειδικών συστημάτων που συζητήθηκαν ήταν ο νέος πυρηνικός

αντιδραστήρας των 14 δισ. Στερλινών στο Hinkley Point στο Somerset που σχεδίαζε η EDF Energy. Το Κατάρ έχει επίσης επενδύσει από τότε στο αεροδρόμιο Heathrow , Canary Wharf , Barclays , Sainsbury και Harrods (Stapley, 2014)

Επιπλέον, το Βρετανικό Επιχειρηματικό Φόρουμ του Κατάρ, το οποίο ιδρύθηκε το 1992, είναι ένας οργανισμός με περισσότερες από 500 βρετανικές εταιρείες που εδρεύουν στο Κατάρ. Η βρετανική-ολλανδική εταιρεία πετρελαίου Royal Dutch Shell είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος επενδυτής στο Κατάρ μετά την ExxonMobil και έχει μερίδια σε ορισμένες εγκαταστάσεις παραγωγής φυσικού αερίου του Κατάρ, γνωστές ως τρένα.

Το Ίδρυμα του Κατάρ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση των εκπαιδευτικών και ακαδημαϊκών συνδέσεων. Οι υποστηρικτές του ιδρύματος του Qatar, όπως οι φοιτητές που σπουδάζουν στα πανεπιστήμια του Ηνωμένου Βασιλείου και το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (UCL), εκπροσωπούνται στο Ίδρυμα του Κατάρ από το UCL Qatar, ο οποίος είναι συνεργάτης της πανεπιστημιούπολης του πανεπιστημίου Hamad bin Khalifa. Σε μια πρόσφατη επίσημη επίσκεψη στο Κατάρ, ο Υπουργός Πανεπιστημίων και Επιστημών του Ηνωμένου Βασιλείου, Δρ. David Willetts MP, πέρασε πολύ χρόνο στο ίδρυμα, όπου τόνισε το βάθος και τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ των θεσμών του Ηνωμένου Βασιλείου και του Ιδρύματος του Κατάρ. Υπάρχουν επίσης φιλικοί σύνδεσμοι μεταξύ του Κέντρου Μελετών του Κόλπου στο Πανεπιστήμιο του Κατάρ και του Πανεπιστημίου του Cambridge (Stapley, 2014).

Το 2013, το Ηνωμένο Βασίλειο δημιούργησε το Δίκτυο Επιστήμης και Καινοτομίας (SIN) του Ηνωμένου Βασιλείου στον Κόλπο, με έδρα τη Ντόχα, για τη στήριξη της συνεργασίας στον τομέα της επιστήμης και της καινοτομίας στις έξι χώρες του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου . Αυτό συμβαδίζει με τα σχέδια του Κατάρ να δαπανά ετησίως 2,8% του εθνικού του προϋπολογισμού για την έρευνα και να επενδύει σε μεγάλο βαθμό σε υποδομές και προγράμματα για την οικοδόμηση μιας οικονομίας της γνώσης. Ορισμένες από τις συνεργασίες των δύο χωρών σε αυτούς τους τομείς περιλαμβάνουν (Stapley, 2014):

1. Shell Oil/ Qatar Petroleum/ Imperial College Λονδίνο- Κέντρο ανθρακωρυχείων και αποθήκευσης άνθρακα: Αυτή είναι η μεγαλύτερη ερευνητική επένδυση στο Λονδίνο στο εξωτερικό που εδρεύει στο Λονδίνο και βασίζεται στην αποθήκευση άνθρακα.

2. Imperial London College/ Hamad Medical Corporation- Biobank: Το έργο αυτό στοχεύει στη χαρτογράφηση των δεικτών υγείας του 20% του πληθυσμού του Κατάρ και των μακροχρόνιων κατοίκων του.
3. Imperial London College/ Κατάρ Ίδρυμα - Qatar Robotics Surgical Center: Αυτό το κέντρο κατάρτισης και ανάπτυξης λογισμικού ερευνά τη ρομποτική χειρουργική επέμβαση .
4. Ίδρυμα Magdi Yacoub Heart / Ίδρυμα Κατάρ: Κατάρ Κέντρο Καρδιαγγειακών Ερευνών: Αυτό πρόκειται να γίνει ένα περιφερειακό κέντρο για την καρδιαγγειακή έρευνα.
5. Το Ίδρυμα Κατάρ/ Βρετανική Βιβλιοθήκη - Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Κατάρ: Το έργο αυτό θα ψηφιοποιήσει, θα σχολιάσει και θα βελτιώσει την πρόσβαση στη συλλογή της Βρετανικής Βιβλιοθήκης των αρχείων του Κόλπου και των αραβικών επιστημονικών χειρογράφων.
6. Imperial College London Diabetes Center/ Mubadala Healthcare: Μια εταιρική σχέση που στοχεύει στη θεραπεία του διαβήτη.

Επιπλέον, η Williams F1 εδρεύει εδώ και αρκετά χρόνια στο Qatar Science & Technology Park (QSTP) και οι δύο οργανώσεις εργάστηκαν σε μια σειρά πρωτοβουλιών, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης εκστρατειών οδικής ασφάλειας στο Κατάρ.

Ο πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου Ντέιβιντ Κάμερον υποσχέθηκε τη στήριξη και την προηγούμενη εμπειρία του Ηνωμένου Βασιλείου από τη διοργάνωση διεθνών αθλητικών εκδηλώσεων στο Κατάρ και το σχέδιο του Παγκοσμίου Κυπέλλου FIFA του 2022 σε συνάντηση με τον Εμίρη του Κατάρ τον Οκτώβριο του 2014.

Η νικηφόρα προσφορά του Κατάρ δημιουργήθηκε από τον Mike Lee και το πρακτορείο επικοινωνίας του Vero, τους ίδιους φορείς που ήταν πίσω από τις προσφορές για την διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του Λονδίνου και του Ρίο ντε Τζανέιρο το 2012 και το 2016 αντίστοιχα.

Μεγάλες εταιρείες κατασκευής και αρχιτεκτονικής με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν κερδίσει σημαντικές συμβάσεις για την προετοιμασία του Κατάρ για την εκδήλωση του 2022. Η Foster and Partners κέρδισε συμβόλαιο για το σχεδιασμό του κεντρικού σταδίου που θα φιλοξενήσει τις τελετές έναρξης και λήξης, ενώ η WS Atkins κέρδισε συμβόλαιο ύψους 70 εκατ. Στερλινών για το συντονισμό των σημερινών και

των προγραμματισμένων έργων υποδομής δρόμων, σιδηροδρόμων, μετρό και άλλων μεγάλων έργων υποδομής. Η Arup Associates ήταν επιφορτισμένη επίσης με το σχεδιασμό ενός νέου γηπέδου αποδοτικού άνθρακα. Η Σέφιλντ, ο παλαιότερος ποδοσφαιρικός σύλλογος του Ηνωμένου Βασιλείου, ανακοίνωσε ότι το Κατάρ είχε επενδύσει £ 100.000 στη λέσχη τον Σεπτέμβριο του 2015

Το 2013, το Κατάρ και το Ηνωμένο Βασίλειο ξεκίνησαν το Έτος Πολιτισμού του Κατάρ-Ηνωμένου Βασιλείου, ένα ετήσιο πρόγραμμα πολιτιστικών ανταλλαγών μεταξύ των δύο χωρών. Σε συνεργασία με το Μουσείο Βικτωρία και Άλμπερτ και την Αρχή των Μουσείων του Κατάρ, ξεκίνησαν πολλές εκθέσεις τέχνης, μεταξύ των οποίων και μία από τις μεγαλύτερες εκθέσεις του Damien Hirst μέχρι σήμερα στην Ντόχα, μεταξύ του Οκτωβρίου του 2013 και του Ιανουαρίου του 2014. Το Βρετανικό Συμβούλιο συμμετείχε στο Κατάρ από το 1972, ασχολούμενο με την τέχνη, την εκπαίδευση και τα κοινωνικά προγράμματα (Stapley, 2014).

3.12 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Γαλλία

Οι σχέσεις Γαλλίας-Κατάρ είναι οι διμερείς σχέσεις μεταξύ Γαλλίας και του κράτους Κατάρ. Η πρώτη πρεσβεία που θα δημιουργηθεί ήταν η πρεσβεία του Qatar στη Γαλλία το 1972 και η πρώτη διμερής συμφωνία υπογράφηκε το 1974 (Lazar, 2013). Οι σχέσεις Γαλλίας-Κατάρ ανέκαμψαν ανεπίσημα με την ανεξαρτησία του Κατάρ στις 21 Σεπτεμβρίου 1971, όταν ο εκπρόσωπος του Κατάρ στα Ηνωμένα Έθνη, ο Χασάν Κάμελ, παρέδωσε τη δήλωση αποδοχής της χώρας του στα Ηνωμένα Έθνη στα γαλλικά. Το Κατάρ ίδρυσε την πρώτη του πρεσβεία στη Γαλλία το 1972 και πραγματοποίησε την πρώτη του προεδρική επίσκεψη στη Γαλλία το 1974 (Lazar, 2013).

Το Κατάρ έχει πρεσβεία στη Γαλλία από το 1972, που βρίσκεται στη Rue de Tilsitt του Παρισιού. Ο σημερινός πρεσβευτής του Qatar στη Γαλλία είναι ο Meshaal bin Hamad Al Thani. Η πρεσβεία της Γαλλίας εδρεύει στην περιοχή της Ντόχα του West Bay και επικεφαλής είναι ο Γάλλος πρεσβευτής στο Κατάρ, Eric Chevallier. Ο Έμιρ Χαμάντ Μπιν Χαλίφα Αλ Τάνι ήταν ο πρώτος Άραβας ηγέτης που επισκέφθηκε τη Γαλλία, αφού ο Νικολά Σαρκοζί ανέλαβε την προεδρία το 2007 (Lazar, 2013).

Στις 22 Ιουνίου 2013, ο Γάλλος πρόεδρος François Hollande επισκέφθηκε τη Ντόχα για να συζητήσει τους οικονομικούς δεσμούς μεταξύ Γαλλίας και Κατάρ. Συναντήθηκε επίσης με τον Emir Hamad bin Khalifa Al Thani για να συζητήσει τον εμφύλιο πόλεμο

της Συρίας. Στις 3 Μαΐου 2015, ο Πρόεδρος Hollande επισκέφθηκε το Κατάρ όπου υπέγραψε συμφωνίες συνεργασίας στον τομέα της πολιτικής άμυνας (Lazar, 2013).

Ο ηγέτης του Κατάρ, ο Σεΐχης Ταμίμ Μπιν Χαμάντ Αλ Τάνι , επισκέφθηκε τον Γάλλο πρόεδρο Εμμανουήλ Μακρόν τον Σεπτέμβριο του 2017 για να συζητήσει τη διπλωματική κρίση του Κατάρ. Ο Macron δήλωσε ότι οι χώρες πρέπει να άρουν τις κυρώσεις κατά των υπηκόων του Κατάρ. Επανέλαβε επίσης τη στήριξη της Γαλλίας στις προσπάθειες διαμεσολάβησης του Κουβέιτ και παρατήρησε ότι η κρίση είναι επιζήμια για τη σταθερότητα της περιοχής.

Παρά το γεγονός ότι ο πληθυσμός του Κατάρ περιλάμβανε μόνο το 1% των ανθρώπων που έχουν την γαλλική γλώσσα είτε ως μητρική, είτε ως δεύτερη, η χώρα έγινε δεκτή στο Διεθνές Ομοσπονδιακό Γραφείο της Γαλλοφωνίας ως συνδεδεμένο μέλος το 2012. Δεν ήταν υποχρεωμένη να συμμετάσχει ως κράτος παρατηρητής πριν από την πλήρη αποδοχή του. Στην προσπάθεια να διορθώσει τους δεσμούς μεταξύ του Κατάρ και των χωρών που διέκοψαν τις σχέσεις με αυτό κατά τη διάρκεια της διπλωματικής κρίσης του Κατάρ, η Γαλλία ανέθεσε έναν ειδικό απεσταλμένο να μεσολαβήσει μεταξύ των δύο μερών τον Σεπτέμβριο του 2017 (Lazar, 2013).

Η Γαλλία και το Κατάρ υπέγραψαν σύμφωνο υπεράσπισης το 1994. Το 2009, περίπου το 80% του στρατιωτικού εξοπλισμού του Κατάρ προέρχεται από τη Γαλλία. Η Γαλλία παρέχει στρατιωτική εκπαίδευση στις ειδικές δυνάμεις του Κατάρ. Τον Μάιο του 2015, ο γάλλος πρόεδρος Francois Hollande και ο Εμίρης του Κατάρ Tamim bin Hamad Al Thani υπέγραψαν συμφωνία για το Κατάρ για την αγορά 24 μαχητικών αεροσκαφών Dassault Rafale που θα χρησιμοποιηθούν για αποστολές αναγνώρισης .

Τον Μάρτιο του 2018, το Κατάρ αγόρασε 12 ακόμη μαχητικά μαχητικά Dassault Rafale ως μέρος μιας υπάρχουσας συμβατικής επιλογής με τη Dassault Aviation. Η Γαλλία παρέδωσε τα πρώτα πέντε αεροπλάνα Rafale στο Κατάρ στις 5 Ιουνίου 2019- την ημέρα που συμπληρώθηκαν δύο χρόνια από τον οικονομικό και διπλωματικό αποκλεισμό του Κατάρ. Τον Ιούνιο του 2019, καθώς το Κατάρ ολοκλήρωσε δύο χρόνια υπό το διπλωματικό εμπάργκο, η χώρα έλαβε τις πρώτες πέντε από τα 36 αεροσκάφη τύπου Rafale από τη Γαλλία . Το πρώτο αεροσκάφος παραδόθηκε επισήμως στο Κατάρ τον Φεβρουάριο του 2019, αλλά διατηρήθηκε στη Γαλλία πριν από την παράδοσή του στις 5 Ιουνίου 2019.

Η Γαλλία ψήφισε νόμο το 2008, ο οποίος χορήγησε στους Καταριανούς επενδυτές στο Παρίσι ορισμένες φορολογικές απαλλαγές (Doherty, 2011). Το Κατάρ έγινε ο έβδομος

μεγαλύτερος πελάτης της Γαλλίας και ο έκτος μεγαλύτερος προμηθευτής στη Μέση Ανατολή το 2012. Οι εξαγωγές από τη Γαλλία επικεντρώνονται κυρίως στην προμήθεια κεφαλαιουχικών αγαθών, στις παραδόσεις αεροσκαφών της Airbus και στο εμπόριο.

Η Qatar Investment Authority κατείχε μερίδιο 2% στη γαλλική εταιρεία μέσω μαζικής ενημέρωσης Vivendi στις αρχές του 2012. Διαθέτει επίσης συμμετοχή στην Lagardère Group και στην κατασκευαστική εταιρεία Vinci SA. Το 2012, το Κατάρ συνήψε μια προκαταρκτική συμφωνία με τη Γαλλία για να επενδύσει 50 εκατομμύρια ευρώ σε επιχειρήσεις μικρής κλίμακας στα προάστια της Γαλλίας. Ωστόσο, η συμφωνία επέσυρε κριτική από τα πολιτικά κόμματα της Γαλλίας και, ως εκ τούτου, επαναδιαπραγματεύθηκε αργότερα εκείνη τη χρονιά υπό τους όρους ότι δεν θα χρηματοδοτούσε επιχειρήσεις με βάση τη γεωγραφική τους θέση.

Τον Ιούνιο του 2013, ανακοινώθηκε μια νέα συμφωνία στην οποία συμμετείχε ο γαλλικός χρηματοπιστωτικός οργανισμός Caisse des dépôts et consignations και η συνολική αξία των επενδύσεων ανήλθε σε 300 εκατομμύρια ευρώ. Στις 11 Φεβρουαρίου 2019, οι δύο χώρες συνήψαν «στρατηγικό διάλογο» για την ενίσχυση της συνεργασίας σε θέματα που αφορούν την οικονομία, την ενέργεια και την ασφάλεια.

Το Γαλλικό Διεθνές Σχολείο Lycée Bonaparte άνοιξε στη Ντόχα στα μέσα της δεκαετίας του '70 (Doherty, 2011). Το Lycée Voltaire, επίσης ένα γαλλικό σχολείο, εγκαινιάστηκε στο Κατάρ υπό την εποπτεία του Νικολά Σαρκοζί το 2008. Ακολούθησαν όμως διάφορα θέματα μεταξύ του σχολικού συμβουλίου και του Υπουργείου Παιδείας. Για παράδειγμα, το Υπουργείο Παιδείας επιχείρησε να χειριστεί το πρόγραμμα σπουδών του σχολείου, αφαιρώντας από ένα από τα σχολικά εγχειρίδια ένα κεφάλαιο σχετικά με τον χριστιανισμό του Μεσαίωνα.

Η HEC Paris, μια σχολή επιχειρήσεων, έγινε το πρώτο μη αγγλικό, ευρωπαϊκό ίδρυμα που ίδρυσε υποκατάστημα στην πανεπιστημιούπολη της Ντόχα τον Ιούνιο του 2010 (Doherty, 2011). Επίσης, ξεκίνησε το πρώτο εκτελεστικό MBA του Qatar τον Φεβρουάριο του 2011.

Η Qatar Investment Investment, θυγατρική της Qatar Investment Authority, αγόρασε τον γαλλικό ποδοσφαιρικό σύλλογο Paris St-Germain τον Οκτώβριο του 2012. Η αξία της λέσχης εκτιμάται ότι αξίζει 130 εκατομμύρια δολάρια και η QSI επένδυσε άλλα 340 εκατομμύρια δολάρια στους παίκτες της ομάδας. Το bein Sports που εδρεύει στο Κατάρ απέκτησε τα δικαιώματα ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης της Ligue 1 (το κορυφαίο ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα της Γαλλίας) το 2014.

Ο Αμπντουλάχ Μπιν Χαλίφα Αλ Τάνι, μέλος της βασιλικής οικογένειας του Κατάρ, αγόρασε το ξενοδοχείο Hôtel Lambert του 17^{ου} αιώνα το 2007 για ένα δημοσιευμένο ποσό 88 εκατομμυρίων δολαρίων. Όταν προσπάθησε να ανακαινίσει το ξενοδοχείο το 2009, ξέσπασε πυρκαγιά, με επικριτές να δηλώνουν ότι οποιαδήποτε ανακατασκευή θα έβλαπτε την αρχιτεκτονική κληρονομιά της Γαλλίας (Doherty, 2011).

3.13 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Γερμανία

Οι σχέσεις Γερμανίας-Κατάρ είναι οι διμερείς σχέσεις μεταξύ της Γερμανίας και του κράτους του Κατάρ. Οι σχέσεις άρχισαν για πρώτη φορά το 1973. Μέχρι τον Ιανουάριο του 1973, μόλις δύο χρόνια μετά την κατάκτηση της ανεξαρτησίας του Κατάρ, η Γερμανία συγκαταλεγόταν μεταξύ των δεκαοκτώ χωρών στις οποίες το Κατάρ διόρισε πρεσβευτή (Ayman, 2014). Το Κατάρ έχει μια πρεσβεία στο Βερολίνο από το 2005, υπό τον Saoud bin Abdulrahman Al Thani από το 2017. Η Γερμανία έχει πρεσβεία στη Ντόχα, η οποία διευθύνεται από τον Hans-Udo Muzel από το 2017.

Το 1999, ο σεΐχης Χαμάντ Μπιν Χαλίφα Αλ Τάνι επισκέφθηκε τη Γερμανία, σηματοδοτώντας την πρώτη φορά που η ηγεσία του Κατάρ πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη στη χώρα. Ο Πρόεδρος της Γερμανίας Γιόχανς Ράου επισκέφθηκε το Κατάρ το 2001 και το 2002 επισκέφθηκε επίσης το Κατάρ ο Sigmar Gabriel, πρωθυπουργός της Κάτω Σαξονίας. Ο πρώτος Γερμανός καγκελάριος που ταξίδεψε στο Κατάρ με επίσημη ιδιότητα ήταν ο Gerhard Schröder, ο οποίος το έκανε το 2005. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του, οι δύο χώρες υπέγραψαν συμφωνία ασφαλείας (Ayman, 2014).

Ο Emir Tamim bin Hamad Al Thani επισκέφθηκε την Angela Merkel τον Σεπτέμβριο του 2017 για να συζητήσει τη διπλωματική κρίση του Qatarί του 2017. Η Μέρκελ εξέφρασε «μεγάλες ανησυχίες» για τη διαμάχη και την απουσία οποιασδήποτε άμεσης προβλέψιμης επίλυσης. Τον Αύγουστο του 2014, ο Gerd Müller, Γερμανός Υπουργός Ανάπτυξης, ισχυρίστηκε ότι το Κατάρ χρηματοδοτεί τους μαχητές του ISIS. Μετά τις παρατηρήσεις, η Γερμανία δήλωσε ότι «λυπάται» για τις παρατηρήσεις της Müller και ότι δεν επιθυμούσε παρερμηνείες. Την ημέρα που η Γερμανία σχολίασε τις δηλώσεις του υπουργού, το Κατάρ καταδίκασε το ISIS και ισχυρίστηκε ότι δεν παρέχει καμία χρηματοδότηση (Ayman, 2014).

Στις 6 Ιουνίου 2017, η Sigmar Gabriel καταδίκασε το μποϋκοτάζ του Κατάρ που καθοδηγούσε η Σαουδική Αραβία. Τον Ιούλιο, κάλεσε τις χώρες που παρεμποδίζουν να

σέβονται τα δικαιώματα του Κατάρ ως κυρίαρχο έθνος και χειροκροτούσαν τη σύνεση που διατύπωσε για την αντιμετώπιση του αποκλεισμού (Ayman, 2014).

Στο πλαίσιο μιας προσπάθειας να εξουδετερωθούν οι ανησυχίες των γειτόνων για την υποτιθέμενη χρηματοδότησή τους από τρομοκρατικές ομάδες, στις 5 Ιουλίου, το Κατάρ συμφώνησε να παράσχει σχεδόν όλες τις πληροφορίες και τα στοιχεία της στις γερμανικές υπηρεσίες πληροφοριών.

Τον Απρίλιο του 2013, το Κατάρ υπέγραψε συμφωνία ύψους 2,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων με τη γερμανική αμυντική εταιρεία Krauss-Maffei Wegmann για την αγορά 62 τεθωρακισμένων αρμάτων μάχης Leopard. Σχεδόν τα μισά είχαν παραδοθεί στο Κατάρ μέχρι τον Οκτώβριο του 2016.

Στις αρχές του 2019 η Γερμανία ανακοίνωσε ότι είχε εγκρίνει την πώληση του όπλου RIM-116 Rolling Aircraft Missile (RAM) στο Κατάρ. Η συμφωνία επικρίνεται από τους βουλευτές της αντιπολίτευσης επικαλούμενοι συνεχείς ανησυχίες για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην περιοχή του Περσικού Κόλπου. Η ανακοίνωση της συμφωνίας ήρθε εν μέσω παγώματος των πωλήσεων όπλων στη Σαουδική Αραβία μετά τη δολοφονία του Τζαμάλ Χασόγκι .

Το Κατάρ πραγματοποίησε επενδύσεις μεγάλης κλίμακας σε ορισμένες από τις σημαντικότερες εταιρείες της Γερμανίας, μεταξύ των οποίων η Volkswagen , η Siemens και η Deutsche Bank. Το γερμανικό επιχειρησιακό φόρουμ του Κατάρ εγκαινιάστηκε το 2000 και δημιουργήθηκε μια κοινή οικονομική επιτροπή μεταξύ των δύο χωρών το 2007 (Ayman, 2014). Το 2015, η Γερμανία αντιπροσώπευε το 7,3% του όγκου του εξωτερικού εμπορίου του Κατάρ. Η κύρια εξαγωγή του Κατάρ στη Γερμανία είναι το υγροποιημένο φυσικό αέριο. Οι κυριότερες εξαγωγές της Γερμανίας στο Κατάρ είναι μηχανοκίνητα οχήματα και μηχανήματα.

Το Έτος Πολιτισμού του Κατάρ Γερμανία 2017 ήταν μια πρωτοβουλία που διοργάνωσε η Αρχή των Μουσείων του Κατάρ για την ενίσχυση των πολιτιστικών δεσμών μεταξύ Κατάρ και Γερμανίας. Η πρώτη κοινή εκδήλωση ήταν μια παράσταση της Φιλαρμονικής Ορχήστρας του Κατάρ , η οποία σκηνοθέτησε ο Γερμανός αγωγός David Niemann και έπαιξαν μουσική της Γερμανίας και του Κατάρ στην Όπερα του Κατάρ.

3.14 Οι διεθνείς σχέσεις του Κατάρ με την Ιαπωνία

Οι σχέσεις Ιαπωνίας-Κατάρ είναι οι διμερείς σχέσεις μεταξύ Ιαπωνίας και Κατάρ. Οι διπλωματικές σχέσεις δημιουργήθηκαν το 1972. Οι δύο χώρες έχουν ισχυρούς

οικονομικούς δεσμούς, με την Ιαπωνία να είναι ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος του Κατάρ και το Κατάρ να είναι ο έκτος σημαντικότερος εταίρος εισαγωγών της Ιαπωνίας το 2016. Η Ιαπωνία έχει πρεσβεία στη Ντόχα. Το Κατάρ διαθέτει επίσης πρεσβεία Τόκιο. Ο πρωθυπουργός της Ιαπωνίας Shinzo Abe επισκέφθηκε το Κατάρ τον Αύγουστο του 2013. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης συζητήθηκαν συμφωνίες πετρελαίου και φυσικού αερίου και επενδυτικές ευκαιρίες.

Τον Φεβρουάριο του 2015, ο Emir Tamim bin Hamad Al Thani πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη στην Ιαπωνία. Σκοπός του ταξιδιού ήταν να συζητηθούν τρόποι με τους οποίους να ενισχυθούν περαιτέρω οι διμερείς δεσμοί. Η Ιαπωνία ίδρυσε την Ιαπωνική Κοινοβουλευτική Ένωση Φιλίας με το Κατάρ το 2010 σε μια προσπάθεια βελτίωσης των διμερών σχέσεων. Αφού οι μαχητές του ISIS στη Συρία απήγαγαν τους Ιάπωνες πολίτες Kenji Goto και Haruna Yakawa στη Συρία το 2014, το Κατάρ προσπάθησε να διαπραγματευτεί την απελευθέρωσή τους, αλλά τελικά απέτυχε.

Στις 5 Ιουνίου 2017, ορισμένα αραβικά κράτη διέκοψαν τους δεσμούς με το Κατάρ σχετικά με την υποτιθέμενη χρηματοδότησή τους από τρομοκρατικές ομάδες και τους ισχυρισμούς για δεσμούς με το Ιράν. Ως αποτέλεσμα της διπλωματικής κρίσης, το κόστος της ναυτιλίας έχει αυξηθεί, γεγονός που έχει επηρεάσει το καθεστώς του περιφερειακού εμπορίου που διεξάγουν οι ιαπωνικές εταιρείες. Το Κατάρ, που ήταν ο δεύτερος μεγαλύτερος παραγωγός ηλίου στον κόσμο, παρείχε στην Ιαπωνία περίπου το ένα τέταρτο της προμήθειας ηλίου πριν από την κρίση.

Ωστόσο, μετά την έκρηξη της κρίσης, οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στο Κατάρ από τους γείτονές της εμπόδισαν τις αποστολές ηλίου να φτάσουν στην Ιαπωνία. Μετά από μια επίσημη επίσκεψη στη Ντόχα το Σεπτέμβριο του 2017 από τον Ιάπωνα υπουργό εξωτερικών Tarō Kōno, το υπουργείο Εξωτερικών της Ιαπωνίας δήλωσε ότι είναι πρόθυμο να βοηθήσει στην επίλυση της διαμάχης και επιβεβαίωσε την υποστήριξή του για τις προσπάθειες του Κουβέιτ και των αμερικανικών μεσολαβητών.

Το 1996, η Ιαπωνία συνήψε συμφωνία με το Κατάρ για την εισαγωγή 6 εκατομμυρίων τόνων Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου για τα επόμενα 25 χρόνια. Η αποστολή ΥΦΑ στην Ιαπωνία έφτασε στις αρχές του 1997, σηματοδοτώντας την πρώτη εξαγωγή ΥΦΑ στην ιστορία του Κατάρ.

Η Ιαπωνία αντιπροσώπευε το 50,6% του συνόλου των εξαγωγών αργού πετρελαίου του Κατάρ το 2004. Την ίδια περίοδο, η Ιαπωνία ήταν επίσης ο μεγαλύτερος πελάτης του Κατάρ για εξαγωγές ΥΦΑ. Συνολικά, η Ιαπωνία ήταν ο σημαντικότερος εμπορικός

εταίρος του Κατάρ το 2005 και αντιπροσώπευε περίπου το 40% της αξίας για όλες τις εξαγωγές του Κατάρ. Επιπλέον, τα ιαπωνικά προϊόντα αντιπροσώπευαν το 11,6% της αξίας για όλες τις εισαγωγές του Κατάρ, αντιπροσωπεύοντας την υψηλότερη αξία μεταξύ όλων των εμπορικών εταίρων του Κατάρ.

Τον Απρίλιο του 2006 υπογράφηκε οικονομική συμφωνία μεταξύ του Κατάρ και της Ιαπωνίας. Επίσης εκείνο το έτος πραγματοποιήθηκε η εναρκτήρια συνεδρίαση της Μικτής Οικονομικής Επιτροπής Ιαπωνίας-Κατάρ. Το Επιχειρηματικό Φόρουμ Κατάρ-Ιαπωνίας πραγματοποιήθηκε στο Κατάρ τον Αύγουστο του 2013, κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του πρωθυπουργού Shinzo Abe. Υπολογίστηκαν 50 ιαπωνικές εταιρείες με γραφεία στο Κατάρ το 2015. Το 2015, όταν το Κατάρ οριστικοποίησε την αγορά 24 αεριωθούμενων αεροσκαφών από τη Γαλλία, οι ιαπωνικές τράπεζες συμφώνησαν να δανείσουν στο Κατάρ 6,8 δισεκατομμύρια δολάρια για προκαταβολή.

Η Ιαπωνία ήταν ο κύριος προορισμός για το ΥΦΑ του Qatar το 2016, εισάγοντας 12,1 εκατομμύρια τόνους. Αυτό έδωσε στην Ιαπωνία περίπου το ένα πέμπτο της ετήσιας απαίτησης για ΥΦΑ. Όταν αρκετοί αραβικοί λαοί διέκοψαν τους δεσμούς με το Κατάρ τον Ιούνιο του 2017, οι Ιάπωνες αγοραστές ΥΦΑ προσπάθησαν να διαπραγματευτούν φθηνότερες προσφορές, γεγονός που προκάλεσε στο Κατάρ να προειδοποιήσει ότι μπορεί να αναζητήσει αλλού αγοραστές.

Μετά τον σεισμό και το τσουνάμι Tōhoku του 2011, ο Χαμάντ Μπιν Χαλίφα Αλ-Τουάν υποσχέθηκε 100 εκατ. Δολάρια βοήθειας στην Ιαπωνία. Το 2012, το Κατάρ δημιούργησε το Ταμείο Φιλίας του Qatar (QFF) με σκοπό να δαπανήσει τα 100 εκατομμύρια δολάρια για να βοηθήσει τα θύματα στην περιοχή Tōhoku. Ο οικονομικός αντίκτυπος του ταμείου θα μπορούσε να φθάσει τα 180 δισεκατομμύρια ¥ για τα δέκα χρόνια που ακολούθησαν τη δημιουργία του.

Συμπεράσματα

Έχοντας υπερβεί το πολυετές πρόβλημα του ορισμού, βασιζόμενοι σε αρκετές προηγούμενες συνεισφορές και συνθέτοντας απόψεις από διαφορετικούς τομείς ενδιαφέροντος, αυτή η εργασία παρουσιάζει ένα συνεκτικό πλαίσιο ανάλυσης που ξεκινάει από τον ορισμό του Μικρού Κράτους, συνεχίζει με τους πόρους της εξουσίας να καταλήξει στη συμπεριφορά του Μικρού Κράτους που λειτουργεί ως μεγιστοποιητής επιρροής, μελετώντας ειδικότερα τη συμπεριφορά του Κατάρ, ως ένα κλασικό παράδειγμα μικρού κράτους, το οποίο χάρι στον πλούτο του σε

υδρογονάνθρακες, έχει αποκτήσει δυσθεώρητη δύναμη, σε σύγκριση πάντα με το μέγεθός του.

Χώρες όπως το Κατάρ αποτελούν ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο αναφοράς και μπορεί να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για την εξερεύνηση προηγούμενων, σημερινών και παρελθουσών περιπτώσεων μικρών κρατών με ισχύ στην άσκηση εξωτερικής πολιτικής. Το Κατάρ έχει δημιουργήσει ένα πλαίσιο μελέτης, το οποίο μπορεί να εμπλακεί σε άλλα όργανα της λογοτεχνίας πέρα από τις μελέτες μικρού κράτους, όπως αυτές της επιχειρηματικότητας, της ήπιας εξουσίας, του κοινωνικού κεφαλαίου. Ωστόσο, στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας, δείχνει ότι μπορεί να υπάρξει κάποια αναλυτική αξία στην έννοια του Μικρού Κράτους και ποια είναι τα όρια του.

Όσον αφορά τη συμπεριφορά του Κατάρ ως Μικρού Κράτους, λοιπόν, η εργασία ανέδειξε ότι η χώρα είναι πρότυπο ανάλυσης, όπως περιγράψαμε παραπάνω και επιπρόσθετα κάνει δύο άλλα σημεία που θα μπορούσαν να ενισχύσουν την κατανόησή μας για τη συμπεριφορά ενός Μικρού Κράτους. Πρώτον, υπογραμμίζει ότι δεν υπάρχει κυρίαρχο μοτίβο της συμπεριφοράς των μικρών κρατών. Αυτό δεν πρέπει να αποτελεί έκπληξη ούτε αποτελεί εμπόδιο για την περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα. Κάθε Μικρό Κράτος επηρεάζεται από το ίδιο σύνολο παραγόντων του οποίου ο συνδυασμός, ωστόσο, είναι μοναδικός για κάθε κράτος. Έτσι, οι διαφορές στη συμπεριφορά διαφορετικών Μικρών Πολιτειών ή ακόμη και του ίδιου Μικρού Κράτους υπό διαφορετικές συστημικές και/ ή εσωτερικές συνθήκες είναι αυτό που πρέπει να περιμένουμε. Αυτό που συμβαίνει συνήθως είναι πως τα Μικρά Κράτη μοιράζονται ένα κοινό πρότυπο συμπεριφοράς.

Ένα δεύτερο σημείο που πρέπει να επισημαίνεται στην εργασία, είναι ότι αποκαλύπτει ότι για όλες τις διαφορές τους τα Μικρά Κράτη που καταφέρνουν να μεγιστοποιήσουν την επιρροή τους, τα "μικρά αλλά έξυπνα" κράτη υιοθετούν ένα κοινό πρότυπο συμπεριφοράς, ακολουθούν ένα επιχειρηματικό πρότυπο συμπεριφοράς. Σε αυτό το πλαίσιο, βλέπουμε πως το Κατάρ αξιοποιεί την οικονομική θεωρία για τις εξωτερικές του σχέσεις, και πιο συγκεκριμένα χρησιμοποιεί έξυπνα στο πλαίσιο των Διεθνών Σχέσεων των Μικρών Κρατών, τα τεράστια κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου που διαθέτει.

Επομένως, τα βασικά στοιχεία ενός επιχειρηματικού μοντέλου συμπεριφοράς στον τομέα των διεθνών σχέσεων είναι αυτό σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από αναρχία και ανισότητα και όπου οι Μεγάλες Δυνάμεις είναι κεντρικές, τα Μικρά Κράτη, όπως το Κατάρ, που ενεργούν ως επιχειρηματίες:

αξιοποιούν ευκαιρίες. Για να αξιοποιήσει το Κατάρ με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους περιορισμένους πόρους του και για να επιτύχει τους στόχους του, δηλαδή να μεγιστοποιήσει την επιρροή του στα ζητήματα που το ενδιαφέρουν και να ενισχύσει τη θέση του στο σύστημα. προκαλεί αλλαγές, οι οποίες συνήθως είναι χαμηλής κλίμακας και σχετίζονται με χαμηλή πολιτική.

Το Κατάρ, αντιλαμβανόμενο το μέγεθός του, ακολουθεί μια στρατηγική που είναι προληπτική, προσαρμόσιμη, καινοτόμα και ευέλικτη. Σε αυτό το πλαίσιο, η προσέγγιση της συμπεριφοράς του Κατάρ ως «μικρής αλλά έξυπνης» πολιτείας, μπορεί να προσφέρει μια σειρά από νέες ερευνητικές ατζέντες για τις διεθνείς σχέσεις, καθώς τα συστατικά στοιχεία του επιχειρηματικού προτύπου συμπεριφοράς έχουν εξερευνηθεί ελάχιστα στον τομέα των Διεθνών Σχέσεων. Η οικονομική θεωρία αποτελεί πηγή έμπνευσης και με αυτή την έννοια πρέπει να σκεφτούμε αν η έννοια του επιχειρηματία θα μπορούσε να συμπληρώσει την ανάλυση του Walt (2009) για την αναλογία μεταξύ της αγοράς και του διεθνούς συστήματος. και μεταξύ επιχειρήσεων διαφορετικού μεγέθους και εξουσιών διαφορετικού μεγέθους.

Η σχέση μεταξύ του σώματος της βιβλιογραφίας των Μικρών Κρατών και των Θεωριών των Διεθνών Σχέσεων και πιο συγκεκριμένα με τον Ρεαλισμό, της οποίας η επεξηγηματική εξουσία αμφισβητήθηκε από διάφορους μελετητές, αν και φτώχη, μπορεί να δώσει το έναυσμα για περαιτέρω μελέτες, αλλά και για εξαγωγή συμπερασμάτων που μπορεί να αποτελέσει μπούσουλα για τη δημιουργία προτάσεων για το πώς μπορούν να διαχειριστούν τις διεθνείς τους σχέσεις και άλλα κράτη, όπως η Κύπρος και η Ελλάδα. Ο συστηματικός έλεγχος των υποθέσεων που προέρχονται από την επικρατούσα διεθνή βιβλιογραφία είναι σπάνιος. Οι μικρές κρατικές μελέτες είναι ελάχιστες υποστηριζόμενες από διαφορετικές θεωρητικές παραδόσεις.

Με αυτή την έννοια, το πεδίο χαρακτηρίζεται από έναν «θεωρητικό πλουραλισμό» στους όρους του Holsti (1970: 255). Παρ' όλα αυτά, δεν υπάρχει μια ζωντανή συζήτηση ενημερωμένη από διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις.

Όσον αφορά τους συγκεκριμένους στόχους, είναι δύσκολο να καταλάβουμε τι απέσπασε το Κατάρ από τις ενέργειές του στη Λιβύη και τη Συρία. Κάποιοι υποθέτουν ότι το Κατάρ υποστήριξε τόσο έντονα τους αντάρτες στη Λιβύη για υλικές παροχές στη νέα Λιβύη. Ενώ το Κατάρ είναι καλά τοποθετημένο, έχοντας δημιουργήσει σημαντική καλής θέλησης, απλά δεν χρειάζεται να είναι τόσο τολμηρή και απερίσκεπτη. Σύμφωνα με κάποιες εκτιμήσεις, το Κατάρ είναι η πλουσιότερη κατά κεφαλή χώρα στη γη και η ρευστότητα και το πρόσφατο ιστορικό της σημαίνουν ότι οι ηγέτες του μπορούν να

βάλουν πλοίο, ειδικά διαμορφωμένο, για να δουν τους ηγέτες οποιασδήποτε χώρας στη γη. Δεν υπάρχει λόγος να υιοθετήσουμε τόσο επιθετική όσο και επικίνδυνη στάση όπως το Κατάρ στη Λιβύη για υλικό κέρδος. Αν και στο παρελθόν, ο Καντάφι έπεσε σχετικά γρήγορα σε σχέση με τους στρατιώτες του Qatar κατά τη διάρκεια της κρίσης και του εμπάργκο, σε έναν αναδυόμενο εμφύλιο πόλεμο όλα είναι πιθανά. Το γεγονός ότι επιτέθηκαν σε έναν διανοητικά ασταθή ηγέτη με εκτεταμένη ιστορία στη στήριξη της τρομοκρατίας, ήταν μια πολύ επικίνδυνη απόφαση.

Αντ' αυτού, το Κατάρ ακολουθεί διαφορετικούς στόχους. Ένα από τα βασικά μάντρα της ελίτ στο Κατάρ είναι ότι είναι καιρός οι «Αραβες να λύσουν τα αραβικά προβλήματα». Σε μια εποχή όπου η ηγεσία από τα παραδοσιακά κράτη όπως η Σαουδική Αραβία και η Αίγυπτος είναι εντελώς ανύπαρκτα, το Κατάρ, με την ασυνήθιστη θέση του στις διεθνείς υποθέσεις, είναι περιέργως ελεύθερο να ενεργήσει όπως το επιθυμεί.

Και δεν πρέπει να αγνοήσουμε το γεγονός ότι η βοήθεια προς τους Λίβυους και τους Σύριους είναι ηθικά αμφιλεγόμενος- προσφέροντας τα μέσα σε πληθυσμούς που νιώθουν καταπιεσμένοι, την ευκαιρία να αντιδράσουν εναντίον ενός τυραννικού και βάρβαρου καθεστώτος. Αυτή η λογική, αν και δεν ενοχλεί ιδιαίτερα τη Δύση ή ακόμα και τις περισσότερες χώρες, μπορεί να ασκηθεί προσφυγή στο Κατάρ επειδή υπάρχουν μόνο δύο ή τρεις σχεδόν παντοδύναμοι άνθρωποι στην εξουσία στη Ντόχα. Ό, τι αποφασίζουν θα γίνει, για καλό ή για κακό.

Η προσθήκη σε τέτοια δυννητικά αλτρουιστικά κίνητρα είναι το γεγονός ότι η δράση ως πρωταθλητής του καταπιεσμένου έχει αποδειχθεί ένα θεαματικό πραξικόπημα δημοσίων σχέσεων για το Κατάρ σε ολόκληρο τον κόσμο. Το Κατάρ, για άλλη μια φορά, ήταν ο κεντρικός εγκέφαλος και ένας βασικός, σημαντικός ενεργός παίχτης για μια δράση που το θεωρούν ως επιθυμητό. Και πάλι, προωθείται το εμπορικό σήμα του Κατάρ.

Και για να μην ξεχνά κανείς, όλη η πολιτική που ασκεί το Κατάρ είναι ένα εσωτερικά σχεδιασμένο πλάνο. Πολλές από τις προαναφερθείσες πολιτικές, η φιλοξενία αθλητικών γεγονότων, η διαμεσολάβηση, ο ηγετικός ρόλος σε διεθνές επίπεδο, όλα παίζουν καλά στην εγχώρια αγορά. Οι Καταριανοί έχουν περάσει από το ότι κανείς δεν γνωρίζει τίποτα για τη χώρα τους στο Κατάρ που συνήθως συζητείται σε άπλετο φως.

Οι ευχαριστίες προς το Κατάρ εμφανίστηκαν στη Βηρυτό το 2008 μετά την επιτυχή διαμεσολάβηση του Κατάρ καθώς και στις τσέπες της Λιβύης μετά το ρόλο του Κατάρ

εκεί, που αποτελούν την πηγή υπερηφάνειας για τους περισσότερους Καταριανούς, πολλοί από τους οποίους αποδίδουν την ηγεσία τους με τολμηρές θέσεις στο Κατάρ στον διεθνή χάρτη σε ένα τέτοιο θετικό πλαίσιο.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του Περσικού Κόλπου, όπου όλες οι χώρες προέρχονται από τις ίδιες γλωσσικές, πολιτιστικές, θρησκευτικές, κοινωνικές, ιστορικές, οικονομικές, οικογενειακές και πολιτικές ρίζες, υπάρχει πίεση να διαφοροποιηθεί το Qatar από ένα Εμιράτο. Το branding του Κατάρ είναι ένας άλλος τρόπος για να καταστεί το Κατάρ μοναδικό σε μια ομοιογενή περιοχή, αξιοποιώντας ένα άλλο μη παραδοσιακό πρόβλημα ασφάλειας.

Οι εξωτερικές πολιτικές του Κατάρ τις τελευταίες δύο δεκαετίες έχουν συγγράψει μια ελίτ του Qatar που γνωρίζει την ανασφαλή περιοχή και τις αναδύμενες, μη παραδοσιακές πτυχές ασφαλείας. Στον πυρήνα της εξωτερικής πολιτικής είναι η επιθυμία να προωθηθεί το Κατάρ, γιατί όχι μόνο η ανωνυμία είναι πηγή κακής ποιότητας, αλλά κάτι τέτοιο θα πρέπει να διαγράψει το κακό όπως το έπραξε για το Κουβέιτ το 1990, αλλά η προώθηση ενός εμπορικού σήματος για το Κατάρ που θα ξεχωρίζει και θα δίνει στο Κατάρ ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των γειτόνων της.

Οι πιο πρόσφατες ισχυρές πολιτικές στη Λιβύη και τη Συρία είναι προϊόντα της ασφάλειας του Αμερικανικού σώματος του Κατάρ και της επιθυμίας να οδηγήσει μια αραβική περιοχή χωρίς ηγεσία σε μια εποχή όπου οι παραδοσιακές μετρήσεις ισχύος (πληθυσμού, μεγέθους) παραμένουν σημαντικές και ο μόνος και τελικός καθοριστικός παράγοντας της εξουσίας.

Μια ματιά στην ανάπτυξη της εξωτερικής πολιτικής του Κατάρ δείχνει σαφώς ότι το έθνος ταιριάζει με την υπάρχουσα βιβλιογραφία για τη μικρή κρατική διπλωματία. Τα στοιχεία υποστηρίζουν τις παραδοθείσες υποθέσεις σχετικά με την επιδίωξη της ασφάλειας και του καθεστώτος στις διεθνείς σχέσεις, το ρόλο της ηγεσίας στην εξωτερική πολιτική και τη σημασία της ήπιας εξουσίας ως εργαλείο των εξωτερικών πολιτικών των μικρών κρατών. Ειδικότερα, η ανάλυση αποκαλύπτει σε ποιο βαθμό η ήπια ισχύς του Κατάρ έχει επηρεάσει τις διεθνείς σχέσεις στη Μέση Ανατολή, καθώς επηρέασε την αφήγηση της Αραβικής Άνοιξης.

Κάτω από τη συμβατική δημόσια αναγνώριση του al-Jazeera και της φιλοξενίας του Παγκοσμίου Κυπέλλου από το Κατάρ είναι μια βαθιά πολιτισμική και πολιτική σιωπηρή επιρροή που χρησιμοποιήθηκε στρατηγικά για την περαιτέρω συμφιλίωση

του Κατάρ. Σε συνδυασμό με την ακτιβιστική εξωτερική πολιτική, την αφοσίωση στην ανάπτυξη και την ανθρωπιστική βοήθεια σε διεθνείς κρίσεις και συγκρούσεις, το Κατάρ έχει αναδειχθεί ως ο σημαντικότερος και πιο αξιόπιστος περιφερειακός διαμεσολαβητής.

Ενώ αυτός ο αυτοτελής και καταλλήλως εκτελούμενος ρόλος έχει προκαλέσει περιφερειακές δυνάμεις όπως η Σαουδική Αραβία και η Αίγυπτος, καθώς και ο παραδοσιακός σύμμαχός του, οι Ηνωμένες Πολιτείες, να αμφισβητήσουν τόσο τη φύση όσο και την κατεύθυνση της εξωτερικής πολιτικής του Κατάρ και σε ορισμένες περιπτώσεις είχαν ως αποτέλεσμα ανοικτές προκλήσεις από το GCC, η ηγεσία στη Ντόχα έχει κερδίσει το σεβασμό και την εμπιστοσύνη των κυβερνήσεων και των μη κρατικών φορέων εντός και εκτός της Μέσης Ανατολής.

Η αυστηρή και οικονομική επιρροή επέτρεψε στο Κατάρ να καταστεί μια σημαντική μεταβλητή στην περιφερειακή σταθερότητα. Οι βίαιες συγκρούσεις που συνδέονται με την Αραβική Άνοιξη σε ενδοκρατικό και υποκρατικό επίπεδο στην περιοχή παρέχουν την ευκαιρία για επαναδιαπραγμάτευση της υπάρχουσας περιφερειακής τάξης. Η τρέχουσα κατάσταση του Κατάρ ως «μετάβαση στο διαμεσολαβητή» σημαίνει ότι η χώρα μπορεί να χρησιμεύσει ως αποτελεσματικός αγωγός μεταξύ των ανταγωνιστικών κρατών, βοηθώντας κατ' ουσίαν στην απομάκρυνση ή αποδυνάμωση των εξωτερικών και εσωτερικών ανισοροπιών και εισβολών εξουσίας.

Η δέσμευση του Εμίρη του Κατάρ να συνεργαστεί με όλους τους παράγοντες σε όλο το ιδεολογικό φάσμα μπορεί να είναι και η έλλειψη ενός Metternich στη Μέση Ανατολή και να βοηθήσουν να δημιουργηθεί μια νέα περιφερειακή συμφωνία ασφάλειας, βασισμένη στην ισότητα και την ισορροπία ισχύος.

Δεδομένης της δημοφιλούς χρήσης της έννοιας «ήπια ισχύς» για την περιγραφή της αυξανόμενης διεθνούς επιρροής του Κατάρ, σκοπός αυτής της εργασίας ήταν να αναλύσει διεξοδικά την άσκηση της εξωτερικής πολιτικής από το Κατάρ. Αναλύοντας την πιθανή ήπια ισχύ του Κατάρ ως προς τον πολιτισμό, τις πολιτικές αξίες και την εξωτερική πολιτική, πρέπει να συμπεράνουμε ότι οι εξηγήσεις σχετικά με τη ήπια εξουσία στο πλαίσιο του Κατάρ είναι κυρίως ακατάλληλες και παραπλανητικές.

Εκτός από το ότι είναι μια αρκετά απλή ιδέα, η μελέτη έδειξε ότι η ήπια ισχύς δεν μπορεί να περιγράψει με ακρίβεια τη φύση της διεθνούς επιρροής του Κατάρ. Αυτό συμβαίνει επειδή η εξουσία της δεν στηρίζεται στην ελκυστικότητά της, ούτε σε όρους «πολιτισμού» ούτε σε όρους «ηθικών αξιών». Αντ' αυτού, η μελέτη θα μπορούσε να

αποκαλύψει ότι είναι τεράστιο πλούτο του Κατάρ που του επιτρέπει να «επηρεάζει τα αποτελέσματα». Τα επιτεύγματά του σχετικά με την πολιτική διαμεσολάβηση στις συγκρούσεις, την επιρροή του σε διεθνείς εταιρείες και οργανισμούς, τον σχετικά τεράστιο ξένο πληθυσμό του και ακόμη και το δικαίωμά του να διοργανώσει το Παγκόσμιο Κύπελλο του 2022 δεν θα ήταν δυνατή χωρίς πληρωμές, κάτι που σύμφωνα με τον Joseph Nye είναι μια μορφή «σκληρή ισχύς».

Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας για τη σημαντική επιρροή του Κατάρ είναι το αυταρχικό και μοναρχικό πολιτικό του σύστημα στο οποίο οι αποφάσεις πολιτικής λαμβάνονται από μια μικρή ομάδα ανθρώπων χωρίς περιορισμούς συναίνεσης. Επιπλέον, οι εμίρηδες του Κατάρ, από το 1996, επιδιώκουν ενεργά μια στρατηγική εξωτερικής πολιτικής για να καταστήσουν τη μικροσκοπική τους κατάσταση έναν αναγνωρισμένο και νόμιμο παίχτη στη διεθνή σκηνή. Ο τελικός στόχος της ατζέντας εξωτερικής πολιτικής του Κατάρ είναι η ασφάλεια, καθώς το ευάλωτο κράτος απειλείται δυνητικά από γειτονικές μεγάλες δυνάμεις όπως το Ιράν και η Σαουδική Αραβία.

Η στρατηγική της συμμαχία με τις Η.Π.Α.- οι ρεαλιστές θα την ονόμαζαν "bandwagoning"- βοηθά το Κατάρ να επιβιώσει ως κυρίαρχο κράτος. Από την αρχή των Αραβικών εξεγέρσεων, το Κατάρ άλλαξε την εξωτερική πολιτική του καθώς κάνει ακόμη χρήση ενός δεύτερου σκληρού ενεργειακού πόρου: στρατιωτική δύναμη- η οποία ασκείται προφανώς στη Λιβύη και τη Συρία.

Μπορούμε επίσης να συμπεράνουμε ότι το φαινόμενο του Κατάρ μπορεί χωρίς δυσκολίες να περιγράψει και να εξηγηθεί από τις κυρίαρχες θεωρίες των διεθνών σχέσεων. Όλες οι κύριες θεωρίες των διεθνών σχέσεων, συμπεριλαμβανομένης της ρεαλιστικής παράδοσης, αναγνωρίζουν ότι η εξουσία δεν είναι καθαρά στρατιωτική δύναμη, αλλά περιλαμβάνει επίσης υλικούς και οικονομικούς πόρους καθώς και διπλωματικές δεξιότητες. Οι νεομαρξιστές επιβεβαιώνουν σίγουρα την ισχυρότερη συσχέτιση μεταξύ οικονομικής και πολιτικής εξουσίας. Επίσης, ο Robert Keohane, ένας από τους σημαντικότερους υποστηρικτές του φιλελεύθερου θεσμισμού, καταλαβαίνει την εξουσία ως έλεγχο των πόρων όπως πρώτες ύλες, αγορές και πηγές κεφαλαίου (KEOHANE, 2005). Αυτό δείχνει ότι η ήπια ισχύς δεν είναι μόνο ένα ανακριβές αλλά και περιττό αναλυτικό εργαλείο όσον αφορά τη διεθνή επιρροή του Κατάρ.

Βιβλιογραφία

"Abe's visit will further expand Qatar-Japan ties" (<http://www.gulf-times.com/story/364337/Abe-s-visit-will-further-expand-Qatar-Japan-ties>). Gulf Times. 31 August 2017.

"Japanese Embassy in Doha, Qatar" (<https://www.embassypages.com/missions/embassy19618/>). [embassypages.com](http://www.embassypages.com).

"Qatari Embassy in Tokyo, Japan" (<https://www.embassypages.com/missions/embassy9306/>). [embassypages.com](http://www.embassypages.com).

"Xi Jinping Holds Talks with Emir Tamim bin Hamad Al Thani of Qatar and Two Heads of State Together Announce to Establish China-Qatar Strategic Partnership" (http://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/zxxx_662805/t1207490.shtml). Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China. 3 November 2014.

Abbas Al Lawati, "What is Qatar's Tamim thinking, after all? Doha may be looking to Oman for Empathy, Not an Alliance" (March 12, 2014) Gulf News

Adam Schreck. "AP Interview: Qatar Energy Minister Wants 'Fair' Oil Price." Associated Press, May 24, 2016.

Adel Marzooq (15 August 2017). "The New Axis of Dissent: The Qatari Money, and Turkey & Iran as the Two Largest Representatives of Islam" (<http://gulfhsp.org/en/posts/2104/>). Gulf House for Studies and Publishing.

Amena Bakr (14 April 2015). "Qatar launches first Chinese yuan clearing hub in Middle East" (<https://www.reuters.com/article/qatar-china-yuan/qatar-launches-first-chinese-yuan-clearing-hub-in-middle-east-idUSL5N0XB2D220150414>). Reuters.

Anders Wivel and Kajsa Ji Noe Oest, "Security, profit or shadow of the past? Explaining the security Strategies of Microstates," Cambridge Review of International Affairs, Volume 23, Number 3, September 2010, 450.

Andrew F. Cooper and Bessma Momani, "Qatar and Expanded Contours of Small State Diplomacy," in *The International Spectator*, Vol. 46, No. 3, September 2011, 113.

Ayman, Adly (1 June 2014). "FM hails deep-rooted ties between Qatar, Germany" (<http://www.gulf-times.com/story/394478/FM-hails-deep-rooted-ties-between-Qatar-Germany>). Gulf Times.

Bachman, Jessica (2010-12-20). "Rival gas producers Russia, Qatar talk reindeer meat" (https://news.yahoo.com/s/nm/20101220/lf_nm_life/us_russa_qatar_reindeer_halal). Reuters.

Barnes, D. J. (2015). *Europe: Responding to an assertive Gulf*. London: European Council on Foreign Relations (ECFR).

Cagri Özdemir (5 July 2017). "Turkey's high-stakes game supporting Qatar" (<http://www.dw.com/en/turkeys-highstakes-game-supporting-qatar/a-39541631>). Deutsch Welle.

Carol Morello. "Qatar Agrees to Curb Terrorism Financing Under Deal with U.S." Washington Post, July 11, 2017.

Christopher M. Blanchard. "Qatar: Background and US Relations" in Congressional Research Service (January 30, 2014) <http://fas.org/sgp/crs/mideast/RL31718.pdf>

Courtney Trenwith (1 April 2013). "Qatar emir plans palace for Greek isle: report" (<http://www.arabianbusiness.com/qatar-emir-plans-palace-for-greek-isle-report-496214.html>). Arabian Business

David Roberts, Behind Qatar's Intervention in Libya (September 28, 2012) Foreign Affairs, <http://www.foreignaffairs.com/articles/68302/david-roberts/behind-qatars-intervention-in-libya>

Denise Marray (15 January 2015). "Lord mayor of the City of London sees Qatar relationship as strong, deeply rooted" (<http://www.gulf-times.com/eco-bus.%20news/256/details/423414/lord-mayor-of-the-city-of-london-seesqatar-relationship-as-strong,-deeply-rooted>). Gulf Times.

DICKINSON, Elizabeth. How Qatar lost the middle east. Foreign Policy, 2014. Disponível: [em: <http://www.foreignpolicy.com/articles/2014/03/05/how_qatar_lost_the_middle_east>](http://www.foreignpolicy.com/articles/2014/03/05/how_qatar_lost_the_middle_east).

European Commission. (2015). European Union, Trade in goods with Qatar. European Commission. Retrieved from http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113438.pdf

Fisher, Max (13 June 2017). "How the Saudi-Qatar Rivalry, Now Combusting, Reshaped the Middle East" (<https://www.nytimes.com/2017/06/13/world/middleeast/how-the-saudi-qatar-rivalry-now-combusting-reshaped-the-middle-east.html>). via NYTimes.com.

Fulton, Will; Farrar-Wellman, Ariel (July 22, 2011). "Qatar-Iran Foreign Relations" (<https://web.archive.org/web/20161210123642/http://www.irantracker.org/foreign-relations/qatar-iran-foreign-relations>). AEI Iran Tracker.

Giorgi Gvalia, David Siroky, Bidzina Lebanidze & Zurab Iashvili, "Thinking Outside the Bloc: Explaining the Foreign Policies of Small States," in Security Studies, Vol. 22, Issue 1, (2013), 13.

Giorgio Cafiero. "Qatar Cuts Spending to Cope with Low Oil Prices." Middle East Institute, March 1, 2016. <http://www.mei.edu/content/article/qatar-cuts-spending-cope-low-oil-prices>.

Gulf Times. (2015, May 25). FM calls for efforts to tackle challenges in GCC-EU ties. Retrieved from <http://www.gulf-times.com/qatar/178/details/440575/fm-calls-for-effortsto-tackle-challenges-in-gcc-eu-ties>

HANSEN, Stig Jarle (Ed.). Religion, prestige and windows of opportunity? Qatari peace-making and foreign policy engagement. Noragric Working Paper, n. 48, Oct 2013.

Heather Murdock, "Turkey Opens First Mideast Military Base in Qatar," Voice of America News, May 10, 2016, <http://www.voanews.com/content/turkey-opens-first-middle-east-military-base-in-qatar/3323653.html>.

Holsti, K. J. (1970) 'National Role Conceptions in the Study of Foreign Policy', International Studies Quarterly, 14(3), pp 233-309.

HOUNSHELL, Blake. The Qatar bubble: can this tiny, rich emirate really solve the Middle East's thorniest political conflicts? Foreign Policy, 2012. http://www.foreignpolicy.com/articles/2012/04/23/the_qatar_bubble?page=0.

John Irish and Regan E. Doherty (13 April 2011). "Libyan conflict brings French-Qatari ties to the fore" (<https://www.reuters.com/article/2011/04/13/france-qatar-idUSLDE73A0KW20110413>). Reuters.

Johnstone, T. M. (2008). "Encyclopaedia of Islam" (http://referenceworks.brillonline.com/entries/encyclopaedia-of-islam-2/katar-SIM_4018). Qatar. Brill Online.

Joseph Hammond and Suhaib Kebhaj (16 August 2017). "Qatar and Arab powers are already at war...in Libya" (<http://www.washingtonexaminer.com/qatar-and-arab-powers-are-already-at-war-in-libya/article/2631235>). Washington Examiner.

Jure Snoj (18 December 2013). "Population of Qatar by nationality" (<https://web.archive.org/web/20131222095738/http://www.bqdoha.com/2013/12/population-qatar>). BQ Magazine.

KAMRAVA, Mehran. Mediation and Qatari foreign policy. *Middle East Journal*, v. 65, n. 4, 2011.

KAMRAVA, Mehran. *Qatar: small state, big politics*. New York: Cornell University Press, 2013.

Karen Stapley (13 January 2014). "A PORTRAIT OF SIR LEWIS PELLY" (<http://www.qdl.qa/en/portrait-sir-lewis-pelly>). Qatar Digital Library / British Library.

KEOHANE, Robert. *After Hegemony: Cooperation and Discord in the World Political Economy*. Princeton: Princeton University Press, 2005.

Khalil Rinnaw, "Cyber uprising: Al-Jazeera TV channel and the Egyptian Uprising," *Language and Intercultural Communication*, Vol. 12, Issue 2 (2012), 128.

KHATIB, Lina. Qatar's foreign policy: the limits of pragmatism. *International Affairs*, v. 89, n. 1, 2013.

Kouskouvelis Ilias, (2013) 'Small States' Strategy in the International System', in P. Papapolyviou et al. (ed.) *The Cyprus Issue 1945-1974: Looking for a Place in the World*, Tassos Papadopoulos. Center for Studies Athens: Patakis pp. 395-416.

MAKDISI, Samir; KIWAN, Fadia; MARKTANNER, Marcus. Lebanon: the constrained democracy and its national impact. In: ELBADAWI, Ibrahim; MAKDISI, Samir (Ed.). *Democracy in the Arab world: explaining the deficit*. New York: Routledge, 2010.

Malak Harb & Aya Batrawi (9 June 2017). "Al-Jazeera a target in Gulf confrontation with Qatar" (<https://apnews.com/854b5ce82eb9467db8298d37e110d44d>). Associated Press.

Matthias Maass, "The Elusive Definition of the Small State," *International Politics* Vol. 46, 1,(2009), 73; see also A Baker-Fox, *The Power of Small States: Diplomacy in World War Two*, (Chicago, Chicago University Press), 1959, 114, 180

Mehdi Lazar (6 April 2013). "France - Qatar : une relation complexe, privilégiée et ancienne" (<http://www.atlantico.fr/decryptage/france-qatar-relation-complexe-privilegiee-et-ancienne-mehdi-lazar-688159.html>). Atlantico.

Mehran Kamrave, "Mediation and Qatari Foreign Policy," *Middle East Journal*, Vol.65, No.4 (Autumn 2011), 542.

Miller, Elhanan (23 July 2014). "Israel singles out Qatar as key Hamas terror sponsor" (<http://www.timesofisrael.com/as-it-battles-hamas-israel-singles-out-its-sponsor-qatar/>). The Times of Israel.

NEUBAUER, Sigurd. Qatar's changing foreign policy. Massachusetts: Carnegie, 2014. Available in: < <http://carnegieendowment.org/sada/?fa=55278>>.

NYE JÚNIOR, Joseph S. Get smart: combining hard and soft power. Foreign Affairs, v. 88, n. 4, p. 160-163, July/ Aug. 2009.

Ravid, Barak (18 May 2010). "Israel rejects Qatar bid to restore diplomatic ties" (<http://www.haaretz.com/print-edition/news/israel-rejects-qatar-bid-to-restore-diplomatic-ties-1.290866>). Haaretz.

Samuel Ramani (16 November 2017). "China's Growing Security Relationship With Qatar" (<https://thediplomat.com/2017/11/chinas-growing-security-relationship-with-qatar/>). The Diplomat.

Spyridon N. Litsas, Aristotle Tziampiris (9 November 2016). Foreign Policy Under Austerity: Greece's Return to Normality? (<https://books.google.com/books?id=k-x6DQAAQBAJ&pg=PA68>). Springer. p. 68.

Steven A. Cook, "How Personal Politics Drive Conflict in the Gulf," in Council on Foreign Relations (May 6, 2014) <http://blogs.cfr.org/cook/2014/05/06/how-personal-politics-drive-conflict-in-the-gulf/>

StreetAuthority. (2015, June 23). A Small Bet on Natural Gas Could Make Traders Big Profits. Nasdaq. Retrieved from <http://www.nasdaq.com/article/a-small-bet-on-natural-gascould-make-traders-big-profits-cm489653>

Toby Matthiesen, "The Sectarian Gulf vs. The Arab Spring" (October 8, 2013) in Foreign Policy http://mideast.foreignpolicy.com/posts/2013/10/08/the_sectarian_gulf_vs_the_arab_spring

ULRICHSEN, Christian Coates. Qatar's mediation initiatives. NOREF Policy Brief, Feb. 2013.

Verdun, A. (2013), 'Small states and the global economic crisis: an assessment', European Political Science, 12, 276-293.

Walid, Tamara (29 July 2013). "Qatar would 'welcome' Israel in 2022" (<http://www.thenational.ae/sport/football/qatar-would-welcome-israel-in-2022>). The National.

Walt, S. (2009) 'Alliances in a Unipolar World', World Politics, 61(01), pp 86-120.

Westcott, Lucy (21 July 2014). "Foreign Minister Avigdor Lieberman Seeks to Ban Al Jazeera From Operating in Israel" (<http://www.newsweek.com/israeli-foreign-minister-avigdor-lieberman-seeks-ban-al-jazeera-operating-260178>). Newsweek.

WINDECKER, Gidon; SENDROWICZ, Peter. Qatar between marketing and realpolitik: a smart business model for a microstate? KAS International Reports, n. 1, 2014.

Wivel, A., Bailes, A. J. K., & Archer, C. (2014). Setting the scene: Small states and international security. In C. Archer, A. J. K. Bailes, & A. A. Wivel (Eds.), Small states and international security: Europe and beyond (pp. 3– 25). London: Routledge.